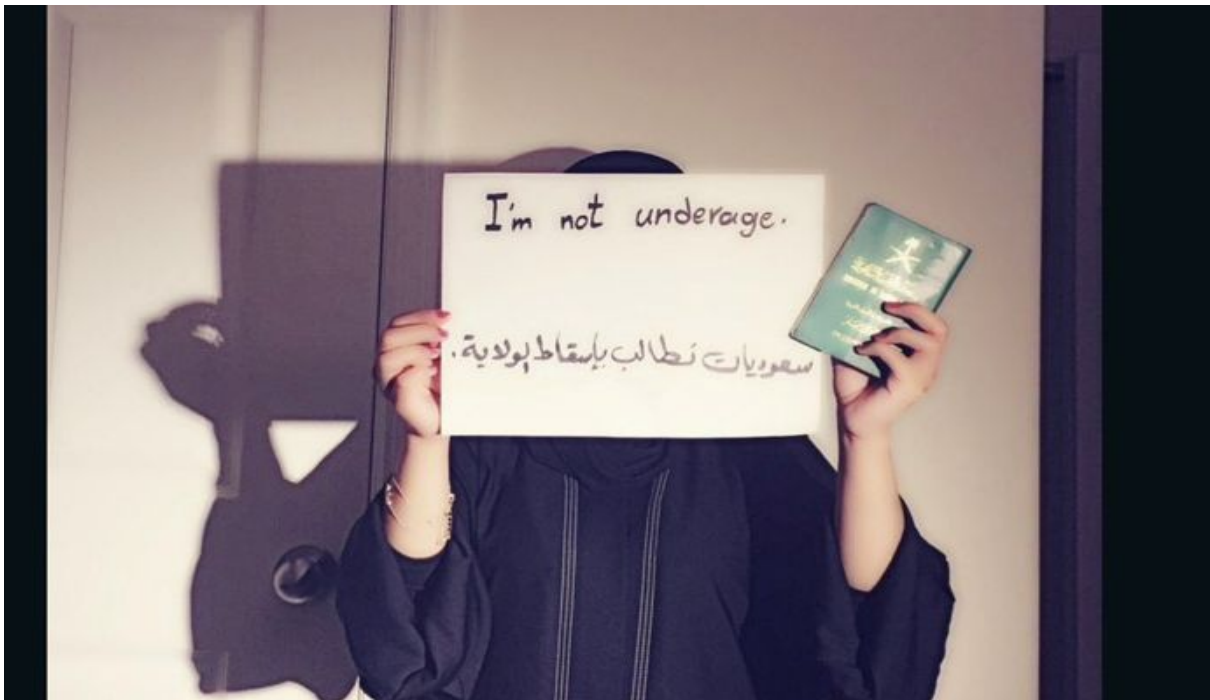

DET MANNLIGE VERGESYSTEMET FOR SAUDIARABISKE KVINNER

En undersøkelse av kampanjen #IamMyOwnGuardian (Jeg er min egen verge)

Fra juli 2016 til september 2018

Masteroppgave i arabisk

Sahara Muhaisen

Høst 2018

Saudi Arabia

«Det private er politisk»¹

¹ Et slagord som ble utbredt under kvinnebevegelsen 1970'erne.

Abstract

In July 2016, Saudi Arabian women launched the campaign «I am my own Guardian». The main platform of the campaign was at the webpage Twitter.com with the hashtag #IAmMyOwnGuardian. The intention was to put an ending to guardian system in Saudi Arabia. Rapidly the campaign attracted attention and elevated from social media to cover in press and mass media.

This thesis presents the campaign, with core focus on its root on Twitter and the surrounding debates. This thesis dwells in the controversy and discuss what the women are demonstrating against, alongside which challenges and obstacles they are confronted with. To provide a larger image of the progress of the campaign, as well as its effect, this research presents the campaign in the gaze of the press and mass media, on both national and international level.

Forord

Først og fremst vil jeg takke alle kvinner og menn som deltar i emneknaggen #IamMyOwnGuardian på Twitter. Takk til oppgavens informanter. Takk for en inspirerende periode i livet mitt, takk for at jeg har fått jobbe med dere og observere debatten dere har hatt i det digitale rommet. Takk til kamerater og venner innenfor og utenfor lesesalen, særlig Ingrid Olsen som har bidratt med oppmuntring og gode impulser i en tid jeg holdt på å gi opp. Takk til Nygård skole som ga meg rom til å arbeide med masteroppgaven på jobb, døgnet rundt hele påskeferien.

Takk til Riyad as-Salih al-Hussein, den syriske poeten som døde for 36 år siden da han var like gammel som jeg er nå, og som ble min avkobling, og mitt kunstneriske pausebidrag. Takk til mine dyktige veiledere, Esmira Nahri som ga motivasjon og konstruktiv kritikk om referansesystemet, og Anne Katrine Bang som kom med nyttige innspill om oppgavens innhold. Og en stor takk til Jonas Svendsen, Silje Heltne og Ole Marius Øfsthus som har tatt seg bryet med å lese korrektur oppgaven. Tusen takk!

14.11.2018

Innholdsfortegnelse:

Abstract	4
Forord.....	5
Kapittel I - Innledning	
I.1 Transkripsjon og referansestil	9
I.2 Ordforklaringer.....	9
I.3 Kvinners situasjon: Midtøsten og Saudi-Arabia	11
I.4 Litt om kampanjen.....	11
I.5 Hvorfor en oppgave om kvinners situasjonen i Saudi Arabia?.....	14
I.6 Problemstillingen og forskningsspørsmålene	15
I.7 Oppgavens oppbygging.....	16
I.7 Hva finnes om kampanjen?.....	16
I.8 Sosiale medier og Twitter i Saudi-Arabia.....	19
Kapittel II - Metodiske rammer	
II.1 Kvalitativ metode.....	21
II.2 Kilder.....	21
(1) Emneknagg.....	21
(2) Intervjuer med deltakere.....	22
Valg av informanter.....	22
Intervjuene.....	23
Intervjuguide	24
(3) Mdietekster.....	25
II.3 Tilgjengelighet og tillatelse.....	25
II.4 Reliabilitet og validitet.....	25
II.5 Etsiske retningslinjer.....	26
Kapittel III - #IamMyOwnGuardian: Ulike perspektiver	
III.1 Menn som kvinners verger: teologiske, språklige og rettslige perspektiv.....	27
Mannlig vergesystem i islam.....	27
Kjønnroller fra et islamsk feministisk perspektiv.....	27
Mannlig vergesystemet i den saudiske grunnloven.....	28

Et språklig blikk på ordet “verge” i det arabiske leksikonet.....	29
III.2 IKT og sosiale bevegelser.....	30
III.3 Orientalisme i arabiske øyne.....	32
Konspirasjonisme.....	33
Kapittel IV - Presentasjon av funn (analyse) _____	
IV.1 Presentasjon av intervjuene.....	35
Informantenes motiv for deltakelse i kampanjen (Jeg er min egen verge)	35
Hvordan informantene definerer vergesystemet.....	36
Hvorfor med og hvorfor mot.....	38
Hva mener informantene: saudiarabisk kampanje eller drevet fra utlandet?.....	39
Informantenes mening om framtiden til kampanjen.....	40
IV.2 Observasjoner i det digitale rommet	41
Historien til Mariam Al-Otaibi	41
Historien til Amna Al-Juaid.....	41
Historien til Dina Ali.....	42
Hvordan kampanjens deltakere samhandler.. ..	43
Tweetersk statistikk	44
Tweetersk krig	44
De religiøse kreftene svarer.....	46
Kvinneaktivister svarer tilbake.....	48
Kravlisten.....	48
Mellom kongen og kronprinsen og den saudiarabiske shurarådet.....	49
Mannlig vergesystemet og kvinners flukt	51
IV.3 Den fjerde statsmakt sier sitt ord.....	52
Den saudiarabiske presse og massemedium.....	52
Den arabiske presse og massemedium.....	55
Den vestlige presse og massemedium.....	56
Kapittel - V Drøfting og egne refleksjoner _____	
V.1 Holdninger til kampanjens deltakere.....	60
Hva kan deltakernes erfaringer lære oss om det mannlige vergesystem?	60
En kamp som tas på internett.....	62

Kvinnekamp eller folkekamp?.....	63
Forskjellige motiv, parallelle intensjoner	64
Uenighet om definisjonen av «mannlig vergesystem»	65
Begrensninger og hindringer.....	66
Er <i>sjeikene</i> i trøbbel?.....	67
V.2 Medienes reaksjon i et komparativt perspektiv.....	68
(1) Publikum.....	68
(2) Budskap.....	69
(3) Tilnærming til kampanjens hjem på Twitter	70
V.3 Intern kampanje eller utenlandske hender?	70
Kapittel VI - Konkluderende svar og kommentarer	
VI.1 Konklusjon	72
VI.2 Hvordan er situasjonen i dag? (november 2018)	74
VI.3 Spekulasjoner omkring kampanjens fremtid	75

Kapittel I: Innledning

I.1 Transkripsjon og referansestil

I denne oppgaven ble **ALA-LC 1997** (American Library Association - Library of Congress) sitt transkripsjonssystem benyttet i transkriberingen fra arabisk til latinske skrifttegn. Lange vokaler markeres slik: aa > **ā**, ii > **ī**, uu > **ū**.

Navn av kjente personer, titler på arabiske aviser, blader og TV-kanaler som refereres til i oppgaveteksten transkriperes ikke, siden de allerede har veletablerte og tradisjonelle stavemåter, ofte på engelsk. Navn av ukjente forfattere i arabiske aviser gjengis med transkripsjon. Titler av artikler fra arabiske aviser som kommer i fotnotene og bibliografilisten gjengis i transkripsjon.

’ = ء	d = د	ḍ = ض	k = ك
b = ب	dh = ذ	ṭ = ط	l = ل
t = ت	r = ر	ẓ = ظ	m = م
th = ث	z = ز	‘ = ع	n = ن
j = ج	s = س	gh = غ	h = هـ
ḥ = ح	sh = ش	f = ف	w = و
kh = خ	ṣ = ص	q = ق	y = ي

Referansestilen som følges er Chicago 16th A.

I.2 Ordforklaringer:

- **Fatwa:** en juridisk vurdering av hva som i en gitt sak er i overensstemmelse med islamsk lov.²
- **Hadith:** fortellinger om profeten, hva han sa, gjorde eller stilltiende samtykket til.³
- **Haram:** i islamsk rettsvitenskap betegnelse for alt som er forbudt og moralsk forkastelig, det motsatte av halal.⁴

² Store norske leksikon, (*fatwa*).

³ Ibid, (*hadith*).

⁴ Ibid, (*haram*).

- **Kalif:** (khalif), profeten Mohammads etterfølger som muslimenes leder.⁵
- **Khulwa:** når en person er i selskap med en annen fra motsatt kjønn, uten at vedkommende er mahram for kvinnen.⁶
- **Mahram:** er en person som en kvinne ikke kan giftes til på grunn av nært slektskap (far, bestefar, bror eller onkel).⁷
- **Mufti:** islamsk jurist som har de nødvendige kvalifikasjoner for å vurdere et religiøst-rettslig spørsmål og avgjøre hva som i en gitt sak er i overensstemmelse med islamsk lov.⁸
- **Sharia:** islamsk lov.⁹
- **Sjeik:** ærestittel med betydningen 'leder, overhode, rådgiver'. Det er også vanlig å gi tittelen til religiøse ledere, det vil si de som har studert Koranen, de rettslærde eller de som leder bønner og preker i moskeen.¹⁰
- **Ulema:** de skriftlærde menn som har blitt gitt autoritet til å tolke de islamske kildene, og som med tiden utformet flere ulike tolkningsretninger eller lovskoler.¹¹
- **Verge:** person som varetar umyndiges interesser og opptrer som rettslig representant på umyndiges vegne i formuessaker. En person som er mindreårig (dvs. under 18 år) eller umyndiggjort kan som hovedregel ikke selv råde over sine midler eller pådra seg forpliktelser ved avtale.¹² I denne oppgaven menes med en verge en av *mahramene* som er juridisk oppnevnt verge for en kvinne, når det gjelder alle formelle saker, som for eks. inngåelse av ekteskap eller utstedelse av pass.

⁵ Ibid, (*kalif*).

⁶ Al-Wediani Jawhar, "Gender and subject choice in higher education in Saudi Arabia", (Doktoravhandling, University of York, 2016), s. 38.

⁷ Koranen, 4:23.

⁸ Store norske leksikon, (*mufti*).

⁹ Ibid, (*sharia*).

¹⁰ Ibid, (*sjeik*).

¹¹ Tin Ina, *Sverdet og stemmene* (Oslo: Humanist forlag, 2018), 44.

¹² Store norske leksikon, (*verge*).

I.3 Kvinners situasjon: Midtøsten og Saudi-Arabia

Feministiske synspunkter på kvinner i Midtøsten og i andre deler av verden understreker at kvinner gjennom historien har gått gjennom ulike stadier av diskriminering, noe som har resultert i begrensninger i kvinners rettigheter og friheter. Noen av disse begrensningene har grunnlag i religiøs tro, men mange av dem er kulturelle og stammer fra samfunnsnormer og tradisjoner.¹³

Kvinner i Saudi-Arabia har mange utfordringer. Både kulturelle normer og juridiske bestemmelser begrenser kvinners mobilitet, sysselsetting og rett til å bestemme over sitt liv.¹⁴ I de seneste årene har det skjedd noen reformer. I 2013 ble det utpekt kvinner som medlemmer av shurarådet (Rådgivende forsamling i Saudi-Arabia) for første gang.¹⁵ I 2015 fikk kvinner stemmerett i kommunale valg.¹⁶ I 2016 lovt kronprinsen Mohammed Bin Salman forbedringer i saudiske kvinners situasjon i den såkalte 2030-visjonen. 2030-visjonen er en plan for å redusere Saudi-Arabias avhengighet av olje. Planen ble annonsert den 25. april 2016 og var organisert av Mohammed Bin Salman. Saudi-Arabias ambisiøse plan fokuserer på reformer i landet, inkludert kvinners situasjon, spesielt i sysselsetting. I 2017 fikk kvinner delta på sportsarrangementer, blant annet i sportsstadium.¹⁷ Fra og med 2018 begynte saudiarabiske kvinner å kjøre bil. Transport fra og til jobb og skole ble lettere.¹⁸

I.4 Litt om kampanjen

Introduksjon

«Jeg er min egen verge» (#IamMyOwnGuardian) er en kampanje som er lansert av kvinnelige aktivister og vanlige saudiske unge kvinner, med sikte på å avskaffe det mannlige vergesystemet for kvinner i Saudi Arabia. Dette er et system som juridisk sett betrakter voksne kvinner som umyndige og mindreårige. Systemet angir ingen myndighetsalder for

¹³ Roald, Anne Sofie, *Women in Islam* (London: Routledge, 2001), 185.

¹⁴ Naseem Sana og Dhruva Kamini, "Issues and Challenges of Saudi Female Labor Force and the Role of Vision 2030", *International Journal of Economics and Financial Issues*, nr. 7(4) 2017. 25.

¹⁵ Al-Shihiri Abdullah, "Saudi King grants women seats on Advisory Council", *The Washington Times*, 11.01.2013. Hentet 14.11.2018.

<https://www.washingtontimes.com/news/2013/jan/11/saudi-king-grants-women-seats-advisory-council/>

¹⁶ Store norsk leksikon, (*Kvinneres rettigheter i Saudi-Arabia*).

¹⁷ "Saudi Arabia to allow women into sports stadiums as reform push intensifies", *The Guardian*, 30.10.2017. Hentet 14.11.2018.

<https://www.theguardian.com/world/2017/oct/30/saudi-arabia-to-allow-women-into-sports-stadiums-as-reform-push-intensifies>

¹⁸ Naseem Sana og Dhruva Kamini, 2017, 25.

kvinner og frarøver dem dermed frihet og uavhengighet som borgere. Slik blir rettighetene begrenset når det gjelder jobb, reise, helse, utdanning og mulighet til å leie bolig.

Vergesystemet

Vergesystemet er ikke nedskrevet i det offentlige regelverket. Det er et system praktisert av de saudiske myndighetene. I sin nåværende form er vergesystemet for kvinner basert på ulike historiske praksiser. Disse historiske praksisene har vært gjenstand for sosiale endringer som har funnet sted i landet. Det kan sies at dette systemet begynte å praktiseres gradvis mot slutten av syttitallet og har fortsatt frem til i dag. Statsviteren Mark Weston peker på at noen mener at vergereglene ble innført etter en hendelse som rystet det saudiske samfunnet i 1977; henrettelsen av prinsesse Masha'el al-Saud og nevøen til en saudisk ambassadør for ekteskapsbrudd.¹⁹ Prinsessen og den unge mannen ble oppdaget på flyplassen da de forsøkte å flykte.²⁰ En uke etter prinsessens henrettelse ble to nye regler innført. Det første begrenset kvinners rett til sysselsetting ytterligere enn det som allerede var, og det andre tok fra dem deres frihet til å reise.²¹ I tillegg ble kjønnssegregeringen enda strengere og det religiøse politiet, kalt *hay'at l-'amr bil-ma'rūf wan-nahiy 'an l-munkar* هيئة الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر (Komité for fremming av dyd og forebygging av synd), fikk større fullmakter. Mark Weston påpeker:

“The religious police also began to patrol bazaars, shopping malls, and any other place where men and women might happen to meet”²².

Disse reglene fortsatte å bli videreført i løpet av de siste tiårene, både i det offentlige og private. Nå er dette som er kjent som vergesystemet. Vergen er ikke pålagt å være voksen. Enhver mann, enten ung eller gammel, kan være verge for kvinnene i sin familie.

¹⁹ Weston Mark, *Prophets and Princes* (USA: John Wiley & Sons, 2008), 240.

²⁰ Thomas Antony, *Death of a princess* (UK,1980), Film, 1:36:58.

²¹ Ibid, 1:02:05.

²² Weston Mark, 2008, 240.

Kampanjens start

Det kan ikke fastslås når kampanjen har begynt, men de første Kravene om å løse opp i reglene for vergesystemet ble framsatt i februar 2011, da en gruppe saudiske kvinner hadde laget en side på facebook med tittelen “*Saudiske kvinnene vil avskaffe vergesystemet*”. Dette ble fulgt av flere digitale kampanjer med forskjellige navn. En tale som krevde avskaffelse for vergesystemet ble sendt til rådsforsamlingen og den kongelige domstolen i 2013, signert av 150 kvinner. Dette var ledet av Aziza al-Youssif som i mai 2018 sammen med flere andre menneskerettighetsaktivister ble arrestert på grunn av sin aktivisme og for å uttale seg offentlig.²³ I 2016 ble en underskriftskampanje signert av 14700 kvinner og menn . Ingen svar ble mottatt.²⁴

I august samme året begynte den største digitale kampanjen «Jeg er min egen verge» #IAmMyOwnGuardian, som denne oppgaven dreier seg spesielt om. Saud al-Shurim, universitetsprofessor og imam i Den hellige moskeen i Mekka, tvitret 30. juli 2016 at kravene om å avskaffe vergesystemet er i strid med sharia. Tusenvis av følgerne hans støttet Twitter-meldingen.²⁵ Det oppsto en rekke nye emneknagger på Twitter der saudiske kvinner gjemt bak slør eller filmet uten ansikt fortalte om livet som umyndige borgere: #StopEnslavingSaudiWomen, #TogetherToEndMaleGuardianship og på arabiske #AnaWaliyyatAmri.²⁶

Kravet om avskaffelse av vergesystemet økte i styrke. Flere saudiske kunstnere som bor i eksil eller studerer og bor i utlandet har skrevet poesi, sunget og malt malerier, lagd T-skjorter og armbånd med teksten «Jeg er min egen verge».

Den saudiske kongen, Salman Bin Abdulaziz, utstedte 9 måneder etter kampanjens start en resolusjon som påla statsansatte å yte tjenester for kvinner uten å kreve tillatelse fra sine verger, med mindre det er påbudt av en lovbestemmelse.²⁷ Selv om dette trinnet er en betydelig reform av kvinners tilgang til statlige tjenester, er vergesystemet fortsatt

²³ Al-Youssif Aziza, Tv-program *’Ittijahat* (Tv-kanal *Khalījiyya*: 2016). Intervju, 09:15.

²⁴ Ibid: 11:12.

²⁵ Tin Ina, 2018, 115.

²⁶ Ibid.

²⁷ Aş-Şaghīr Maryam, “*Fī ‘ahd il-malik salmān al-mar’a as-sa’ūdiyya ‘aqwā’*”, *Okaz*, 23.09.2017. Hentet 10.08.2018. <https://www.okaz.com.sa/article/1574269?rss=1>

eksisterende.²⁸ I forskriftene til arbeidsdepartementet står det fortsatt at en kvinne kan bli sagt opp fra jobben sin etter vergens vilje.²⁹

I.5 Hvorfor en oppgave om kvinners situasjonen i Saudi Arabia? -

Formålet med studien og begrunnelse for valg av temaet.

Kusina mi (f. 1990, palestinsk borger i Mekka) ble i sommer 2015 stoppet av det religiøse politiet i Saudi Arabia. Hun ble oppdaget sittende med kjæresten i bilen sin. Dette er noe som i henhold til landets generelle instruksjoner betraktes som *khulwa* (promiskuitet). «*Når en mann og en kvinne er alene sammen, er Satan tredjepart*», sier en ofte sitert hadith.³⁰ Hun ble derfor dømt og tatt til *dār ri' āyat il-fatayāt* (Kvinnefengselet som har navnet “*Jenters omsorgshus*”). Human Rights Watch kaller dette huset for (a prison for women under the age of 30).³¹ Etter beslaglegging av mobiltelefon og gransking i den, ble hun dømt til 200 piskeslag og fire måneders fengsel. Om vergen ikke hadde hentet henne fra omsorgshuset, kunne hun risikert til å tilbringe resten av sitt liv der. Nå har kusinen min giftet seg og flyktet fra Saudi-Arabia. Denne hendelsen berørte meg og utløste min interesse for det mannlige vergesystemet for kvinner.

Sommeren 2016 traff jeg Rima³², en saudiarabisk ung dame (f. 1990), under studieutvekslingsoppholdet mitt i Beirut. Hun var full av energi og liv og fortalte mye om det hun kalte for “urettferdig liv” i Saudi-Arabia. Rima spilte også en viktig rolle i mitt engasjement for kvinners situasjon i det spesielle landet. Intervjuet med Rima kommer i et senere kapittel.

Det tredje motivet for mitt valg er at kvinners situasjonen i islamske land er et dagsaktuelt tema, med et økende fokus på islam og kvinner i vestlige medier.

Saudi-Arabia er et kontrastfylt land, og et land som er i forandring. Denne oppgaven er et forsøk på å bidra til å forstå disse forandringene. For noen få år siden begynte man å se stadig

²⁸ Tin Ina, 2018, 116.

²⁹ “*Mudawwanat il-mabādi' wal-qararāt il-'ummaliyya*” Arbeidsdepartementet i Saudi-Arabia: 1432 i hijri-kalenderen, del III, Vedtak (332/2/432), 155. Hentet 20.3.2018 <http://www.labordisputes.gov.sa/Public/Upload/32المجلد-الثالث.pdf>

³⁰ Tin Ina, 2018, 82.

³¹ Human Rights Watch, “*Boxed in: Women and Saudi Arabia's male guardianship system*”, 2016. Hentet 12.08.2018. https://www.hrw.org/sites/default/files/report_pdf/saudiarabia0716web.pdf

³² Et forfalsket navn.

flere unge kvinner som regelrett flyktet fra Saudi-Arabia³³, noe jeg mener vergesystem er hovedårsaken til. Vergesystem er en viktig sak for saudiarabiske kvinner, og en sak som er ellers er ganske lite kjent. En oppgave om kvinnekamp i Saudi-Arabia og systemet om mannlige verger for kvinner vil bidra med data til fremtidig forskning. Med andre ord: Jeg skriver om denne kampanjen fordi den trenger å dokumenteres, og fordi det finnes veldig lite forskning på den.

I.6 Problemstillingen og forskningsspørsmålene

I denne oppgaven vil det kastes lys over kampanjens krav, deltakere, hindringer og utfordringer. Hovedfokuset vil settes på deltakerne og deres holdninger til vergesystemet. Kampanjen foregår fortsatt mens denne oppgaven blir skrevet. Derfor begrenses undersøkelsen om kampanjen og gis en tidsrom. Oppgaven ser på kampanjen fra dens begynnelse i juli 2016 til september 2018. Hovedproblemstillingen for denne studien lyder som følgende:

Hvilke holdninger til det mannlige vergesystemet kommer til uttrykk blant deltakerne av kampanjen “I am my own guaridan”?

Oppgaven har i tillegg to støttende problemstillinger, med mål å utdype seg enda mer i saken og diskutere flere sider av den. For det første vil jeg diskutere hvordan presse og massemedier, både nasjonale og internasjonale, har reagert og skrevet om kampanjen. For det andre vil jeg se nærmere på ryktene som strømmet ut om at denne kampanjen er ledet fra utlandet, og at den er en vestlig konspirasjon mot islam generelt og Saudi-Arabia spesielt. Dette ble spredt rundt i både saudiarabiske medier og blant noen av kampanjens deltakere selv i det digitale rommet. Følgende spørsmål er derfor hjelpsomme for besvarelsen, og de former oppgavens delproblemstillinger:

Hvordan snakker de saudiarabiske, de arabiske og de vestlige mediene om kampanjen?

³³ O'Sullivan Donie og Guff Samantha, “The Saudi women afraid to go home”, *CNN World*, 17.01.2017. Hentet 15.09.2018.
<https://edition.cnn.com/2017/01/16/world/saudi-women-asylum-seekers-us/index.html>

Er kampanjen, “Jeg er min egen verge”, en kampanje som har sitt utspring fra innsiden av Saudi-Arabia, eller kan den sies å ha sitt opphav i utlandet?

Hovedforskningsspørsmålet vil besvares med utgangspunkt i en presentasjon og drøfting av det som kommer til uttrykk blant deltakerne om kravene i kampanjen. Medienes engasjement vil også bli undersøkt, basert på tre hovedmedier: De saudiske, de arabiske og de vestlige. Analysene av forskjellige sidene av kampanjen, både innenfra og utenfra, vil gi grunnlag for å kunne se et helhetlig bilde. Resultatene fra alle analysene vil deretter bli drøftet i lys av spørsmålene ovenfor.

I.7 Oppgavens oppbygging

Oppgaven er bygd opp av 6 kapitler:

Kapittel I - Innledning: beskriver bakgrunn for valg, presenterer mine forskningsspørsmål, sier litt om tidligere forskning og litt om Twitter, siden oppgaven tar for seg en nettbasert kampanje som finnes i en emneknagg på den nevnte sosiale mediumet.

Kapittel II - Metodiske rammer: beskriver metodene «ikke-deltakende observasjon og intervjuer», valg av informantene og intervjuguiden.

Kapittel III - #IamMyOwnGuardian: Ulike perspektiver: handler om faglige perspektiver som er viktig for oppgavens diskusjonsdelen.

Kapittel IV - Presentasjon av funn (analyse): Presenterer funnene; observasjoner i emneknaggen, intervjuer og medietekster.

Kapittel V - Drøfting og egne refleksjoner: Denne delen drøfter funnene sett opp mot perspektiver fra kapittel 3, og egne refleksjoner.

Kapittel VI - Konkluderende svar og kommentarer.

I.8 Hva finnes om kampanjen?

Det har ikke blitt utført studier som fokuserer på kampanjen mot vergesystemet, men vergesystemet har blitt behandlet i rapporter av både Human Rights Watch og Chr Michelsens institutt for Videnskap og Åndsfrihet (CMI). Kampanjen ble nevnt og fulgt opp i

nyhetene og sosiale mediene, men kampanjens strategi og metode har ikke vært gjenstand for analyse. Oppgaven er et bidrag til dette. Ovennevnte rapporter vil det bli redegjort.

Human Rights Watch har gjort sin forskning basert på historier og intervjuer av øyenvitner. De intervjuet 61 saudiske personer; 7 menn og 54 kvinner. Intervjuene inkluderte kvinner fra forskjellige sosial- økonomisk bakgrunn, og med forskjellige utdanningsnivåer. Før rapporten ble offentliggjort, prøvde Human Rights Watch å kontakte det saudiske helsedepartementet, innenriksdepartementet, justis- og beredskapsdepartementet, arbeids- og sosialdepartementet og kunnskapsdepartementet for å avholde møter for å diskutere rapportene resultater før publikasjon. Ifølge rapporten har ingen av dem gitt noen respons. Rapporten ble utgitt med tittelen “*Boxed in: Women and Saudi Arabia's male guardianship system*” (2016)³⁴ og fokuserte på flere temaer knyttet til vergesystemet, blant annet religiøse institusjoner, restriksjoner på reise til utlandet, vold, tillatelse til å forlate fengslet/omsorgshuset, begrensninger ved arbeid- og adgang til behandling i helsetjenesten.

Rapporten fokuserer på ulempene ved vergesystemet, overføring av vergemakten fra person til person i familien, på folkeretten og ikke minst på Saudi Arabias forpliktelse til CEDAW-avtalen (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women) som Saudi Arabia ratifiserte med reservasjoner i 2000.³⁵ Rapporten slår også fast at Saudi-Arabia har avtalt i 2009 og 2013 avskaffelse av vergesystemet og av alle former for diskriminering mot kvinner, men disse løftene er ikke blitt innfridd.

Rapporten fra CMI som er skrevet av Liv Tønnessen med tittelen “*Women's activism in Saudi Arabia: Male guardianship and sexual violence*”³⁶ tar opp kvinners aktivisme mot flere problemer og fokuserer på vergesystemet. Sharia, som grunnloven i landet, “*Hanbalī* lovtolkning” og rollen til *muftier* og *ulema* i utstedelsen av fatwaer blir diskutert i rapporten. Den spesielle utviklingen av saudiske rettssystemet forklarer hvorfor det religiøse politiet i

³⁴ Human Rights Watch, “*Boxed in: Women and Saudi Arabia's male guardianship system*”, 2016. Hentet 12.08.2018. https://www.hrw.org/sites/default/files/report_pdf/saudiarabia0716web.pdf

³⁵ “Reservations: 1. In case of contradiction between any term of the Convention and the norms of islamic law, the Kingdom is not under obligation to observe the contradictory terms of the Convention. 2. The Kingdom does not consider itself bound by paragraphe 2 of article 9 of the Convention and paragraph 1 of article 29 of the Convention.” Hentet fra CEDAW-avtalen (1979).

³⁶ Tønnesen Liv, “Women’s Activism in Saudi Arabia: Male Guardianship and Sexual Violence”, *CMI*, 2016:01. <https://www.cmi.no/publications/file/5696-womens-activism-in-saudi-arabia.pdf>

Saudi Arabia finnes og dets aksjoner med hensyn til kjønnssegregering og vergesystemet. En av delene i rapporten forklarer synspunktene til saudiere som støtter vergesystemet. Deres begrunnelse for vergesystemet er at kvinner og menn er annerledes fra naturens side.³⁷ De islamske feministene tolker ordet “verge” som ensbetydende med ordet “familieforsørger”.³⁸ Det ble også fremhevet i rapporten at noen ganger blir det referert til “vergesystemet” som “mahram-systemet”.³⁹ Alternativt kan man tolke det slik at det bør være en forskjell mellom en verge og en mahram. De er ikke nødvendigvis det samme. En mahram, ifølge Koranen,⁴⁰ er alle menn en kvinne ikke kan gifte seg med - far, bror, onkel og nevø - mens en verge er kun én av mahramene som har oppgaven om å stå som ansvarlig for ekteskapets formelle sider.⁴¹ I Saudi-Arabia har vergen også fått ansvar utenom det som kun angår ekteskapet.

*«Prohibited to you [for marriage] are your mothers, your daughters, your sisters, your father's sisters, your mother's sisters, your brother's daughters, your sister's daughters, your [milk] mothers who nursed you, your sisters through nursing, your wives' mothers, and your step-daughters under your guardianship [born] of your wives unto whom you have gone in. But if you have not gone in unto them, there is no sin upon you. And [also prohibited are] the wives of your sons who are from your [own] loins, and that you take [in marriage] two sisters simultaneously, except for what has already occurred. Indeed, Allah is ever Forgiving and Merciful.»*⁴²

«If the father is otherwise unavailable, guardianship should be assigned first to the woman's brother, then to the paternal grandfather than to the woman's son.... [then it] passes to the tribe of the brother, unless it is law/base/despicable, ... [then the] paternal uncle takes over, followed by his son, then other relatives in paternal relationships.
*... Maternal relative only have a claim to marriage guardianship if there are not paternal relatives. ... the sultan or political leader may serve as the marriage guardian ... only if he is a just man Thus the critical factor in selecting an alternative marriage guardian is the man's adherence to justice, not his political position.»*⁴³

³⁷ Ibid, s. 8.

³⁸ Ibid.

³⁹ Ibid.

⁴⁰ Koranen, 4:22-23.

⁴¹ “Who is a mahram and a wali (Gurdian) for a revert sister?”, (TV-kanal Huda Live, 2016). Hentet 13.08.2018, <https://www.youtube.com/watch?v=IE6qqFpTSvU>

⁴² Koranen, 4:22-23.

⁴³ Mohammad Ibn Abd al-Wahhab, her sitert fra DeLong-Bas Natana J., *Wahhabi Islam: From Revival and Reform to Global Jihad* (New York: Oxford University Press: 2004), 142.

Amnesty⁴⁴ har også vært aktiv med å følge med menneskerettighetssaker i Saudi-Arabia, og vergesystemet er blant temaene som har stått sentralt. I april 2016 skrev Ina Tin fra Amnesty en artikkel⁴⁵ der hun kritiserer den saudiske ambassadøren Esam Abid al-Thagafi for å legge ansvaret for diskriminering av kvinner i Saudi-Arabia på “beduinkulturen” som landet har. Artikkelen plasserer ansvaret på saudiske lover og myndigheter, fordømmer sterkt ambassadøren for å frikjenne staten og religionen, og minner oss på kvinners situasjon under vergesystemet.

I februar 2018 publiserte Tin en bok med tittelen “*Saudi-Arabia: sverdet og stemmene*” som peker på det mannlige vergesystemet, men setter et større fokus på kronprinsen Mohammed bin Salman, den økonomiske krisen som Saudi-familien har, reformene og menneskerettighetsforkjemperne i Saudi-Arabia. Boken har vært til stor nytte i skrivingen av denne oppgaven og har hjulpet meg å bedre forstå andre dimensjoner av den politiske situasjonen i samtidens Saudi-Arabia.

I.9 Sosiale medier og Twitter i Saudi-Arabia

Kampanjen (Jeg er min egen verge) er en nettbasert kampanje som har først og fremst spredd seg på Twitter. Twitter ble opprettet i 2006 og er et gratis nettsamfunn hvor folk kommuniserer med hverandre gjennom tekstbaserte meldinger bestående av inntil 280 tegn.⁴⁶ På Twitter benyttes emneknagg for å kategorisere og knytte meldinger sammen. Emneknagger forenkler søk og gir meldinger økt synlighet.⁴⁷ Emneknaggen #IamMyOwnGuardian er sentral i denne oppgaven.

Ifølge en nylig statistikk er Saudi-Arabia i en internasjonal sammenheng et av de mest aktive

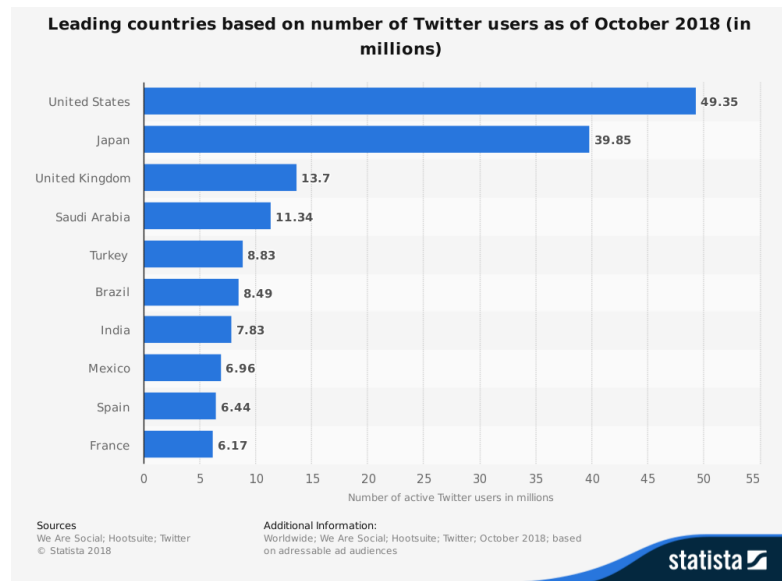
⁴⁴ Amnesty er en organisasjon som er stiftet i 1961 og jobber for at de grunnleggende menneskerettighetene skal være oppfylt.

⁴⁵ Tin Ina, “saudiske kvinner behandles som barn”, *Amnesty*, 2017. Hentet 12.02.2018.
<https://www.amnesty.no/blogg/2017/04/saudiske-kvinner-behandles-som-barn>

⁴⁶ Owyang Jeremiah, “Social Networks Site Usage: Visitors, Members, Page Views, and Engagement by the Numbers in 2008”, *Web strategist*, 2008. Hentet 19.08.2018.
<http://www.web-strategist.com/blog/2008/11/19/social-networks-site-usage-visitors-members-page-views-and-engagement-by-the-numbers-in-2008/>

⁴⁷ “*Using hashtags on Twitter*”, Twitter Help Center. Besøkt 12. februar 2018.
<https://help.twitter.com/en/using-twitter/how-to-use-hashtags?lang=en>

landene på Twitter, . I oktober 2018 viser statistikken at det fantes ca. 11.34 million brukere fra Saudi-Arabia. Dette utgjør ca. en tredjedel av befolkningen i Saudi-Arabia.⁴⁸

“Twitter revolution” har blitt et kjent begrep i årene etter at Twitter spilte en viktig rolle i spredning av flere protester og kampanjer i verden. Her nevnes det spesielt hendelsene under den arabiske våren. I Egypt for eksempel ble emneknaggen #Jan 25 brukt i 2011 da Hosni Mubarak ble avsatt etter 30 års presidentskap. #Jan 25 ble brukt til å mobilisere demonstrantene på Twitter for å bli med demonstrasjonen den 25. januar på al-Tahrīr-plassen.

49

⁴⁸ Statista, “Leading countries based on number of Twitter users as of October 2018 (in millions)“. Hentet oktober 2018, <https://www.statista.com/statistics/242606/number-of-active-twitter-users-in-selected-countries/>

⁴⁹ Murphy Dan, “Inspired by Tunisia, Egypt’s protests appear unprecedented”, *The Christian Science Monitor*, 2011. Hentet 12.04.2018. <https://www.csmonitor.com/World/Backchannels/2011/0125/Inspired-by-Tunisia-Egypt-s-protests-appear-unprecedented>

Kapittel II: Metodiske rammer

Denne oppgaven har som sitt fremste mål å fremskaffe ny, oppdatert kunnskap om kampanjen “Jeg er min egen verge”. Dette gjør den først og fremst ved å se på deltakernes holdninger til vergesystemet. I tillegg vil den se på hvordan kampanjen er dekket i og utenfor Saudi-Arabia, samt hvorvidt kampanjen kan sees på som noe som kommer innenfra, eller noe som kommer utenfra. (Se om problemstillinger i del 1.6)

II.1 Kvalitativ metode

Denne studien er basert på en kvalitativ tilnærming, som den beste fremgangsmåten å komme et skritt nærmere og forstå det som foregår.⁵⁰ Dette vil være hensiktsmessig med tanke på mitt forskningsspørsmål, da formålet er å følge debatten som foregår rundt kampanjen. Det ble brukt to primære kilder og en sekundær kilde som oppgavens data. Den første primærkilden er kampanjens emneknagg på Twitter. Den andre primærkilden er intervjuer med informanter som deltar direkte eller indirekte i kampanjen. I tillegg vil det bli brukt utvalgte tekster og nyheter fra mediefeltet som støtter fortolkningen av disse primærkildene. Disse tekstene danner oppgavens sekundære kilder. Undersøkelsen følger først og fremst debatten på deltakernes førstespråk (arabisk). Når det kommer til tekster fra media, forstørres bildet, og det granskes data som er skrevet på engelsk og norsk.

II.2 Kilder

(1) Emneknagg

I denne hovedkilden bruker jeg «**ikke-deltagende observasjoner**» i Twitters emneknagg #IamMyOwnGuardian. Ikke-deltagende observasjon er spesielt nyttig dersom forskningsspørsmålet handler om et bestemt sted eller en aktivitet.⁵¹ Med denne metoden måtte jeg på en måte “bo” i emneknaggen, og følge med det meste som dukket opp hver gang jeg trykket på oppdateringsknappen. Jeg har fulgt med på debatten knyttet til denne emneknaggen siden dens opprettelse, høsten 2016. Observasjonsprotokollen består av korte notater av det meste som foregår i denne Twitter-debatten. Noen ganger måtte jeg ta mer utfyllende notater, spesielt når kampanjens deltakere argumenterte mot hverandre eller var

⁵⁰ Grønmo Sigmund, *Samfunnsvitenskapelige metoder* (Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke, 2004), 128-132.

⁵¹ Lotte Rienecker og Peter Stray Jørgensen, *Den gode oppgaven* (Bergen: Fagbokforlaget, 2013), 168.

sterkt og skarpt kritiske til hverandre. Jeg kunne dermed finne de mest brukte argumentene og perspektivene blant deltakerne, samt kravene, hindringene og utfordringene de uttrykte.

(2) Intervjuer med deltakere

I tillegg til ikke-deltakende observasjoner, spiller informanter en vesentlig rolle. Grunnen til det er at man ikke kan stole 100% på det som er skrevet i det digitale rommet, fordi kampanjens deltakere består av blanding av folk med ekte navn og alias. Deres meninger og argumenter er det viktigste, men informasjon fra navngitte personer gir oppgaven både dypere kunnskap og mer troverdighet.

Valg av informanter

Jeg valgte å utføre fokusintervjuer med deltakere i denne internett-kampen. Dette gjorde jeg fordi jeg ble nysgjerrig på denne gruppen under fasen med ikke-deltakende observasjoner. Nysgjerrigheten min handlet om hvem de er, deres grunner til å delta og deres krav. Jeg prøvde først å ta kontakt med flere av de som har vært svært aktive i emneknaggen selv. Det var ikke lett å få dem til å tro på at jeg ikke er en spion, verken for saudiarabiske eller utenlandske myndigheter. Kun én takket ja. Flere hadde lovet om å tenke og gi et svar, men etter hvert forsvant de. Derfor endte jeg opp med å bruke snøballmetoden. Rima, som jeg møtte i Beirut i 2016, ble døråpneren. Gjennom henne fikk jeg flere frivillige. Det var vanskelig å få intervjuet alle sammen, siden oppgavens omfang er begrenset. Etter å ha snakket med flere valgte jeg 4 informanter. De ble valgt fordi de var såpass forskjellige fra hverandre, og samtidig representerte til en viss grad de generelle tankene til dem jeg har hatt kontakt med. Informantene er anonymisert. Til tross for at jeg ikke blandet meg inn eller sa min mening under intervjuene, tillater jeg meg selv til å velge nye arabiske navn til informantene inspirert av opplevelse av personlighetene deres.

1. **Rima**, som betyr «gazelle»⁵². Jeg valgte dette navnet for Rima fordi det passet henne, med de store fine øynene og det høyreiste hode hun har. Rima er et av de mest kjente jentenavn i Midtøsten som ble brukt i flere arabiske poesier og sanger som et symbol på vakre kvinner.

Jeg møtte Rima i Beirut i 2016. Vi holdt kontakt og jeg intervjuet henne i 2017. Rima

⁵² Nassif Walid, 'Al-Asmā' wa-ma'ānīhā (Damaskus: dār il-kitāb il-'arabī, 1997), 284.

er en rasende, opprørsk og modig ung dame. Hun jobber som sykepleier i Jidda by i Saudi-Arabia. Jeg ser på Rima som en utradisjonell kvinne på flere måter.

2. **Amani**, som betyr «ønsker».⁵³ Amani er en gift kvinne som kommer fra middelklassen. Hun beskriver mannen sin som liberal og «open-minded». Amani mener at hun lever et godt liv, men at hun er bekymret for barna sine og oppveksten deres i Saudi-Arabia. Hun er i kontakt med mange av barndoms- og skolevenninner som har mange utfordringer i hverdagene sine. Amani kaller seg for «muslimsk feminist» og er med kampen for avskaffelse av vergesystemet.
3. **Ruba** på arabisk er et vakkert navn som betyr «monolitt»⁵⁴. I den arabiske kulturen refererer dette navnet til noe som er spesielt og har høyere status enn resten rundt seg. Ruba er en spesiell person på flere gode måter, men virker også som arrogant og egoistisk. Ruba vil ikke avskaffe det mannlige vergesystemet for saudiarabiske kvinner og mener at hun har sine grunner.
4. **Usama**: «løve». Dyret løve har over 300 navn i det arabiske språket.⁵⁵ Usama er en ung sint revolusjonær mann som er ganske optimistisk. Han mener at «landet» som han liker å kalle det for, er på vei til sekularisme. Han er mot monarkiet generelt, og er veldig kritisk til kongehuset og Saud-familien spesielt.

Intervjuene

Uansett hvor godt man forbereder seg til intervju, vil det skje noe som ikke er planlagt. Under intervjuene gjorde jeg flere titalls sider med notater. Det har kommet en god del relevant informasjon som ikke ble spurt om. Dermed var det praktisk med bruk av båndopptaker, som forsikret dokumentasjon av det som ble sagt. Sosiale applikasjoner ble brukt under intervjuene. Det har vært en utfordring å finne riktig kommunikasjonsmiddel med hver informant. For noen funket det bra med WhatsApp. Noen andre var redde, og mente at alt nettbruk i Saudi-Arabia var overvåket. Vi måtte stadig veksle mellom applikasjoner, og endte

⁵³ Ibid, 223.

⁵⁴ Ibid, 244.

⁵⁵ Ibid, 27.

opp med de applikasjonene som er aller minst kjent i Saudi-Arabia. Informantene mente at da var sjansen for overvåkning mindre. Noen få ganger brukte vi telefon og e-post. En informant snakket med meg på telefon med et utenlandsk SIM-kort.

Intervjustilen vekslet mellom formelle og uformelle intervjuer. I starten hadde jeg en intervjuguide med strukturerte og planlagte spørsmål som jeg ville følge. Under samtalene kom informantene med andre perspektiver som jeg syntes var interessante og relevante.

Dermed ble noen av samtalene ledet til noen andre små veier enn hovedveien. Samtidig forsøkte jeg å holde oss til hovedtemaet vårt i henhold til prosjektets plan, kom alltid tilbake til intervjuguiden og fortsatte igjen derfra.

I de intervjuene som var muntlige brukte jeg “5-minutters regelen”, der jeg stilte spørsmål, og informanten fikk lov til å svare fritt innen nevnte tiden. Dette gjorde jeg for å mest mulig unngå irrelevant informasjon, spesielt da informantene fortalte detaljerte historier.

Informantene var hovedpersonen. Jeg snakket minst mulig og blandet meg inn kun da samtalen endte opp på feil spor.

Intervjuguide

Intervjuguiden besto av 7 spørsmål. De to første var ment som en innledende samtale hvor informantene kunne fortelle om seg selv. Hensikten med dette var å få kontakt med dem.⁵⁶

Mange av de neste spørsmålene og temaene hadde en vid tilnærming. Jeg ville med dette dykke dypere inn i kampanjen i informantenes øyner.

1. Hva er ditt motiv for å delta i denne kampanjen?
2. Hvordan definerer du det mannlige vergesystemet?
3. Hvilke grunner mener du ligger bak dette systemet? (religion, myndigheter, samfunn eller annet)?
4. Hvorfor mener du de andre deltakerne i kampanjens emneknagg vil avskaffe det mannlige vergesystemet?
5. Hvorfor mener du noen av deltakerne er mot avskaffelsen av vergesystemet?
6. Tror du at denne kampanjen kommer fra det saudiarabiske samfunnet selv, eller at det finnes utenlandsk innblanding?

⁵⁶ Erlandsen, Aashild Sørheim. *Informasjon forskning media: om å popularisere fagstoff* (Oslo: Universitetsforlaget, 1982).

7. Hva er fremtiden til kampanjen?

(3) Mediefeltet

Mediekilder ble delt inn i tre kategorier: de saudiarabiiske, de arabiske og de vestlige. Kildene ble valgt etter det som er mest populært og tilgjengelig. I den delen av oppgaven legges det vekt på hvilket publikum de forskjellige mediene henvender seg til, hvilket budskap de vil formidle og hvor god tilnærmingen til kampanjen på Twitter er.

II.3 Tilgjengelighet og tillatelse

Hovedkildene er tilgjengelig på internett. Internett er et åpent rom og det er ganske lett å få tak i det som blir lagt ut. Ved deltakernes bruk av emneknagg, er det lettere å samle informasjon. Alt blir lagt inn i en slags felles sfære. Internett byr imidlertid på spesielle utfordringer når det kommer til kildekritikk. Det er fordi det ikke er mulig å vite med sikkerhet hvor informasjonen kommer fra. Mulighetene for forfalskninger er mange, og innholdet kan endres uten at det blir markert.⁵⁷ Derfor har jeg tenkt å løse dette gjennom å ta bilde (screenshot) av de kommentarene til deltakerne som jeg diskuterer og legge dem som vedlegg i oppgavens siste sider. Ved bruk av nettsider skriver jeg hentedato.

Når det gjelder medietekstene, ble de største elektroniske avisene og bladene prioritert. Dataene finnes i den digitale verdenen, men de må uansett samles inn. Dette tok ganske mye krefter og tid. Twitter sin politikk forhindrer ikke bruk av informasjon som blir publisert på Twitter. Derfor var det ikke nødvendig med å spørre om lov før observasjonene i emneknaggen.

II.4. Reliabilitet og validitet

Jeg forsøker å belyse saken fra forskjellige vinkler: emneknaggen, utvalgte informanter og medietekster, samt datainnsamling på forskjellige språk: arabisk, engelsk og norsk. Formålet er å gjøre oppgaven mer pålitelig. Men spørsmålet er om det er mulig å lage pålitelige målinger og svar av den begrensede antall intervjuer og medietekster som brukes? Siden den valgte metoden i oppgaven er kvalitativ, vil svaret mitt til en stor grad være ja. Målet ved datainnsamling er å samle inn relevante data til problemstillingen og forskningsspørsmålet,

⁵⁷ Thagaard Tove, *Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitativ metode* (Oslo: Fagbokforlaget, 2013), 151.

og inkludere all data som er av betydning. Målet er å oppnå en viss balanse og nøytralitet gjennom møtet mellom av de subjektive informantenes deltakelse og respons i intervjuene på ene siden, og objektiveringen som kommer gjennom min observasjon.

II.5. Etiske retningslinjer

Informantene mine ble informert om undersøkelsens formål og omfang, og om at deltakelsen er frivillig, og har gitt muntlig samtykke for deltakelse. De ville ikke bli skadet eller få vanskeligheter fordi de deltar. Enhver av dem har behov for frihet og rett til vern, spesielt de som fremdeles er bosatt i Saudi-Arabia. Derfor velger jeg å anonymisere identitetene og forfalske navnene. Jeg holder kjønn riktig, siden oppgaven spør hvordan forskjellige kjønn i Saudi-Arabia uttrykker seg og ser på sakene. Dette gjelder både informantene fra intervjuene, og deltakerne fra observasjonene i emneknaggen. Notatene fra intervjuene ble tatt på papir, men noen ganger ble lyd tatt opp. Informantene er klare over at ingen andre enn meg vil ha tilgang til data, og at dataene skal makuleres og slettes når siste ordet i denne oppgaven blir skrevet.

Kapittel III: #IamMyOwnGuardian: Ulike perspektiver

III.1 Menn som kvinners verge: teologiske, språklige og rettslige perspektiv

Det mannlige vergesystemet i islam

I debatten mellom de religiøse og de islamsk feministene siterer ofte *sjeikene* gamle islamske lærde i sine *fatwaer*. I samme debatter ser det ut til at de islamske feministene ikke stoler på de fleste av dagens *sjeiker*. Derfor er det i denne sammenhengen fornuftig å ta opp perspektiv fra en eldre islamsk lærde.

Hos Rashid Rida (f. 1865) handler vergesystemet om lederskap og beskyttelse.⁵⁸ Han forklarer dette med at ekteskapet er et sosialt samliv, og at hver sosial sammenkomst trenger en formann. Mannen fortjener formannskapet fordi han vet best, og er bedre til å løse problemer med sine naturlige krefter og sosiale ansvar om økonomi. Som bevis på sin tolkning refererer Rida til en hadith: «*ittaqu l-lāh fi l-ḍa'ifayn: al-yatīm wal-mar'a*» (Frykt Gud og ikke skad de svake: den foreldreløse og kvinnen). Dermed er menn etter sharialoven pålagt til å beskytte og forsørge kvinner. Kvinner er pålagt til å adlyde menn i det gode. I dette er det en hyllest til kvinner, ifølge Rida.⁵⁹

Selv om denne undersøkelsen ikke handler direkte om vergesystemet selv, men om deltakerne og handlingene deres, er det viktig å belyse sjeikenes kilder for å forstå deres argumenter.

Dette perspektivet brukes også i denne undersøkelsen for å sette leseren i historisk kontekst av systemet om mannlige verge i islam.

Kjønnsroller fra et islamsk feministisk perspektiv

I Leila Ahmad sin fremstilling av kvinners rettigheter før islam, gir hun eksempler på at kvinner før islams tid var emansiperte. Det stemmer ikke at kvinner var undertrykt, og at islam nødvendigvis frigjorte dem, mener Leila Ahmed.⁶⁰ Hun tar Khadija Bint Khuwaylid,

⁵⁸ Kabbara Abdulfattah, *Wilāyatu r-rajuli l-'usariyya wal-'amma fil-'islām* (Beirut: Dar al-Nahda al-Arabiyya for publishing, 2008), 45.

⁵⁹ Ibid, 46.

⁶⁰ Ahmed Leila, *Women and Gender in Islam* (USA: Yale University Press, 1992), 42-43.

profetens første hustru, som eksempel. Khadija var selvstendig og jobbet med handel uten en mannlig verge, og pleide å sende sine medarbeidere til Levanten og Jemen. Leila Ahmed påpeker også Khadijas viktige rolle som støttespiller for Mohammed og i spredning av islam.

⁶¹ Dette, hevder hun, beviser at kvinner før islam hadde betydelige rettigheter. Samtidig hevder Leila at mishandling av kvinner under islams navn er resultat av de forskjellige autoritære tolkningene som tilskrives islam, men egentlig ikke er islam i seg selv. ⁶² Leila Ahmeds forestilling vil brukes i denne oppgaven under drøftingen av konflikten mellom de konservative sjeikene og deltakerne i kampanjen.

Det mannlige vergesystemet i den saudiarabiske grunnloven

Etter gransking i den saudiarabiske grunnloven fant jeg ingen direkte behandling av emnet det mannlige vergesystemet for kvinner. Det er heller ikke noe direkte diskriminering på grunnlag av kjønn. Tvert imot hevder §8 at landets bestemmelser skal være basert på rettferdighet, konsultasjon (shūra) og likestilling. Likevel refererer §9 i grunnloven veldig kort til lojalitet og lydighet mot vergene:

“ *yurabbā ’afrādu l-’usra ’alā ’asās il-’aqīda il-’islāmiyya wa-mā taqtadīh min al-walā’i wa ttā’ a li-llāh wa-li-rasūlihi wa-li-’ulī l-’amr* “ (Familiemedlemmer får oppdragelse på grunnlag av den islamske trosbekjennelse og dens krav om lojalitet og lydighet til Gud, hans profet og vergene).

Grunnloven definerer ikke hva begrepet “verge” innebærer. Den eneste offisielle definisjonen på ordet verge fant jeg hos det saudiarabiske departement for arbeids- og sosial utvikling, i «forskrifter om beskyttelse mot overgrep». ⁶³ De betrakter en verge som «en person som får makt etter den islamske loven og får lov til å styre og kontrollere en annens saker, når det gjelder hans kropp, liv og penger». ⁶⁴ §7 i grunnloven sier klart og tydelig at omdreiningspunktet for bestemmelser i Saudi Arabia tas fra Koranen og Hadith-samlingene:

“*yustamaddu al-ḥukm fil-mamlaka il-’arabiyya is-sa’ ūdiyya ṣulṭanahu min kitāb il-lāh wa-sunnat rasūlihi. wa-humā al-ḥākimān ’alā hādhā in-nizām wa-jamī’ ’anzimat id-dawla*”⁶⁵

⁶¹ Ibid.

⁶² Ibid, 66.

⁶³ *’Assiyāsāt wal-lawā’ih at-tanfīdhiyya li-nizām il-wilāyā* (Forskrift om beskyttelse mot overgrep), 2012. Hentet 17.05.2018. <https://mlsd.gov.sa/ar/السياسات-و-اللوائح-اللائحة-التنفيذية-لنظام-الحماية-من-الإيذاء>

⁶⁴ Ibid.

⁶⁵ Saudi-Arabias grunnlov (2012), §7.

(Saudi-Arabias makt stammer fra den hellige koranen og profetens Sunnah som hersker over landets system og alle andre statlige lover).

Sharia er landets eneste lov i Saudi Arabia, og grunnloven ble laget i 1982. Da ble den kalt for “*nizām ’asāsī*” (grunnleggende system). Det grunnleggende systemet sier at landet er styrt monarkisk; det er kongen personlig som bestemmer alene. Han kan utstedte regler eller forandringer (*nizāmer*), men disse er helt isolerte fra sharialovene som rettsystemet arbeider ut fra.⁶⁶

Et språklig blikk på ordet “verge” i det arabiske leksikonet

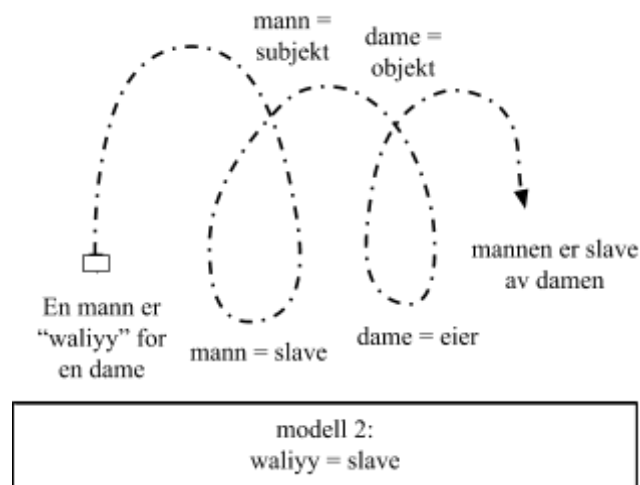
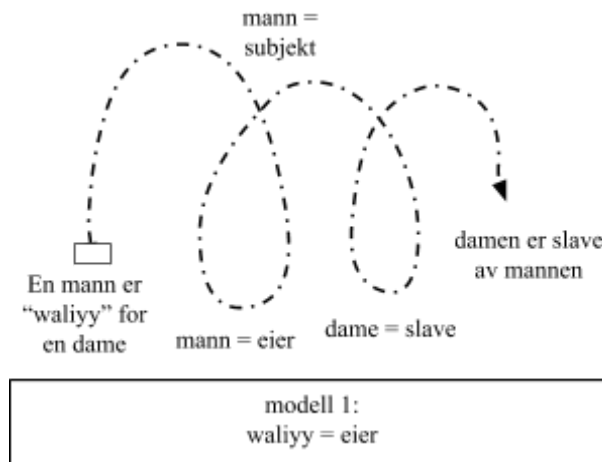
Leksemet “*waliyy* وليّ” (verge) har roten “*wa-la-ya*” som innebærer flere betydninger; å komme nær noe, å styre noe (ofte en provins), å eie makt over noen eller å hjelpe noen med å vinne en seier.⁶⁷ Aktiv partisipp er “*wālī* والي”. Substantivet er “*waliyy*”. Det siste er mer brukt i det daglige språket i Saudi Arabia når det vil påpekes til en verge. Ordene *wālī* og *waliyy* ifølge al-’Anbārī har to motstridende betydninger.⁶⁸ Den ene kan referere til noen som har makt: en gud, idol eller eier.⁶⁹ “*Wālī*” er også en av de 99 navnene til Gud i islamsk tradisjon. Den andre tyder på en slave eller noen som er eid av noen andre. I den shī’a-islamske tradisjonen kalles Ali for “*waliyyu l-lāh*”, som kan bety “Ali er slaven til gud”. Det er konteksten i teksten som avgjør forskjellen på betydningen. I Saudi-Arabia er mannen verge for damen. For å forstå den foregående frasen gjennom arabisk språket kan vi se på disse to modellene:

⁶⁶ Vikør Knut, *Mellom Gud og stat* (Oslo: Spartacus, 2003), 244.

⁶⁷ Al-qāmūs al-muḥīṭ, (*wa-li-ya*).

⁶⁸ Dette er en sak i arabisk språket; spørsmålet om al-’aḍḍād (motpolene) er populært blant forskere i arabisk. Noen mener at noen arabiske ord kan ha to helt motsatte betydninger, og at dette viser hvor fortyllende dette språket er. Noen andre mener det antyder svakhet ved språket.

⁶⁹ Al-Anbari, Al-’aḍḍād (Beirut: al-Maktaba al-Asriya, 1987), 46.

Ut fra modellene kan vi konkludere at arabisk språket gir leksetet “verge” to mulige tolkninger. Det vil si at ifølge den språklige tradisjonen; når en mann er verge for en dame, vil det ikke nødvendigvis kun bety at han har makt over henne. Språklig sett er det mulig at det betyr det motsatte.

III.2 IKT og sosiale bevegelser

I Tore Slaattas bok *Digital makt: Informasjons- og kommunikasjonsteknologiens betydning og muligheter* forklarer han hvordan IKT er med å endre samfunnet. Slaatta påpeker hvor viktig rolle IKT har med å endre måten sosiale bevegelser oppstår og utvikles på, og dens betydning for å endre bevegelsenes rolle og makt. IKT gjør det, for eksempel, mulig å publisere og informere mer effektivt og strategisk. Den gjør også at aksjoner og

demonstrasjoner kan organiseres, mobiliseres og koordineres lettere. Diskusjoner og møter kan organiseres og offentliggjøres på nettet. Slaatta mener at slike aksjoner ikke er bare effektive, men er også mer demokratiske og desentraliserte enn tradisjonelle aksjoner.⁷⁰ Han belyser internettets betydning i å åpne for at bevegelser på lokalt nivå får mer direkte tilgang til en global offentlighet. Det internasjonale mediesamfunnet blir mer tilgjengelig i lokale konflikter. Slaatta mener at et internasjonalt perspektiv kan bygges gjennom bruk av internett, og at det kan påvirke lokale og nasjonale beslutningstakere.⁷¹

Dette belyses nærmere av Ina Tin om internett og Saudi-Arabia:

“Rett før årtusenskiftet, 1998, kom internett til Saudi-Arabia. For saudierne ble den nye informasjonsteknologien ikke bare et redskap til utdanning og underholdning, den ble også et redskap til utveksling av informasjon og meninger utenfor statlig kontroll. Internett brakte verden til Saudi-Arabia og skapte spenninger i forholdet mellom herskeren og undersåttene hans. En ny type kritisk tenkning begynte å gjøre seg gjeldende.”⁷²

Ina Tin har intervjuet saudiske menneskerettighetsforkjempere som er bosatt i Saudi-Arabia. De har måttet betale en høy pris for sine ord på internett: *“Merkelapper som «liberale» og «sekulære» ble tatt i bruk på noen av dem...”⁷³*, skriver hun.

En undersøkelse gjort av Yeslam Al-Saggaf om sosiale medier i Saudi-Arabia, sier at det finnes få studier om hvordan sosiale medier brukes av borgere i land som Saudi-Arabia hvor den arabiske våren ikke brøt ut; I land hvor regjeringen ikke har blitt demokratisk valgt, der tradisjonelle medier i stor grad kontrolleres av myndighetene, der samfunnsengasjement ikke oppfordres, og der sivile handlinger som gateprotester ikke er tillatt.⁷⁴ Denne studien viser at i Saudi-Arabia, hvor kommunikasjonen med regjeringen er preget av formalitet og motvilje, har internett åpnet for uttrykk for misnøye, spesielt mot regjeringen, og på en måte og rettet

⁷⁰ Slaatta Tore, *Digital makt: Informasjons- og kommunikasjonsteknologiens betydning og muligheter* (Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS, 2002), 238-239.

⁷¹ Ibid, 242.

⁷² Tin Ina, 2018, 73.

⁷³ Ibid.

⁷⁴ Al-Saggaf, Yeslam. “Social media in Saudi Arabia: Exploring its use during two natural disasters”. *Charles Sturt University*, 2015, 3.

mot ting som aldri åpnet tidligere var åpent for personlige meninger om.⁷⁵ Dette er jeg enig i, og denne undersøkelsen setter spotlight på disse misfornøyde saudiske!

En annen undersøkelse fra SOAS⁷⁶ om kvinnes digital aktivisme i det nye Midtøsten⁷⁷ setter ord på de viktigste sakene kvinner kjemper for på internett. Den sier at kvinnelig online-aktivisme i Midtøsten har ført gamle problemer inn i en ny offentlighet.⁷⁸ Kvinner utfordrer de regionale myndighetene til å anerkjenne sine rettigheter. De bryter sosiale tabuer og reiser nye spørsmål om blant annet kjønnsroller, seksuelle identiteter og patriarkalsk kultur.⁷⁹

III.3 Orientalisme i arabiske øyne

Jeg har valgt å inkludere orientalisme sett fra arabiske øyne fordi denne saken har kommet i diskursen mellom mange deltakere i emneknaggen #IAmMyOwnGuardian. Ordet «orientalisme» refererer ofte til vestlige studier og syn på østlig kultur. Disse studiene og synene har fantes siden kolonitiden.⁸⁰ Bruken av ordet for å referere til studie av «den andre» uten å la «den andre» forklare hva som skjer, begynte med Edward Said sin bok *Orientalismen* fra 1978. Orientalisme har blitt et negativt konsept i den arabiske verdenen. Dette synspunktet finner vi i boken *Naqd l- 'istishrāq wal-mustashriqīn fil-marāji ' l- 'arabiyya* نقد الاستشراق والمستشرقين في المراجع العربية (Kritikk av orientalisme og orientalistene i arabiske referanser og kilder) av Ali an-Namla (f. 1952). Han mener at kritikk av orientalisme og orientalist har utviklet seg gjennom tiden, og deler den utviklingen inn i tre faser: *al- 'inbihār* الانبهار (fascinasjon), *al- 'iltifāt* الالتفات (oppmerksomhet og omtanke) og *al- ṣaḥwa* الصحوة (oppvåkning). An-Namla beskriver fascinasjonsfasen med en rekke egenskaper hos noen av dem han kalte for «'abnā' l- 'arabiyya wal- 'islām» (sønner av det arabiske språket og islam).⁸¹ Disse

⁷⁵ Ibid, 13.

⁷⁶ Senter for media-studier, Universitetet i London.

⁷⁷ Sreberny Annabelle, "Women's Digital Activism in a Changing Middle East", SOAS, University of London, 2015.

⁷⁸ Ibid, 357.

⁷⁹ Ibid, 359.

⁸⁰ Hübinette Tobias. "Orientalism före och efter Said". *Center for Pacific Asia Studies*, Stockholms universitet, 2002.

⁸¹ An-Namla Ali. *Naqd l- 'istishrāq wal-mustashriqīn fil-marāji ' l- 'arabiyya* (Riyadh: Bissan Bookshop, 2010), 17.

egenskapene går ut på at denne gruppen ble sterkt påvirket av orientalistenes tanker. De siterte dem og meningene deres om islam til og med, og ble enda mer hatefulle mot *kalifene* og profetens følgesvenner enn orientalistene selv hadde vært.⁸² Andre egenskaper handler om at de arabiske universitetene, spesielt i Kairo, Damaskus og Bagdad, hadde hatt glede av orientalistene. De ble dermed medlemmer av det arabiske vitenskapelige og språklige samfunn. De ble hedret, feiret og til og med ble de av dem som døde sørget over.⁸³

I oppmerksomhetsfasen dukket den negative kritikken mot orientalismen opp. Dette skjedde gjennom økt forståelse for hva orientalismen innebærer, og dens grunnlag og mål. Mange kritikere forklarte sine synspunkter ved å referere til orientalistene som tok parti med den vestlige kulturen, spesielt under kolonitiden.⁸⁴ På den tiden kom det noen som sa at ulempene til orientalistene varmer enn fordelene deres. I kontrast kom det noen andre som svarte dette argumentet ved å si at fordelene var større enn ulempene. Ifølge an-Namla var dette begynnelsen på kritikk av orientalismen - på godt og vondt.⁸⁵

Det var i oppvåkningsfasen hvor den negative kritikken mot orientalisme oppsto i sitt fulle. Konspirasjonsteoretiske visjoner ble spredt over. Alle orientalistene ble anklaget for å være spioner for kolonimaktene. Det ble også hevdet at orientalistene var misjonærer som kom fra kirker og klostre, forkledd som orientalister.⁸⁶ I tillegg understreket noen religiøse lærde at samarbeid med orientalistene var religiøst forbudt (*ḥarām*).⁸⁷

Den type perspektiv er valgt i denne oppgaven for å hjelpe å forstå både deltakernes, *sjeikenes* og saudiske medienes perspektiver når det gjelder fremmed innblanding i nasjonale saker. Jeg mener at den siste fasen, oppvåkningsfasen, er det dominerende synet saudierne har på slik vestlig innblanding.

Konspirasjonisme

Konspirasjonsteori er et begrep som refererer til forklaringer politiske, sosiale eller historiske prosesser som har en bakenforliggende årsak, slik som en hemmelig sammensvergelse.⁸⁸

⁸² Ibid, 18.

⁸³ Ibid, 19.

⁸⁴ Ibid, 19.

⁸⁵ Ibid, 20.

⁸⁶ Ibid, 21.

⁸⁷ Ibid, 22.

⁸⁸ Ledstrup Martin, "Konspirasjonsteoretikere motsier seg selv", *NRK*, 10.02.2012. Hentet 15.06.2018. <https://www.nrk.no/viten/selv-motsigende-konspirasjonsteorier-1.7990861>

Michael Barkun (f. 1938) deler de forskjellige konspirasjonsteorier inn i tre kategorier: hendelseskonspirasjoner, systemiske konspirasjoner og superkonspirasjoner⁸⁹.

Hendelseskonspirasjoner går ut på en spesiell hendelse eller en rekke hendelser. En av de mest kjente konspirasjonsteoriene som faller under denne kategorien er attentatet på John F. Kennedy.⁹⁰ Systematiske konspirasjoner omhandler større og bredere ønsker om å tilegne seg kontroll over en region, et land, eller å sikre seg verdensherredømme.⁹¹ Superkonspirasjoner er sammenknyttingen av flere hendelseskonspirasjoner og systematiske konspirasjoner. Her settes handlingene utført av mindre konspiratører i sammenheng en større kraft som står bak i skyggene og styrer alle vesentlige hendelser i samfunnet.⁹²

Forfatteren Christopher Hitchens mener at konspirasjonsteoriene kan bestå på grunn av sosiopolitiske årsaker, og at det er et unngåelig resultat av store mengder informasjon som sirkulere blant et stort antall mennesker i demokratiske samfunn. Konspiratoriske forklaringer kan være følelsesmessig tilfredsstillende når de stiller en hendelse i en moralsk sammenheng på en måte som gjør den lettere å forstå. Den enkelte som anerkjenner teorien er i stand til å tildele moralsk ansvar for en emosjonelt vanskelig hendelse eller situasjon på en utpekt gruppe eller individer. Vedkommende kan på denne måten føle seg unnskyldt for ethvert moralsk eller politisk ansvar og dermed å takle en sosialt eller samfunnsmessig mangel.⁹³ Konspirasjonsteorier forekommer ofte i samfunn som opplever sosial isolasjon eller politisk maktesløshet. En bestemt gruppe eller enkeltperson kan samhandle på en skeptisk måte med en hendelse eller situasjon som ikke passer inn i vedkommendes eksisterende virkelighetsoppfatning.⁹⁴

⁸⁹ Barkun Michael, *A Culture of Conspiracy: Apocalyptic Visions in Contemporary America* (Berkeley: University of California Press, 2003).

⁹⁰ Ibid.

⁹¹ Ibid.

⁹² Ibid.

⁹³ Hitchens Christopher, *For the Sake of Argument: Essays and Minority Reports* (USA: Verso, 1993).

⁹⁴ Ibid.

Kapittel V: Presentasjon av funn (analyse)

I dette kapitlet presenterer jeg funnene mine, blant annet hva intervju-informantene sier, hva jeg har observert i kampanjens emneknagg og hva som står i tekstene eller dokumentene fra mediefeltet.

V.1 Presentasjon av intervjuene

Informantenes motiv for deltakelse i kampanjen (Jeg er min egen verge)

«*Min venns mor ønsket å studere på universitetet, så måtte hun innsende tillatelse fra vergen. Og som enke måtte sønnen hennes (vergen) skrive under.*», sier Usama, frustrert. Amani deler sin historie fra livet før ekteskap. Hun fikk et tilbud om stipend for å studere i USA. Familien nektet henne å reise og bo alene i et fremmed land. Hun kan ikke reise uten tillatelse fra vergen sin. Amani forteller om sin mor som pleide å si «*når du gifter deg, kan du reise og bo i Kina⁹⁵ om du vil*». Nå er hun bekymret for sine barns liv og muligheter, og tror at avskaffelse av vergesystemet vil åpne dører og gi bedre sjanser til de unge. Når det gjelder Rima, er hun misfornøyd fordi hennes 19-år gamle bror reiser uten noen særlige problemer, mens hun som er 30-åring må få tillatelse fra sin verge for at flyets dører skal åpnes.

Usama mener at vergesystemet er et verktøy som forsterker vold mot kvinner i samfunnet. Han sier dette, og forteller historier om sine venninner som han ble kjent med gjennom sosiale medier og som ble utsatt for vold fra nære familiemedlemmer. For Usama ligger store deler av problemet i barneoppdragelsen. Han ble oppdratt i et hus hvor mor spør datteren om å hente kopp vann til sin bror når han er tørst. Et hus hvor det første ordet er til far, og det andre er til sønnen. Ingen andre får snakke. For Usama er hele samfunnet bygd opp på denne måten; far og sønn har makt over hele familien, og samfunnet presser far og sønn for å oppføre seg slik. Rima vil også ha likestilling mellom seg og sin bror, mens Ruba mener at likestilling er ganske naivt å etterspørre. «*Vi er ikke like og kan ikke nekte naturens regler!*», kommenterer hun.

Amanis motiv for deltakelse i kampanjen er sine barn og sine enslige venninner. Hun har valgt ekteskapet fordi hun mener at denne veien er lettere enn å kjempe samfunnet alene. Hun

⁹⁵ Kina symboliserer lang avstand. «*Seek education even if it takes you to China*» (Hadith)

har vært heldig og giftet seg med en moderne mann, sier hun og blir stille noen sekunder før hun begynner å snakke igjen: «...men Saudi-Arabia er et helvete for enslige kvinner!». Rima forteller om sin tragedie med familien hvor de nektet henne mannen hun er forelsket i, fordi han røyker og ikke ber. Rima kan ikke gifte seg uten vergens samtykke.

Ruba er svært uenig med de andre informantene. Hun sier: «Respekt til alle, men unnskyld meg: dette er bare tull!». Ruba deltar i emneknaggen på Twitter fordi hun ønsker å vise den sanne siden ved vergesystemet, som hun uttrykker seg. «Jeg har et fint liv og fantastiske foreldre. Jeg har reisepass og bankkort. Jeg jobber og ingen tar min lønn fra meg. Jeg tar taxi og fly når jeg vil, og er stolt over min far, brødre og onkler, så hvorfor skal jeg avskaffe vergesystemet?», sier Ruba.

Hvordan informantene definerer vergesystemet

Rima beskriver vergesystemet som håndjern. Hun sier at pasientene legger sine liv i hennes hender hver dag, mens hun selv er bastet og bundet. For henne er vergesystemet en spøkelse som finnes i hele landet; hjemme, på jobb og i flyplassen. «...til og med når jeg vil reise, følger dette systemet meg! Familien min er ikke mot å reise, men jeg blir veldig sint når resepsjonisten i flyplassen spør om vergens samtykke», sier hun forarget.

Amani, på sin side, anser vergesystemet som en gammel tankegang som må oppdateres. Hun beskriver vergesystemet som en stor og høy vegg som står mellom de saudiarabiske kvinnene og deres rettigheter. Amani mener at i islam gjelder vergesystemet de mindreårige og de psykisk utviklingshemmede, og når det gjelder kvinner gjelder dette systemet dem kun ved ekteskap og skilsmisse, noe som indikerer at det ikke er en religiøst forankret praksis. Hun sier (om skilsmisse): «...til og med den siste bør bearbeides og moderniseres».

Usama ser på vergesystemet som et system som jobber for å ødelegge samfunnet og familien. Han undrer seg med at hvis en mor er under en verge og ikke er til stand til å handle ut fra sin egen vurdering og mening, hvordan vil denne moren kunne oppdra et forstandig og sinnsfriskt individ? Det som kommer som resultat av dette systemet er menn og kvinner med fossiliserte tanker, sier Usama.

Ruba har en annen synsvinkel. Hun sier at hun ikke har noe imot farens (vergens) samtykke i saker som han “må” være en del av. Hun kaller dette for «sosiale lenker». Ruba deler sin

historie da hun bodde i USA med familien da far holdte på med sin utdanning der. Hun synes at kvinner i USA har et vanskelig liv. Ruba underbygger det med at kvinner i USA bærer store byrder. De må jobbe og forsørge familien og barna akkurat som menn, mens kvinner i Saudi-Arabia har alle bekvemmeligheter uten å gjøre så mye. «*Menn i vårt land gjør alt for oss, al-ḥamdulillāh*⁹⁶», sier hun. For Ruba handler ikke vergesystemet om å se ned på kvinner. «*Vergesystemet er en del av vår religion, og islam hedrer kvinner og sikrer likeverd ved å ikke være likestilt*». Ruba mener at vergesystemet handler om ansvar; at menn er ansvarlige for kvinner, ikke dominerende. «*Menn skal beskytte kvinner. Jeg synes vi bør beholde vergesystemet, og istedenfor avskaffelsen må menn som ikke oppfører seg ordentlig utdannes. De må lære ekte islam og det å være en ansvarlig verge*», avslutter Ruba.

I spørsmålet om hva informantene tror det ligger i grunn til vergesystemet i Saudi-Arabia, om det er religionen, samfunnet eller myndighetene, har de forskjellige meninger. Rima svarer: «*Alt dette selvfølgelig! Religion først og fremst. Islam er ikke uskyldig i det hele tatt. Etterpå kommer samfunnet og landets institusjoner*». Rima skylder spesielt på de offentlige og private institusjoner. Hun mener at det er opp til lederne hva de vil kreve. Rima forteller om jobben sin: «*Der hvor jeg jobber, er det vanskelig for en mannlig lege å begynne med en operasjon før vergen er tilstede og gir en tillatelse. Og dette er helt galskap!*».

Amani mener at både samfunnet og lovene er mot kvinner i Saudi-Arabia. Hun sier at de fleste jentene velger å gifte seg i begynnelsen av 20-årene for å rømme fra begrensningene som vergesystemet har skapt. Jentene oppdager etterpå at mennene de giftet seg med ikke er annerledes enn faren eller broren som gjerne var de tidligere vergene deres.

Ruba mener at vergesystemet er et av islams prinsipper, men at det misbrukes av enkelte menn. En kriminell verge eller en verge som utfører vold mot kvinner i sin familie vil ikke slutte med det hvis vergesystemet blir avskaffet, sier Ruba. Den vergen kan uansett forfølge kvinnen og begå en kriminalitet selv om hun ikke lever under hans fullmakt.

Usama bruker begrepet «stammesamfunn». Han sier: «*Vårt samfunn er et stammesamfunn. Stammesamfunn omgjør samfunnsnormer og tradisjoner til en del av religionen. Både religion og stammesamfunn er anklaget for å opprette og opprettholde dette systemet. Dette samfunnet er så sterkt og dypt underutviklet, at til og med bensin og teknologi er svakere enn dets gamle og tilbakestående normer*».

⁹⁶ Et arabisk uttrykk som er tilknyttet islam og brukes for å uttrykke takknemlighet til Gud.

Hvorfor med og hvorfor mot

Jeg har spurt informantene om hva de tror målene og interessene til de andre deltakerne i kampanjen er. Grunnen til at jeg tok med dette spørsmålet er at det er en del uenigheter mellom deltakerne, og fordi jeg ville se deltakernes meninger om hverandre på nært hold.

Rima og Amani har nesten lik tråd i svarene sine, men de uttrykker seg annerledes. Rima bruker begrepene “urettferdighet og forfølgelse”. Hun mener at folk deltar i denne kampanjen for å bli frigjort fra urettferdighet og forfølgelse. Kampanjen er en mulighet til å snakke høyt og kreve forandring, sier hun. Amani snakker også om forandring. Hun sier at folk deltar for å bevise til samfunnet at verden har forandret seg og at generasjonen til deres tause og stillegående bestemødre er over. Usama snakker om drømmen om et demokratisk land og et normalt samfunn. Han protesterer mot spørsmålet og sier: «*Et menneske bør ikke bli spurt om hvorfor det krever avskaffelse av vergesystemet. Mennesker trenger ikke en unnskyldning eller grunn til å spørre om sin frihet*». Ruba har en annen mening og sier om deltakerne som vil avskaffe systemet: «*De lever i et dårlig miljø, håper Gud holder oss langt fra slike miljøer*». Hun tenker litt og sier at andre grunner kan være ateisme eller ondsinnede mål som å forvrengte landets rykte i vestlige medier.

Når det gjelder det andre spørsmålet om hvorfor noen deltakere ønsker å beholde vergesystemet påpeker Rima uvitenhet som grunn. «*Dyp uvitenhet. Noen kvinner i samfunnet vårt kjemper mot kvinners rettigheter*», sier hun. Rima mener at mange menn ikke stoler på kvinner, til og med de som er fra deres familie. Derfor er vergesystemet skummelt for dem. Amani mener at kampanjen har et dårlig rykte fordi folk tror at den er mot islam. Hun sier «*...men egentlig islam er en feministisk religion*». Usama skylder på samfunnet. Han sier at folk tror at avskaffelse av vergesystemet fører til familieoppløsning. I følge Usama er mannfolk redd for å miste sin makt og posisjon i familien. Ruba mener at de som er mot avskaffelsen er stolte av sin religion og godtar Guds og profetens ordre. De forstår også naturens forskjeller, sier Ruba.

Hva mener informantene: saudiarabisk kampanje eller drevet fra utlandet?

Rima og Amani har vært ganske enige. Amani ler og sier «*Etter alle disse videoene og bildene som har invadert sosiale mediene med sine saudiske pass, sier noen at dette er en utenlandskampanje? Dette er veldig morsomt og patetisk!*». Rima skriver selv i emneknaggen og insisterer at de som er mest aktive i kampanjen er saudiarabiske kvinner som ønsker forandring. «Det saudiarabiske samfunnet krever sine rettigheter. Så enkelt er det!», sier hun. Rima er takknemlig for at denne kampanjen har fått noe av verdens oppmerksomhet, og mener at å snakke høyt er nyttig og vil hjelpe kvinner med å oppnå sine rettigheter.

Ruba har en annen mening. Hun synes at de internasjonale avisene og mediene må slutte å blande seg inn i Saudi-Arabias interne saker, at de må slutte å blande seg inn i livet til mennene, kvinnene og barna i det landet. Ruba mener at det finnes et slags global hat mot hjemlandet hennes. Dette er en krig mot islam, dette er planlagte metoder for å bekjempe islam og Saudi-Arabia gjennom kvinner, sier hun. Ruba skylder også på menneskerettighetsorganisasjonene, og mener at Human Rights Watch har laget mange kontoer som tvitrer i emneknaggen og hevder at de er saudiarabiske kvinner som ble utsatt for vold. De vil ødelegge verdens bilde under påskudd av vold som finnes i hele verden, av forskjellige grunner. Disse organisasjonene ønsker å ødelegge Saudi-Arabias rykte i internasjonal sammenheng og skape kaos og revolusjon inne i landet. Ruba insisterer at de som deltar i emneknaggen ikke er saudiarabere, unntatt noen få saudiarabiske kvinner som har blitt villedet og infisert med det hun kaller for *halwasāt al-ḥurruyya* هلوسات الحرية (frihetshallusinasjoner).

For Usama har internett og reise påvirket det saudiarabiske samfunnet, og han synes at denne påvirkningen har vært positiv. I tillegg til det har det høye antall utdannede kvinner i Saudi-Arabia gjort en stor forskjell i hvordan disse kvinnene ser på samfunnets tradisjoner og normer, sier Usama. Usama tror at verden ser på forandringene som skjer i det saudiarabiske samfunnet, at de skriver nyheter, analyserer og kritiserer. «*Folk er nysgjerrige og liker å ha meninger om alt mulig*», sier han og ler, men samtidig mener han at verdens oppmerksomhet hjelper med å kaste lys på problemet og øke press på den saudiarabiske regjering for å starte endringer i sitt system. Usama tror at menneskerettighetsorganisasjoner har påvirket noen

kvinner, men at det saudiarabiske samfunn er svært lukket og at denne påvirkningen ikke har klart å nå mange. Dette er grunnet wahabisme og at saudierne har blitt lært siden barndom at vesten vil ødelegge dem og fjerne religionen deres fra jordens overflate, sier Usama. Han mener at det saudiarabiske folket er sjokkert over at en slik kampanje kan komme innenfra, og at det er vanskelig for de fleste å godta at disse kvinnene som krever sine rettigheter er født og oppvokst i Saudi-Arabia. «*Les i emneknaggen, ser du folk som skriver på arabisk, og til og med på saudiarabisk dialekt, men vi nekter å se realiteten!*», sier han.

Informantenes mening om framtiden til kampanjen

Usama mener at vergesystemet kommer til å falle, og at myndighetsalderen vil presiseres som et resultat av vergesystemfallet. «*Mohammed Bin Salman skal avskaffe vergesystemet*», sier Usama, men han mener at kronprinsen vil bruke det til å polere sitt bilde og reklamere til at systemet falt som en del av sin reformplan. «*Han jobber med å true og dempe aktivistenes stemmer*», sier Usama.

Amani er som Usama, ganske optimistisk. Hun mener at vergesystemet er det neste steget kronprinsen vil endre etter at saudiarabiske kvinner har fått lov til å kjøre bil. Hun begrunner sine forventninger med at det foregår diskusjoner om vergesystemet i regjeringen og shurarådet. «*...Selvfølgelig praktiserer de utsettelse og nøling, men jeg tror at med økte påstander vil de ikke et annet valg. Jeg kan ikke gjette tidsrammen for avskaffelsen, men jeg håper at det skjer snart*», sier Amani.

Rima er litt mindre entusiastisk og mener at systemet vil avskaffes delvis og gradvis, men med visse betingelser og vilkår, som f.eks. alder, økonomisk avhengighet og attest om god oppførsel mot landets myndigheter. Rima forteller om en lignende emneknagg som ble opprettet og aktivert av emiratiske kvinner som også vil avskaffe vergesystemet. Denne emiratiske emneknaggen ble ikke populær som den saudiske emneknagg. Hun mener at hvis flere og flere land i regionen krever avskaffelse av vergesystemet for kvinner, vil det skje en forandring snart.

Ruba har ikke noe kommentar eller forventning, men håper på trygghet og sikkerhet for sitt hjemland.

V.2 Observasjoner i det digitale rommet

I denne delen presenterer jeg de mest nevnte og diskuterte saker, hendelser og argumenter i emneknaggen til kampanjen, #IamMyOwnGuardian. Først tar for meg tre av mange historier rundt temaet. Disse historiene har vært blant de mest sentrale, og fikk internasjonale reaksjoner.

Historien til Mariam Al-Otaibi

Mariam hadde et rolig liv inntil broren hennes (M) begynte å bli religiøs-konservativ. Han oppfordret sin yngre bror (Youssif) til å bli med IS.⁹⁷ Youssif sluttet seg til IS i 2013. Noen måneder senere ble det spredt bilder av Youssif på internett. Han var død.

Broren (M) ble enda mer konservativ og begynte å utøve vold og aggresjon mot kvinnene i familien. Mariam meldte ham til politiet. Han undertegnet et løfte om ikke å slå Mariam igjen, og Mariam ble da sendt tilbake til familiens hjem. Broren sluttet likevel ikke med sin voldelige oppførsel. Mariam meldte ham til politiet igjen. Denne gangen begynte (M) å true med å reise til Syria og bli med IS dersom Mariam ikke tilbaketrukk anmeldelsen hos politiet. Mariam nektet å gjøre det, og hun ble dermed utsatt for mer vold av sin bror. Familien var redd for at (M) skulle gjennomføre truslene sine og utførte press mot henne for å tilbaketrekke saken. Seks måneder senere klarte Mariam å finne seg en jobb som butikkmedarbeider, -dette til tross for at hun er universitetsutdannet og hun var overkvalifisert. Mariam fant også et annet sted å bo, og flyttet fra familiens hus. Noen dager senere ble hun tilkalt av politiet, hvor hun fikk vite at faren hadde saksøkt henne for ulydighet og fravær fra hjemmet. Hun ble også fordømt av politiet på grunn av hennes aktivitet i emneknaggen #IamMyOwnGuardian på Twitter. Mariam ble fengslet. Fire måneder senere slippes hun fri. Hun er fortsatt aktiv på Twitter, men nevner aldri vergesystemet eller noe om saken med familien. Jeg og mange andre som følger med i emneknaggen tolket at prisen for Mariams frihet var å signere et løfte om å stoppe å snakke høyt i sosiale medier.

Historien til Amna al-Juaid

Den 25. oktober 2017 ble en video lastet opp på Twitter og Youtube. Det var en ung dame som snakket. Hun sa: «Jeg heter Amna. Jeg er 22 år gammel og filmer fra Riyadh i

⁹⁷ Den islamske staten i Irak og Levanten.

Saudi-Arabia. Hvis denne videoen har blitt publisert, må du vite at livet mitt er i fare, og at faren min, Mohammed al-Juaid, står bak min forsvinning. Dette er hans konto på Twitter. Gå og spør han hva han har gjort med meg!»

Amna hadde filmet denne videoen og sendt den til venninnene sine. De ble enige om at i tilfelle de ikke hørte fra henne, måtte de publisere videoen. Videoen ble publisert i kampanjens emneknagg etter at Amna hadde forsvunnet. Ny emneknagg ble en trend; #SaveAmna hashtagget mange. I videoen forteller Amna sin historie. Hun ble nektet av å fortsette i jobben sin fordi vergen (faren) ikke ville at hun skulle jobbe lenger. Faren ønsket å tvinge henne til å gifte seg med fetteren sin. Amna rømte fra hjemmet og ville flykte utenfor Saudi-Arabia. Hun ble tatt på flyplassen og sendt tilbake til familiens hus. På veien tilbake ble hun truet av både faren og onkelen sin om å bli drept med en gang de så henne. Hun klarte igjen å rømme hjemmefra før de kom, men hun forteller i videoen at hun ikke kunne henvende seg til noen av myndighetene fordi lovene ikke støtter henne. De ville enten levere henne til vergen sin, eller sende henne til kvinnefengselet, sier Amna.⁹⁸

I 8. august 2018 tvitret en venninne av Amna at Amna har blitt sluppet fri fra kvinnefengselet, og at hun kommer tilbake på sosiale medier når hun er klar.

Historien til Dina Ali

I løpet av en dag og en natt ble dette navnet et av de mest kjente navnene i det sosiale nettverket i den arabiske verdenen. Flere menneskerettighetsorganisasjoner utstedte også rapporter angående den 20-åringen.

Dina Ali hadde planer om å reise til Australia, hvor hun hadde til hensikt å søke asyl på humanitært grunnlag. Etter å ha forlatt Saudi-Arabia ble hun arrestert i Manila-flyplassen på Filippinene, som var transittlandet. Ansatte fra den saudiarabiske ambassaden på Filippinene hadde stoppet henne ved hjelp fra filippinske myndigheter da hun gikk av flyet. Hun ble værende på flyplassen mens medlemmer fra familien hennes var på vei til Filippinene. I mens klarte Dina å ta opp en video hvor hun fortalte historien sin på engelsk og ba om hjelp. Hun sa at hun ville bli drept om hun blir levert til vergen sin. Videoen ble spredt som et virus, og ny emneknagg ble født; #SaveDinaAli. Mange nyheter i sosiale medier den dagen handlet om Dina Ali, men ingen klarte å tilby hjelp. Etter 13 timer, kom familien og tok henne tilbake til

⁹⁸ “Amna al-Juaid Free Saudi Women”, (Youtube, 17.10.2017). Hentet 30.09.2018. <https://youtu.be/XPpZ3pgY5rk>

Saudi-Arabia. Ingen vet noenting om Dina Ali siden dette skjedde i april 2017.⁹⁹ Den eneste formelle kommentaren fra de saudiarabiske myndighetene kom fra den saudiske ambassade på Filippinene, som utstedte en pressemelding hvor det ble erklært at det som kom frem i de sosiale mediene ikke var riktig, og at saken handlet om en familiekonflikt.¹⁰⁰

Hvordan kampanjens deltakere samhandler?

Deltakernes reaksjoner på disse historiene var ulike. Mange forsvarte jentene og spredte historiene deres. De tvitret hver eneste dag. Flere av dem skrev innlegg på engelsk, med håp om å bringe saken til et internasjonalt nivå. Mange andre syntes at disse jentene fortjener det som skjer til dem fordi de snakker i mediene og viser et negativt bilde av hjemlandet. Noen anklager jentene for å være agenter for utenlandske krefter.

Her viser jeg to eksempler:

Nora Abdulkarim: «*Dina Ali sin historie er sjokkerende og umulig å glemme. En person blir tatt fra flyplassen mot sin vilje, fra et land til et annet. Og ingen kunne gjort noenting eller stoppe det. Dette har skjedd åpenlyst og foran alle.*»

En mannlig deltaker som ikke skriver med sitt ekte navn: «*Vi krever at hun straffes for å filme og publisere det som vil vekke offentlige meninger, skape et slags kaos mot sikkerhetsmenn og åpne for fiendtlige medier for å forvri bildet av det saudiarabiske regimet. Dette er i strid med virkeligheten. Du bør være roligere enn dette. Vær sikker på at du ikke kommer til å nå dine ønskemål. Jeg håper dette vil være en lærepenge for deg.*»

⁹⁹ “#SaveDinaAli”, (Youtube, 28.04.2017), Hentet 02.10.2018.

<https://www.youtube.com/watch?v=eGvhM7yr8Ug>

¹⁰⁰ Bilde av pressemeldingen kommer i vedleggene bakerst.

واحد من الناس · @hi08082

Replying to @ifus81

نطالب ب معاقبتها على تصوير ونشر ما من شأنه اثاره الرأي العام وخلق نوع من الفوضى ضد رجال الأمن والتشكيك فيهم . وفتح مجال للإعلام المعادي ب تشويه صورة النظام بالسعوديه ، وهذا يخالف الواقع . المفروض تكوني اهداء من كذا ، و ثقي انك لن تصلي لهذفك المشود في عهد الحزم ، اتمنى يكون درس ،

Translate Tweet

Twittersk statistikk

En deltaker i emneknaggen #IamMyOwnGuardian delte ut et spørreskjema for å ha en slags statistikk over antall deltakere i kampanjen og deres ønsker. Spørreskjemaet fokuserte på to kriterier; med eller mot avskaffelsen, og om man var mann eller kvinne. Totalt fikk spørreskjemaet 12290 stemmer. 70% av dem svarte at de var med avskaffelsen av det mannlige vergesystemet, mens 30% var mot. 66% av deltakerne var kvinner, mens 34% var menn. 54% var kvinner som ønsket å avskaffe vergesystemet, mens 12% var kvinner som ønsket å beholde det. 16% var menn som var enige med avskaffelsen, mens 18% var menn som var uenige.

Faisal Saud Alfayez @Faisal_Fayez81 · Aug 27

أتمنى من الجميع المشاركة ليكون هناك تصور واضح عن نسبة كل فئة في المجتمع. محاور التقسيم كما هو واضح الجنس (امرأة أو رجل) و الموقف من إسقاط الولاية (مع أو ضد)

Translate Tweet

54% امرأة مع إسقاط الولاية

16% رجل مع إسقاط الولاية

12% امرأة ضد إسقاط الولاية

18% رجل ضد إسقاط الولاية

12,290 votes · Final results

(Spørreskjema, Twitter, Faisal Saud Alfayez, 27.08.2018)

Twittersk krig

I denne delen vises de fleste argumentene som kvinner og menn i denne kampanjen brukte mot hverandre.¹⁰¹

¹⁰¹ I vedleggene følger noen bilder av de nevnte argumentasjonene som er tatt fra kampanjens emneknagg på Twitter.

1. Kvinner med kvinner

Denne gruppen er karakterisert av sympati, støtte, opprør, sinne og litt ironi. Denne gruppen diskuterer og kritiserer religion, grunnloven og utdanningssystemet. Disse kvinnene er mot de fleste *sheikene*, stoler ikke på myndighetene og er svært kritiske til religionsfaget i saudiarabiske barneskoler. Begreper som feminisme og frihet blir ofte nevnt. Fremming av flukt og migrasjon er veldig sentral blant denne gruppen.

2. Kvinner mot kvinner

Denne gruppen svarer på gruppen øverst. Disse kvinnene lagde en emneknagg som viser uenighet, hvor de tydelig sier «vi er saudiarabiske kvinner som nekter avskaffelse av det mannlige vergesystemet». Begreper som feminisme og frihet blant denne gruppen er skjellsord. Som eksempler, istedenfor ordet *nasawiyya* نسوية (feminisme), ble det sagt *fasawiyya* فسوية (et ord i dialekt som betyr en promp, en såkalt “smyger”)¹⁰², og istedenfor ordet *hurriyya* حرية (frihet) ble det brukt *khurriyya* خرية (noe som i dialekt refererer til det å bæsje).¹⁰³ Denne gruppen kvinner anklager de andre kvinnene til å være ulydige mot fedrene sine, å være ateister og jøder. Diskursen handlet mest om målene og hensynene bak denne kampanjen; at det er en krig mot islam og Saudi-Arabia. Denne gruppen mener at vergesystemet beskytter kvinner mot menn fordi menn er redde for hverandre, men ikke for kvinner.

Den første gruppen av kvinner som ønsker slutt på det mannlige vergesystemet svarer tilbake på en sarkastisk måte; «*Det ble brukt akkurat samme argumenter da vi protesterte for å kunne kjøre!*».

3. Menn med kvinner

Denne gruppen heier på feminisme og er stolt over å være feministiske menn. De svarer med at en verge ikke er kun en far, at en verge kan være en bror, en ektemann eller en onkel i tilfelle far er død. De bruker dette som argument mot dem som anklager kvinner for å være ulydige og dårlige mot fedrene sine. Denne gruppen spør menn som ønsker å beholde

¹⁰² Socrates Spiro, *An Arabic English dictionary of the colloquial Arabic of Egypt* (Libanon: Librairie du Liban Publishers, 1999), (*fa-sa-ya*).

¹⁰³ Ibid, (*kh-ri-ya*).

mannlig vergesystem «*hvis dere stoler på kvinnene i deres familie, hvorfor frykter dere å miste makten over dem?*». Disse mennene argumenterer sin støtte for kampanjen med at de står med kvinner som er utsatt for vold og utpressing som resultat av dette systemet. De er også sarkastiske. En av dem tvitret med ironiske intensjoner: «*Jeg oppfordrer kvinner som insisterer på tillatelse fra vergen, å kjøpe en skrivebok og la vergen skrive under. Gjør det du, men ikke stå på veien til de selvstendige og fullverdige*».

4. Menn mot kvinner

Et av de fremste argumentene denne gruppen har brukt, er en sitering fra testamentet til den saudiarabiske prinsen Nayef Bin Abdulaziz Al-Saud (d. 2012), hvor han sa «*De som kjemper for kvinners frihet ikke bryr egentlig seg om kvinners sak. De ønsker bare tilgang til kvinnene våre*».¹⁰⁴ Et annet argument som ble brukt er at det finnes mange saudiarabiske kvinner som har nådd høye vitenskapelige grader med tilværelse av det mannlige vergesystemet. Det tredje argumentet er at i tilfelle vergesystemet avskaffes, vil det være en stor belastning på landet og regjeringen på grunn av økning av menns overgrep mot kvinner, moralsk forfall og kvinners flukt. Denne gruppen mener vestlige kvinner fornedres av at vergesystemet ikke finnes i vesten. De argumenterer dette med antall voldtektstilfeller og seksuell trakassering. De beviser sine meninger med berømte situasjoner i den nettbaserte #Metoo kampanjen.¹⁰⁵ Debatten mot avskaffelse av mannlige vergesystem inneholdt ikke bare argumenter, men også slagord som «*Liberalisme ødelegger familien*» og «*Feministene er elektroniske fluer*». Denne gruppen reagerer sterkt på menn som støtter kampanjen og anklager dem for å være *dayūth* ديوث (en mann som ikke er sjalu på vegne av sin familie og ikke skammer seg for det)¹⁰⁶. I arabisk kulturell kontekst er det bra å være sjalu på vegne av familien. Det betyr at man bryr seg om familien og tar vare på den.

De religiøse kreftene svarer

I diskursen i den nettbaserte kampanjen ble det delt meninger og uttalelser av berømte *sjeiker* og lærde i Saudi-Arabia.

¹⁰⁴ “*Waṣīyyat al-’amīr Nāyif Bin Abd il-’azīz raḥimahu l-lāh*”, (Youtube, 16.06.2012). Hentet 09.10.2018. https://www.youtube.com/watch?v=5K_yopBnn1c

¹⁰⁵ En kampanje mot seksuell trakassering og overgrep som ble spredt på internett i oktober 2017.

¹⁰⁶ Al-qāmūs al-muḥīṭ, (*da-ya-tha*).

Abd al-Aziz Fawzan Al-Fawzan, professor i islamsk lov, snakket på en saudisk tv-kanal om kampanjen. Han sa at vergesystemet for kvinner i islam er en sharia-avgjørelse, og at det ikke er tillatt å ugyldiggjøre det. Al-Fawzan mener at disse kravene om å avskaffe mannlig vergesystem er et nytt fenomen i det saudiarabiske samfunnet, og at *sjeikene* er overrasket over å finne en slik gruppe i samfunnet. Han mener også at de aller fleste som deltar i aksjonene ikke er saudiarabiske, arabiske eller muslimske. Al-Fawzan sier at deltakerne er utenlandske personer som skriver på arabisk og med arabiske navn, som forsøker å korrumpere muslimske jenter og kvinner, og at noen kvinner har vært naive og ble misbrukt.

107

Abdulaziz al-Tarefe, som er sunni-lærd og en tidligere forsker i islamsk rett, utelukket muligheten for kvinner til å være verge for seg selv. Han argumenterte med at kvinner er svake av natur, at menn vil beskytte kvinner og at kvinner er heldige for å ha en beskytter.¹⁰⁸ Mohammed al-Arefe er lærd og forfatter. Han var en av de som snakket mest om kampanjen. Han snakket mye om kampanjens deltakere og deres mål, men lite om vergesystemet. Al-Arefe startet en slags offensiv svar-kampanje både på Twitter og snapchat¹⁰⁹ og på Tv. Al-Arefe anklaget alle deltakerne i kampanjen for å være gale og uvitende, spesielt mennene iblant dem. Han mente at menn aldri ville støttet en slik kampanje, at deres formål var å etablere seksuelle forhold med kvinner. Fedrene til disse unge kvinnene beskytter dem ved å overvåke dem. Derfor vil menn avskaffe det mannlige vergesystemet; for å få tak i kvinnene, sier al-Arefe.¹¹⁰

Abdullah al-Manea, et medlem av Council of Senior Scholars (Saudi Arabia) og rådgiver ved den saudiske konge-domstolen, har uttalt at vergesystemet for kvinner i islam kun er ved ekteskap.¹¹¹

Abdullah al-Majid, leder av sharia-domstolen i byene Alahsa og Riyadh, gjorde uttalte da kampanjen var fortsatt ny, at i sharia er kvinner likestilte med menn og er verger for seg selv,

¹⁰⁷ “*Al-wilāya hukm shar’ī wa-lā yajūz ‘isqāṭuh*”, (Youtube, 18.06.2016). Hentet 17.10.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=0LtJ8LowLmM>

¹⁰⁸ “*Limādhā al-wilāya ‘ala l-mar’a*?”, (Youtube, 24.04.2017). Hentet 17.10.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=E2-CMKdw8g0>

¹⁰⁹ En mobilapplikasjon for deling av foto og videoer.

¹¹⁰ “*‘Isqāṭ al-wilāya ‘an l-mar’a*”, (Youtube, 19.07.2017). Hentet 17.10.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=7ZRVXNOK5-o>

¹¹¹ “*‘Ash-shaykh Abdullah al-Manea yatakallam ‘an wilāya al-mar’a min an-nāḥiya ash-sha’iyya*”, (Youtube, 12.04.2017). Hentet 17.10.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=X2HvPIpuCWE&t=24s>

men at folk blander det med *qiwāma* og *tā'a* (ansvar og lydighet). Kvinner er pålagt til å lyde, etter sharia-loven, fordi det må være en leder i familien, og lederen må være en mann.¹¹²

Kvinneaktivister svarer tilbake

Aziza al-Youssif som anses som mor for aktivistene og noen ganger som leder av kampanjen, svarte med at før de har begynt denne kampanjen hadde de jobbet med forskere og advokater angående mannlige vergesystem for kvinner. Resultatene de hadde kommet til var at det ikke fantes noe slikt i sharia. De ville diskutere resultatene sine med konge-domstolen og med de religiøse lederne, men at de aldri fikk svar eller ønske om diskusjon.¹¹³

Andre kvinneaktivister som Lujain al-Hadhlul, Manal al-Sharif, Iman al-Nafjan og Insaf Haidar tvitret om at de er saudiarabiske kvinner som krever avskaffelse av det mannlige vergesystemet, og at det ikke er sant at kampanjen er ledet av utenlandske. Mange andre deltakere begynte å dele ut en liste som forklarer fordelene ved å avskaffe dette systemet, samt bilder av seg selv og sine saudiarabiske pass som svar på sjeikenes påstand. De anklaget i tillegg de religiøse kreftene for å benekte virkeligheten og gå tom for logiske argumenter.

Kravlisten

Avskaffelsen av det mannlige vergesystemet for saudiarabiske kvinner vil gjøre at:

1. Den fengslende kvinnen vil løslates fra fengselet ved soningslutt uten å vente på tillatelse fra vergen.
2. Den som vil gifte seg vil kunne gifte seg, og den som blir tvunget til å gifte seg vil klare å stoppe tvangsekteskapet.
3. Den som ble tvunget til å forlate skolen, vil kunne fortsette utdanningen sin.
4. Etter å bli ferdig utdannet vil vedkommende ikke bli forhindret å jobbe.
5. Skilte kvinner og kvinner som har blitt utsatt for vold vil kunne bo i eget hus.
6. Enkene vil være verge for seg selv og barna sine.

¹¹² “*Wilāyat ar-rajul ‘ala al-mar’a wa-qawāmatihī ‘alayhā*”, (Youtube, 29.08.2016). Hentet 17.10.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=pjpwjT6oXWg>

¹¹³ Al-Youssif Aziza. Tv-program *’Ittijahat*. Intervju: TV-kanal Khalījiyya, 2016. Intervju. Hentet 13.09.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=zHWEGWsl1w>

7. Kvinner vil få lov til å reise og ha akkurat de samme reise-rettighetene som menn har.
8. Kvinner vil kunne gjennomføre sine prosedyrer hos offentlige etater uten å bli utnyttet av vergen sin.

Mellom kongen, kronprinsen, og den saudiarabiske shurarådet

Twitters emneknagg feiret da det ble utstedt et kongelig dekret i mai 2017. som ba myndigheten å slutte å kreve vergens samtykke ved kvinners ytelse av offentlige tjenester. Gleden ble avlivet ganske fort da deltakerne innså at det kongelige dekretet ikke dekket alle statlige tjenester, da noen av dem fortsatt krever vergens tillatelse, som for eksempel kvinners sysselsetting. Dette dekretet begrenset kravet om vergens samtykke når en ny kvinnelig ansatt begynner å jobbe, men vergen kan når som helst kreve at kvinnen slutter med jobben sin.¹¹⁴

I mars 2018 foreslo to kvinnelige medlemmer i shurarådet, Latifa al-Shaalan og Moudi al-Khalaf, avskaffelse av det mannlige vergesystemet. Forslaget innebar at menneskerettighetskommisjonen bør omtale alle eksisterende regelverk som omfatter diskriminering av kvinner. Forslaget oppfordret shurarådet til å be kongen og kronprinsen om

¹¹⁴ Riyadh Rahma, “‘Isqāṭ al-wilāya ‘akhtar maṭlab nisā’i qad yughayyir wajh al-mujtama‘ al-sa‘ūdī’”, *Women 2030*, 2018. Hentet 15.10.2018 <http://women2030.com/ar/node/213>

å avskaffe dette systemet.¹¹⁵ Al-Shaalan og al-Khalaf mente at sitt forslag var basert på Bin Salmans moderne visjon. Diskusjon av forslaget ble ikke fulgt opp og ble utsatt. Dette skapte uro og medførte sinne hos mange deltakere i kampanjen, og de begynte å tvitre om at «*majlis ash-shūrā yazlim an-nisā*» (shurarådet undertrykker kvinner). Fatima er en av deltakerne i kampanjen og mener at shurarådet støtter lovverket som er i strid med kvinners rettigheter og er uforenlig med 2030s visjon.

I september 2018 foreslo et medlem i shurarådet, Iqbal Darandari, at voksne kvinner får lov til å reise uten krav om vergens samtykke. Forslaget ble diskutert, men ble avvist da det fikk få stemmer av resten av shurarådets medlemmer.¹¹⁶ Igjen ble det støy i debatten på twitter. De som ønsker slutt på vergesystemet heiet på Darandaris forsøk, mens de som ønsker å beholde det gjorde narr av henne. Mohammed (en deltaker i Twitterdiskusjonen) uttrykte sin misbilligelse av Darandaris forslag, og argumenterte sin mening med religiøse instruksjoner om at kvinners reise uten vergens tillatelse er *ḥarām* (forbudt).

¹¹⁵ Al-Shamrani Sauaad, “*‘ash-shūrā yu’ajjil at-taṣwīt ‘alā ‘isqāṭ al-wilāya ‘an as-sa ‘ūdiyyāt*”, MBC, 2018. Hentet 15.10.2018. <http://www.mbc.net/ar/programs/mbc-news/ksa/articles/-الاشورى-يؤجل-التصويت-على-اسقاط-الولاية-عن-السعوديات.html>

¹¹⁶ “*Safar al-mar’a bidūn maḥram*”, *Faifaa*, 2018. Hentet 15.10.2018. <http://www.faiifaonline.net/portal/2018/09/26/445162.html>

Mohammed @mohammed_bin_a2

إقبال دندري ما تدري انه مايجوز شرعاً سفر المرأة دون مجرم موافقة ولي الأمر؟! .. لا بالله شكلها ماتدري بنت الدندري

@AjelNews24 خبر عاجل

عضو #مجلس الشورى د. إقبال درندري تطالب بالسماح للمرأة بالسفر دون...

Translate Tweet

Mannlig vergesystem og saudiarabiske kvinners flukt

I løpet av de to siste årene der jeg har fulgt med debatten i twitters emneknagg

#IamMyOwnGuardian dukket det opp en deltakergruppe som består av kvinner som søkte

asyl i vesten. Denne gruppen deltar i kampanjen fordi de mener at det mannlige

vergesystemet har vært en av grunnene til deres flukt. Jeg har observert over 30 saudiarabiske

kvinner, både de som klarte å flykte og de som ikke klarte det og måtte returneres hjem. Jeg

har valgt to kvinners situasjon med vergesystemet og flukt til å presentere i denne oppgaven;

Moudi Ajohani og Kholoud Bariedah. Disse kvinnene kaller ikke å dra fra Saudi-Arabia for

«migrasjon». De sier «Jeg klarte å rømme!».

Moudi Ajohani er en av de fremste deltakere i kampanjen og i mediene. Hun skriver artikler,

snakker i forskjellige TV-kanaler og lager video-opptak selv og laste de opp med kampanjens

emneknagg og sin private konto i sosiale medier. Hun kaller seg for aktivist og kritiserer

kvinnesynt i islam generelt og Saudi-Arabias innenrikspolitikk når det gjelder kvinner

spesielt. Ajohani reiste til USA for flere år siden for å studere. I sommerferien reiste hun

tilbake til Saudi-Arabia for å besøke familien sin. Vergen hennes (far) forhindret henne av å

reise tilbake til USA og stjal passet hennes. Moudi brukte 8 måneder til å prøve å finne en

måte å komme seg ut på. Hun klarte å stjele tilbake passet fra faren, reiste til Bahrain først og

deretter til New York hvor hun søkte asyl med en gang hun landet. På flyplassen i Riyadh

filmet hun seg selv i skjul, hvor hun sa «Dette er mine siste minutter i patriarkatlandet. Ve

deg, Saudi-Arabia!»¹¹⁷ Moudi sier at hun lenge har lidd av posttraumatisk stresslidelse, og at hun ser for seg at noen bryter inn i hjemmet hennes og tvinger henne til å dra tilbake til Saudi-Arabia. Hun sier at hun ikke kan reise tilbake. De kvinnene som har gjort det er enten fengslet nå eller har forsvunnet og mest sannsynlig dødd, sier Moudi.

Kholoud Bariedahs historie begynte da den da 19-år gamle Kholoud gikk til en hjemmefest i byen Jidda i 2006. Det var en helt vanlig fest uten alkohol eller sex, sier Bariedah. Likevel, at både unge jenter og gutter festet sammen var begrunnelsen for at det religiøse politiet arresterte dem. Bariedah ble dømt til 4 års fengsel og 2000 piskeslag. I kvinnefengselet (Jenters omsorgshus) anbefalte en ansatt henne å pugge hele Koranen fordi de mente at kun dette ville kunne redusere fengselsstraffen. I løpet av noen måneder klarte Bariedah å lære Koranen utenat. Hun måtte gjennomgå en test, og da hun besto testen ble hun befridd fra resten av piskeslagene og fikk fengselsstraff redusert med ett og et halvt år. Bariedah forteller at da hun ble kalt til å løslates ble hun kalt for *'arūs il-qur'ān* (bruden av Koranen). Etter at Bariedah kom ut av fengslet, begynte hun å tenke på alt som har skjedd og filosofere rundt livet sitt. Hun ble ateist. Bariedah flyktet til Tyskland og lagde en kanal på Youtube, der hun snakket om det religiøse politiet, kvinnefengselet, vergesystemet og islam. Hun fokuserte på skjebnene til fengslende kvinner som ikke blir hentet av vergen når de fullfører sin fengselsstraff.

V.3 Den fjerde statsmakt sier sitt ord

(1) Den saudiarabiske presse og massemedium

Al-Jazirah الجزيرة¹¹⁸ har kun én artikkel skrevet av den berømte journalisten og politiske kommentatoren Mohammed Al-Sheikh. Artikkelen roser kronprinsen Mohammed Bin Salmans prestasjoner og journalisten sender ham et åpent brev via avisen. Budskapet omfatter at kronprinsen allerede har ført endringer i flere saker i det saudiarabiske samfunnet som er mer komplisert enn vergesystemet. Artikkelen oppfordrer kronprinsen til å se på den saken og føre en endring. Journalisten ber kronprinsen om å se på to spesifikke saker: Den

¹¹⁷ “*Sa’ūdiyya harabat min baladiah, fa-mādhā taqūl?*”, (Youtube, 13.10.2017). Hentet 16.10.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=PKaUBByG4bc>

¹¹⁸ En daglig saudiarabisk avis som er utgitt av institusjonen Al-jazirah for trykk og bokpublisering. Avisens første nummer kom ut i 1963.

første er reiserett for voksne kvinner, og den andre er frigjøring av kvinner som fullførte sin fengselsstraff, i tilfelle vergen ikke kommer og henter dem.¹¹⁹

Avisen Okaz (عُكاظ)¹²⁰ har til sammen 7 artikler som handler om vergesystemet og kampanjen.

Alle artiklene er skrevet i 2016. Selv om kampanjen er fortsatt pågående¹²¹, har de ingen artikler fra 2017 og 2018. Jeg presenterer artiklene fra den eldste til den nyeste.

Artikkel nr. 1¹²² kritiserer menn som støtter vergesystemet. Forfatteren mener at den som gjør det forsvare seg selv og sin autoritet og gjemmer seg bak religion som en unnskyldning.

Artikkel 2¹²³ stiller spørsmål til hvorfor det er problematisk å avskaffe vergesystemet.

Forfatteren vender sine ord til det saudiarabiske folket, og sier at datteren som lever i 2016 ikke må leve livet til bestemoren.

Artikkel 3¹²⁴ påkaller modernisering av religiøs diskurs etter menneskets fremgang.

Artikkel 4¹²⁵ er skrevet av den berømte romanforfatteren og journalisten Abdo Khal, hvor han skylder på et senter som heter Kong Abdulaziz senter som jobber med sosiale saker for at senteret ikke er opptatt av vergesystemet.

Artikkel 5¹²⁶ er skrevet av en kvinnelig forfatter, som hun sier at lovene bør støtte kvinner i å være sine egne verger.

Artikkel 6¹²⁷ diskuterer ikke vergesystemet eller kampanjen, men kritiserer den amerikanske dagsavisen The New York Times for deres spørreskjema som fokuserte på saudiarabiske kvinner, og handlet om bilkjøring og mannlig verge for kvinner i Saudi-Arabia. Forfatteren beskrev dette som en myk krig mot saudierne ført av Amerika for å få internasjonal sympati

¹¹⁹ Al-Sheikh Moḥammed, “*Wilāyat ar-rajul ‘ala al-mar’a*”, *Al-Jazirah*, 29.12.2017. Hentet 09.10.2018. <http://www.al-jazirah.com/2017/20171229/lp3.htm>

¹²⁰ En av de største og eldste saudiarabiske daglige avisene. Først nummer kom ut i 1960 i byen Taif.

¹²¹ Inntil dagens dato, 09.10.2018.

¹²² *Al-Lāḥim ‘abd ar-raḥmān*, “*As-sayyid al-waliyy*”, *Okaz*, 10.08.2016. Hentet 09.10.2018.

<https://www.okaz.com.sa/article/1069478/السيد-الولي>

¹²³ *Al-‘Usīmī Moḥammed*, “*mā al-mushkila fī ‘isqāṭ al-wilāya?*”, *Okaz*, 04.09.2016. Hentet 09.10.2018.

<https://www.okaz.com.sa/article/1073116/ما-المشكلة-في-اسقاط-الولاية>

¹²⁴ *Tāshkandī Khālīd Abbās*, “*Wilāyat al-mar’a ḥaql alghām as-saḥwa*”. *Okaz*, 08.09.2016. Hentet 09.10.2018

<https://www.okaz.com.sa/article/1073649/ولاية-المرأة-حقل-الغام-الصحوة>

¹²⁵ Khal Abdo, “*‘Isqāṭ al-wilāya, naz ‘a am-maṭlab?*”, *Okaz*, 01.10.2016. Hentet 09.10.2018.

<https://www.okaz.com.sa/article/1501492/كتاب-ومقالات-اسقاط-الولاية-نزعة-أم-مطلب>

¹²⁶ *Moḥammed Afnān*, “*‘al-mar’a waliyyat nafsihā*”, *Okaz*, 13.10.2016. Hentet 10.10.2018.

<https://www.okaz.com.sa/article/1502193/صوت-المواطن-المرأة-ولية-نفسها>

¹²⁷ *Al-Marjān Abdulrazzāq*, “*New York Times takhūḍ ḥarb nā ‘ima ḍid as-sa ‘ūdiyyīn*”, *Okaz*, 08.11.2016. Hentet 10.10.2018. <https://www.okaz.com.sa/article/1507687/كتاب-ومقالات-نيويورك-تايمز-تخوض-حربا-ناعمة-ضد-السعوديين>

ved å bry seg om kvinnerettigheter. Forfatteren mener at dette er en del USAs politikk i regionen.

Artikkel 7¹²⁸ er den siste artikkelen om Saudi-Arabias vergesystem som avisen Okaz har publisert. Denne artikkelen støtter vergesystemet, men er den eneste artikkelen som er vedlagt med en setning nederst, hvor det står at avisen bemerker at de publiserte artiklene gjenspeiler forfatterens mening.

Dagsavisen Mekka¹²⁹ har 3 artikler, en som snakker om kampanjen og 2 som fokuserer på selve vergesystemet. Alle artiklene er skrevet i 2016.

Artikkel 1¹³⁰ drar oppmerksomheten til vergesystemet i gulfregionen generelt, der i de fleste andre gulfstatene er kvinner verger for seg selv etter 30-årsalderen. Forfatteren stiller spørsmålet: Hvorfor så sent?

Artikkel 2¹³¹ understreker viktigheten av det mannlige vergesystemet for kvinner og beskriver avskaffelse-støttere som følgere av sine lyster, noe som gjør deres meninger verdiløse i diskusjonen.

Artikkel 3¹³² støtter den religiøse tolkningen som mener at vergesystemet kun er for gifte kvinner.

Den nettavisen Tawāsul¹³³ har totalt 4 artikler som handler om det mannlige vergesystemet. 3 av dem er skrevet 2017 og 2018, men ikke er underskrevet med forfatterens navn. Disse artiklene kritiserer sterkt kampanjen og sier at de saudiarabiske kvinnene er stolte over å ha et slikt system.¹³⁴ Kun en artikkel som er skrevet i 2016 av en advokat oppmuntrer vergesystemets avskaffelse. Advokaten varslers om misbruk av systemet av noen verger, og

¹²⁸ Qārūb Mājid, "Al-qaḍā' wa-wilāyat ar-rajul 'ala al-mar'a", *Okaz*, 08.11.2016, Hentet 10.10.2018. <https://www.okaz.com.sa/article/1509379/المرأة-على-الرجل-القضاء-ولاية-الرجل-على-المرأة>

¹²⁹ En daglig avis publiseres i byen Mekka. Første nummer kom ut i 2014.

¹³⁰ Ḥassūna Walīd Khālīd, "Isqāṭ al-wilāya", *Mekka*, 07.08.2016. Hentet 10.10.2018. <https://makkahnewspaper.com/article/155549/الرأي/إسقاط-الولاية>

¹³¹ Al-Sālīm Bandar, "Isqāṭ al-wilāya bayn al-muṭālibnī wal-mu'arīḍīn", *Mekka*, 10.08.2016. Hentet 10.10.2018. <https://makkahnewspaper.com/article/155866>

¹³² Al-Ḍaḥyān Sulaymān, "Hawāmish 'alā wilāyat ar-rajul", *Mekka*, 28.09.2016. Hentet 10.10.2018. <https://makkahnewspaper.com/article/299437/الرأي/هوامش-على-ولاية-الرجل-على-المرأة>

¹³³ En saudiarabisk elektronisk avis som er opptatt av både nasjonale og internasjonale saker.

¹³⁴ "Fatayāt al-Mamlaka 'abr Twitter: al-wilāya li-maṣlahat al-mar'a wa-naḥkhar bi-hā", *Tawāsul*, 12.06.2017. Hentet 10.10.2018. <https://twasul.info/829062/>

oppfordrer retten og justisdepartementet å se nærmere på saken. Han oppfordrer også de saudiarabiske myndighetene til å revurdere krav om tillatelse fra vergen i visse saker.¹³⁵

I saudiarabiske TV-kanaler fant jeg ingenting som diskuterer kampanjens krav, eller vergesystemet. Alt jeg har funnet er flere sjeiker som bekrefter gyldigheten til dette systemet. Noen av dem ble presentert tidligere i denne oppgaven.

En av nyhetene som opptok sosiale medier og nettaviser var en nyhet som hevder at det er en jødisk person, Isaac Cohen, som står bak kampanjen og leder den.¹³⁶ Det ble spredt at den saudiarabiske nettavisen 'as-sabq السبق er den aller første kilden til denne nyheten. Da jeg lette i arkivet til avisen fant jeg ingenting. Det viser seg at avisen mest sannsynlig slettet nyheten, men at den fortsatt er publisert i mange andre saudiarabiske nettaviser.

(2) Den arabiske presse og massemedium

Den arabiske pressen har, etter min mening, ikke dekket kampanjen tilstrekkelig. Flere velkjente arabiske TV-kanaler har snakket om kampanjen, ved både TV-reportasjer, diskusjonsprogrammer og skriftlige nyhetsartikler, men ikke like mye som utenlandske kilder. Blant disse kanalene er al-Jazeera, BBC News, al-Hurra og Khalijiyya. Den eneste kjente arabiske avisen som fokuserte til en viss grad på vergesystemet for saudiarabiske kvinner er al-Araby al-Jadeed.

I det nettbaserte arkivet til al-Jazeera¹³⁷ har jeg kun funnet et intervju av Aziza al-Youssif der hun snakket om kampanjens krav. Al-Jazeera refererte til dette intervjuet på alle sine sider i sosiale medier, både på Twitter, facebook og instagram.¹³⁸

BBC News¹³⁹ har en ganske nøytral rapport, som er filmet i byen Jidda i Saudi-Arabia. Den viser vanskelighetene som mange saudiske kvinner er utsatt for på grunn av det mannlige vergesystemet, men samtidig viser den også oppfatningen til de kvinnene som ønsker å

¹³⁵ *Aṭ-Ṭayyār Turkī*, "Wilāyat ar-rajul 'alā al-mar'a: Bayn ash-shar' wal-mantiq", *Tawāsul*, 12.08.2016. Hentet 10.10.2018. <https://twasul.info/506912/>

¹³⁶ "Yahūdī yaqūd ḥamlat 'isqāṭ al-wilāya 'an al-mar'a as-sa'ūdiyya", *al-'ālam al-yawm*, 14.09.2016. Hentet 10.10.2018. <http://www.worldakhbar.com/gulf/saudia-arabia/75552.html>

¹³⁷ En velkjent nyhetskanal som har sitt hovedkontor i Qatar.

¹³⁸ Intervju med Aziza al-Youssif, *Al-Jazeera*, (Twitter, 09.10.2017). Hentet 10.10.2018. <https://twitter.com/AJArabic/status/917479803212541954>

¹³⁹ Britisk nyhetskanal for det arabiske publikum.

beholde dette systemet.¹⁴⁰ På BBC News sine nettsider har de flere artikler som fremhever saken om kvinnerettigheter i Saudi-Arabia, blant annet fengsling av kvinnerettighetsforkjempere i Saudi-Arabia¹⁴¹, oppretting av radiokanalen “nasawiyya FM” av saudiarabiske kvinner¹⁴² og andre viktige hendelser innenfor kvinners situasjon i Saudi-Arabia.

Den offisielle nettsiden til nyhetskanalen al-Hurra har publisert flere artikler som støtter kampanjen og omhandler vergesystemet i Saudi-Arabia¹⁴³ spesielt, og Gulfen generelt.¹⁴⁴ Al-Hurra er også opptatt av saken om kvinneaktivistene som ble fengslet i Saudi-Arabia på grunn av deres aktivisme i emneknaggen “IamMyOwnGuardian”¹⁴⁵.

Andre arabiske TV-kanaler, som kanalen Khalijiya, har i blant intervjuet kvinner fra Saudi-Arabia hvor de enten kritiserte det mannlige vergesystemet, eller hvor kvinner som er med og andre som er mot avskaffelse av det systemet ble vert på forskjellige TV-programmer

¹⁴⁶

(1) Den vestlige presse og massemedium

Flere av de vestlige mediene har omtalt det mannlige vergesystemet, i både skrevne artikler, TV-nyhetsreporter og TV-programmer. De mest populære blant disse mediene er National Post, The Guardian, The New York Times, CNN, DW, Huffingtonpost og GGTN Amerika.

National Post har bidratt med både artikler og reportasjer på en informativ og dokumenterende måte, heller enn kritisk. National Post fulgte kvinners situasjon i Saudi-Arabia og vergesystemet, men var mest opptatt av reformprosjektet til kronprinsen

¹⁴⁰ “*Ḥamla li-’isqāt al-wilāya ‘an al-mar’a as-sa’ūdiyya*”, *BBC News*, (Youtube, 13.01.2017). Hentet 10.10.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=W88m-56srf0>

¹⁴¹ “*Al-ḥukm bis-sajn ‘alā sa’ūdi yad’ū li-’isqāt al-wilāya*”, *BBC News*, 11.08.2016. Hentet 10.10.2018. <http://www.bbc.com/arabic/middleeast-38444570>

¹⁴² *Hassūn Almā*, “*Naḥnu ḥaqīqiyyā, naḥnu mawjūdāt*”, *BBC News*, 11.08.2018. Hentet 10.10.2018. <http://www.bbc.com/arabic/middleeast-45098802>

¹⁴³ *Al-Ḥāj Mansūr*, “*Sa’ūdiyyāt muḍṭahaḍāt fī al-’wṭān wa-muṭāraḍṭ fīl-manāfi*”, *Al-Ḥurra*, 25.09.2017. Hentet 12.10.2018. <https://www.alhurra.com/a/Saudi-Arabia-women/409903.html>

¹⁴⁴ “*’Imārātiyyāt yuṭālibn bi-’isqāt al-wilāya*”, *Al-Ḥurra*, 28.02.2018. Hentet 12.10.2018. <https://www.alhurra.com/a/uae-women-rights/420915.html>

¹⁴⁵ “*’As-sa’ūdiyya Mariam Al-Otaibi tu’āniq al-ḥurriyya min jadīd*”, *Al-Ḥurra*, 30.07.2018. Hentet 2.12.2018. <https://www.alhurra.com/a/maryam-al-otaibi-women-saudi-arabia-guardianship-/380772.html>

¹⁴⁶ “*Niqāsh sākhin bayn Hamsa as-San’ūsī wa-Lamyā’ al-’Ibrāhīm*”, TV-kanal *Khalijiyya*, TV-program «Yā hala», (Youtube, 05.05.2018). Hentet 12.12.2018. https://www.youtube.com/watch?v=SkY_4UrWibk

Mohammed Bin Salman.¹⁴⁷ De har også vært opptatt av historien til Dina Ali, og vært med på å spre saken da hun var oppholdt på flyplassen på Filippinene.¹⁴⁸ National Post konsentrerte seg om utseendet til Dina Ali på videoen hun snakket i og hun ble beskrevet med at hun «was wearing a big coat».¹⁴⁹

The Guardian er en av de mest aktive avisene når det gjelder vergesystem. De har både dokumentert og diskutert saken. The Guardians fokus var i hovedsak på Twitterkamper og internettets rolle i det de kalte for saudiarabiske kvinners revolusjon, og de mente at Twitter har brakt internasjonal oppmerksomhet til saken.¹⁵⁰ The Guardian var også opptatt av underskriftskampanjen som ble signert av tusener av saudiarabiske borgere, som ba om å avskaffe det mannlige vergesystemet. The Guardian fulgte emneknaggen og så nærmere på folkets krav.¹⁵¹

The New York Times er mer opptatt av kvinners bilkjøring i Saudi-Arabia enn det mannlige vergesystemet. De belyste til en viss grad vergesystemets innvirkning på kvinners reise, utdanning, ekteskap og ikke minst kleskode.¹⁵² Ellers har de vært oppmerksom på at saudiske kvinner utfordrer myndighetene ved hjelp av sine mobiltelefoner.¹⁵³

Vestlige medier, spesielt de amerikanske og kanadiske, har i tillegg vært opptatt av å belyse livssituasjonen til noen saudiske kvinnelige flyktninger som hovedsakelig hadde vergesystem i Saudi-Arabia som årsak til deres asylsøknad. Den amerikanske radiostasjonen (NPR)

¹⁴⁷ "What women can and can't do under the Saudi male guardianship system", *National Post*, 09.08.2018. Hentet 18.10.2018.

<https://nationalpost.com/news/world/what-women-can-and-cant-do-under-the-saudi-male-guardianship-system>

¹⁴⁸ "If my family come, they will kill me", *National Post*, 16.04.2017. Hentet 18.10.2018.

<https://nationalpost.com/news/world/if-my-family-come-they-will-kill-me-a-saudi-womans-plea-exposes-risks-women-take-to-flee-the-country>

¹⁴⁹ Ibid.

¹⁵⁰ Ford Liz, "Saudi women strive to bring male guardians to a Twitter end", *The Guardian*, 28.03.2018,. Hentet 18.10.2018.

<https://www.theguardian.com/global-development/2018/mar/28/saudi-arabia-women-strive-to-bring-male-guardians-to-a-twitter-end>

¹⁵¹ Sidahmed Mazin, "Thousands of Saudis sign petition to end male guardianship of women", *The Guardian*, 26.09.2016. Hentet 18.10.2018.

<https://www.theguardian.com/world/2016/sep/26/saudi-arabia-protest-petition-end-guardianship-law-women>

¹⁵² Coker Margaret, "How Guardianship Laws Still Control Saudi Women", *The new York Times*, 22.06.2018. Hentet 18.10.2018. <https://www.nytimes.com/2018/06/22/world/middleeast/saudi-women-guardianship.html>

¹⁵³ Nordland Rod, "Cellphones in hand, Saudi women challenge nations of male control", *The New York Times*, 21.04.2017. Hentet 18.10.2018,

<https://www.nytimes.com/2017/04/21/world/middleeast/saudi-arabia-women-male-guardianship-activists-social-media.html>

intervjuet flere ganger kvinneaktivisten og flyktingen Samah Damanhoori.¹⁵⁴ CNN har laget en reportasje om 3 saudiske kvinner som søkte asyl i USA, etter at de hadde rømt fra sine verger. Reportasjen fikk tittelen *The Saudi women are afraid to go home*.¹⁵⁵ En av de intervjuede kvinnene er Moudi Aljohani hvis historie ble presentert tidligere i denne oppgaven. En annen kvinne som var med het Dana. Dana har vært kritisk til CNNs rapport og uttalte sin misnøye på en direktesending på sosiale medier, hvor hun mente at CNN hadde imøtekommet flere saker under intervjuet, men at de kun valgte noen setninger fra hele intervjuet og sydde dem sammen, slik at det ble fremstilt noe annet enn det hun hadde sagt. CNN har vært et av de få vestlige mediene som var oppmerksomme på innleggene under emneknaggen #IamMyOwnGuardian. De så nærmere på deltakerne og deres krav, oversatte deres innlegg til engelsk og intervjuet noe kvinneaktivister.¹⁵⁶

Vestlige medier har også vært opptatt av saudiske artister. To av dem som fikk mer spotlight enn de andre er Majed Al-Esa, regissøren av musikkvideoen *هو اجس hawājis* (besettelser)¹⁵⁷ som kritiserer autoritære saudiske menn¹⁵⁸ og Saffaa,¹⁵⁹ kunstmaleren og grunnleggeren av IamMyOwnGuardian-serien.¹⁶⁰ Hun er bosatt i Australia og både skriver, snakker og maler om det mannlige vergesystemet i Saudi-Arabia.

Den kinesiske TV-kanalen på engelsk, CGTN, har i en episode av sitt program *The Heat* invitert saudiske kvinneaktivister og vitner. De forklarte hva kampanjen krever. De fortalte også om sine liv under en verge i Saudi-Arabia. Fatimah Baeshen som var gjest i dette

¹⁵⁴ Amos Deborah, "How This Saudi Woman Is Fighting Her Country's Male Guardianship Laws", *NPR*, 18.07.2018. Hentet 18.10.2018.
<https://www.npr.org/2018/07/18/630307436/how-this-saudi-woman-is-fighting-her-countrys-male-guardianship-laws?t=1539849087545>

¹⁵⁵ «The Saudi women are afraid to go home», *CNN*, reportasje (Youtube, 16.01.2017). Hentet 18.10.2018.
<https://www.youtube.com/watch?v=oT82Cjr6Zk0>

¹⁵⁶ O'Sullivan Donie, "The women tweeting for their freedom i Saudi Arabia", *CNN*, 16.07.2016. Hentet 18.10.2018. <https://edition.cnn.com/2016/09/16/world/saudi-arabia-male-guardianship-campaign/index.html>

¹⁵⁷ Bissada Anne-Marie, «Breaking down Saudi's male guardianship system», *RFI*, 30.06.2017, Hentet 18.10.2018.

<http://en.rfi.fr/middle-east/20170224-breaking-down-saudi-s-male-guardianship-system>

¹⁵⁸ Majed al-Esa, "Hawages" (Musikkvideo: 23.12.2016). Hentet 18.10.2018.

<https://www.youtube.com/watch?v=1rUn2j1hL0o>

¹⁵⁹ Elkamel Sara, "Saudi Arabian Artist Fights To Make Her Country Treat Women Like Adults", *Huffington Post*, 29.11.2016. Hentet 19.10.2018.

https://www.huffingtonpost.com/entry/saudi-arabia-artist-male-guardianship_us_582b2a5be4b060adb5704ad5

¹⁶⁰ Saffaa sin side på Instagram som viser en del bilder av serien #IamMyOwnGuardian, Hentet 19.10.2018.

https://www.instagram.com/mssaffaa/?utm_source=ig_embed.

programmet forklarte at det mannlige vergesystemet praktiseres annerledes i forskjellige deler av landet, og ga som eksempel at hun som bodde i hovedstaden Riyadh ikke måtte få vergens samtykke i noen offisielle tjenester, mens kvinner hun vet om som i andre byer eller landsbygder hadde mer begrensninger i forhold til landets tjenester.¹⁶¹ Disse kvinnene har gitt programmets publikum en bedre oversikt av saken om mannlige verger da de fikk snakke selv.

I Norge har kvinners situasjon i Saudi-Arabia og fått oppmerksomhet, mest sakene om kronprinsens reformasjonsplaner, bilkjøring og stemmerett. Saken om mannlige verge har fått interesse av Amnesty¹⁶², Aftenposten¹⁶³, Bergens tidende¹⁶⁴, Dagbladet¹⁶⁵ og NRK¹⁶⁶, mest i form av nyheter og invitasjoner til å følge med og støtte menneskerettigheter.

Saken om fengsling av Amna Al-Juaid ble spesielt diskutert i stortinget etter at representanter fra både V og SV har stilt spørsmål til utenriksminister Ine Eriksen Søreide. Svaret ble publisert på regjeringen sine nettsider.¹⁶⁷ Norsk presse har verken diskutert eller kommentert dette.

¹⁶¹ "The heat: Women's Rights in Saudi Arabia", *CGTN*, 2017. Hentet 19.10.2018

https://www.youtube.com/watch?time_continue=607&v=ahP26xL2c7Y

¹⁶² Tin Ina, "Saudiiske kvinner behandles som barn", *Amnesty*, 2017. Hentet 19.10.2018.

<https://www.amnesty.no/blogg/2017/04/saudiiske-kvinner-behandles-som-barn>

¹⁶³ Enge, Caroline, "Flere tusen saudiarabere ber kongen avskaffe vergesystemet", *Aftenposten*, 27.09.2016. Hentet 19.10.2018.

<https://www.aftenposten.no/verden/i/j7OXe/Flere-tusen-saudiarabere-ber-kongen-avskaffe-vergesystemet>

¹⁶⁴ "Lite å juble for i Saudi-Arabia", *Bergens tidende*, 26.06.2018, Hentet 19.10.2018.

<https://www.bt.no/btmeneringer/leder/i/rLJ5jA/Lite-a-juble-for-i-Saudi-Arabia>

¹⁶⁵ Cogorno Ingrid, "Kvinnene som frykter for livet", *Dagbladet*, 23.01.2017. Hentet 19.10.2018.

<https://www.dagbladet.no/nyheter/kvinnene-som-frykter-for-livetnbsp--jeg-vil-avsløre-hva-som-foregar-der/66896919>

¹⁶⁶ Olsson Svein Vestrum, "Twitter-aksjon for å redde Amna", *NRK*, 2017. Hentet 30.10.2018.

https://www.nrk.no/urix/_-dette-er-kanskje-den-siste-videoen-i-livet-mitt-1.13755592

¹⁶⁷ "Svar på spørsmål om fengsling av Amna Al-Juaid", Utenriksdepartementet, Skriftlig spørsmål nr. 157 (2017-2018) publisert i *Regjeringen.no*, 17.11.2017. Hentet 19.10.2018.

https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/svar_aljuaid2/id2578045/

Kapittel V: Drøfting og egne refleksjoner

V.1 Holdninger til kampanjens deltakere

V.1.1 Hva kan informantenes og deltakernes historier og erfaringer lære oss om det saudiarabiske mannlige vergesystem?

Siden denne problematikken fikk oppmerksomhet på et internasjonalt nivå, blir den en refleksjon av ikke bare saudisk kultur, men også av sharia som er landets eneste lovverk. Folk utenfra spør: Hva er dette systemet og hvorfor er det et problem? Hvem er ansvarlig for dette: kulturen eller staten?

Informanten Usama var vitne da vennens mor måtte få tillatelse fra sønnen til å kunne studere siden han er vergen. Informanten Amani kunne ikke begynne på studiene i utlandet fordi vergen nektet. Kampanjens deltaker Moudi Ajohani ble tvunget til ikke å reise før å fullføre sine studier som hun hadde begynt på i USA. Vergen til Dina Ali klarte å returnere henne fra Filippinene til Saudi-Arabia med hjelp av den saudiarabiske ambassaden. Trettiåringen Rima spør om vergens samtykke når hun reiser, mens lillebroren som er i begynnelsen av tjueårene ikke trenger å gjøre det. Hva står bak alle disse hindringene? Vilkår nummer 3 ved prosedyrene for å søke om pass eller reisetillatelse sier at alle mindreårige og kvinner må ha en verge før de møter opp på passdirektoratet المديرية العامة للجوازات:

”حضور صاحب الطلب شخصياً أو ولي الأمر للنساء والقصر ولا يقبل التفويض عند تقديم الطلب“ (søkeren selv eller vergen dersom man er mindreårig eller kvinne, må være tilstede. Fullmakt godtas ikke ved innsending av søknad)¹⁶⁸ Det finnes ingen lov som krever verge for kvinner ved slike søknader, men dette anses som krav og vilkår som direktoratet selv setter. Det samme gjelder noen universiteter som krever vergens samtykke. I helsevesenet er dette også utført av noen sykehus som krever tillatelse fra vergen ved operasjoner. Informanten Rima har informert om at dette ikke skjer ved alle sykehus, men noen, og at sykehuset hun selv jobber på krever det.

Deltakeren Mariam Al-Otaibi ble saksøkt av vergen da hun flyttet for seg selv. I saudiarabisk lov er ulydighet mot foreldrene en kriminalitet, noe som loven straffer enten med fengsel

¹⁶⁸ “Ijraāt al-ḥuṣūl ‘alā jawāz safar” (Prosedyrer for å skaffe pass), *Saudiarabisk direktorat for pass*. Hentet 26.10.2018 <https://www.gdp.gov.sa/sites/pgd/ar-SA/Procedures/SaudiProcedures/NewSaudiPassport/Pages/default.aspx>

eller piskeslag. Innenriksdepartementet er ansvarlig for slike handlinger.¹⁶⁹ Dette ble misbrukt av flere verger som brukte den retten til å saksøke barna sine hvis de ikke hører etter det foreldrene vil. Dette har medført vold, der vergen unnskylder seg med sitater fra koranen eller fra sjeikenes uttalelser og fatwaer.

“Men are in charge of women by [right of] what Allah has given one over the other and what they spend [for maintenance] from their wealth. So righteous women are devoutly obedient, guarding in [the husband's] absence what Allah would have them guard. But those [wives] from whom you fear arrogance - [first] advise them; [then if they persist], forsake them in bed; and [finally], strike them. But if they obey you [once more], seek no means against them. Indeed, Allah is ever Exalted and Grand.” - Koranen: 4-34.

Ikke minst er vergesystemet brukt i ekteskaps- og skilsmisssaker. Informanten Rima kunne ikke gifte seg med den mannen hun ville fordi vergen ikke likte ham!

I mitt personlige syn er konseptet mannlig verge en kompleks og vilkårlig kombinasjon forårsaket av både myndighetene og kulturen. Dette har gitt kvinner begrensede muligheter for å oppnå sine rettigheter i helsevesenet, utdanning, reise og personlige valg som utflytting og ekteskap.

Gjennom informantenes og deltakernes historier merker man at den islamske loven som er utført i Saudi-Arabia har en betydelig påvirkning i praktisering av det mannlige vergesystemet. Dette har gitt sjeiker og lærde viktighet og popularitet, som i sin rolle understreker legitimiteten til dette systemet og oppfordrer til å bekjempe dets motstandere. I tillegg gir ikke den saudiske grunnloven en direkte lovgivning på dette, og samtidig hindrer den heller ikke slike restriksjoner som landets institusjoner følger og skaper. Saudisk grunnlov er ganske motsetningsfylt; mens §7 sier at landets eneste lov er sharia der menn og kvinner under sharia ikke er likestilt, sier §8 at landets bestemmelser er basert på rettferdighet og likestilling. Dette fordrer å definere rettferdighet og likestilling på en filosofisk måte. Her vil jeg referere til Tønnesens forestilling om at ifølge religiøs tenkning er kvinner og menn

¹⁶⁹ En statistikk gjort av innenriksdepartementet over ulydighet mot foreldre som kriminell handling i årene 2016-2017 viser at det til sammen var 7679 tilfeller av dette. Videre viser statistikken at 2878 av tilfellene var utøvd av personer med universitetsutdanning, 3841 var ugifte, og 2593 var 25-30 år. Bilde vises i vedleggene. “7670 jarīmat ‘uqūq wālidayn bil-mamlaka, wa-mantiqat Makka fil-muqaddima”, *al-madina*, 31.03.2017. Hentet 26.10.2018. <https://www.al-madina.com/article/516677/7679/مخليات-جريمة-عقوق-والدين-بالمملكة-ومنطقة-مكة-في-المقدمة>

annerledes i natur. Dette forklarer disse motstridende lovene i den saudiarabiske grunnloven; kvinner og menn er annerledes og derfor skal de behandles ulikt. Dette er rettferdighet og likestilling fra et religiøst perspektiv. Denne tolkningen fungerer teoretisk og filosofisk, men fungerer den i realiteten i 2018? Dette er en av de sakene som gjør Saudi-Arabia til “det merkelige landet” i internasjonalt sett.

Ikke minst har den islamske stammekulturen kontrollert både hverdagslige valg og livsvalg for disse kvinnene. I det saudiske samfunnet er stammeverdiene fortsatt tilstedeværende. Dette har både informantene Usama og Ruba bekreftet ut fra sine erfaringer som saudiske borgere i nåværende Saudi-Arabia. Familiene er forskjellige, og noen familier er strengere og mer konservative enn noen andre. For eksempel har familien til Rima og Amani brukt vergesystemet til å kontrollere sine døtres liv, mens familien til Ruba ikke har brukt det. Den saudiske kulturen, slik jeg oppfatter den, kan defineres som totaliteten av tro, normer og atferd.

V.1.2 En kamp som tas på internett

I Saudi-Arabia kan ikke en kvinne og en mann ha en normal kontakt når de møtes utenfor familien. Når en mann og en kvinne er alene sammen, er Satan en tredjepart - (*Hadith*).¹⁷⁰ På internett kunne de treffes uten å ta hensyn til Satan. De ble i stand til å snakke offentlig og kritisere staten, kongen, kronprinsen, rådsforsamlingen. Nå kan de diskutere saker knyttet til kvinners situasjon, menneskerettighetsforkjempere, familie, ungdom, jobb, reise og andre store og små spørsmål. Ikke minst har internett, etter SOAS-undersøkelsen og min egen observasjon, hjulpet til å bryte ned sosiale tabuer. Kjønnsegregering, rettigheter og plikter mellom ektefellene, forholdet til foreldrene og lydighetsdilemma, -alt dette blir utvekslet meninger om blant saudiske unge internettbrukere i dag. Nye spørsmål blir reist opp med et kritisk øye. Dette er ganske nytt i Saudi-Arabia og begynte etter den nye kommunikasjonsteknologien.¹⁷¹ CA. 75% av den saudiske befolkningen er koblet til nettet, ifølge saudiske myndigheter. Saudiske menn og kvinner er på verdens ti-på-topp-liste når det gjelder nettbruk.¹⁷² I stedet for kjønnsegregeringen som landet har hatt lenge, møtes nå

¹⁷⁰ Tin Ina, 2018, 82.

¹⁷¹ Ibid, 81.

¹⁷² Ibid, 89.

kjønnene på internett og reflekterer over, diskuterer og revurderer alle disse sakene. Vergesystemet og lignende tema var ganske unormalt å snakke om i offentlighet før internett. Nå er det en av de fremste sakene i internettdebatten i og om Saudi-Arabia. Dette skapte en type aksjon eller kampanje mot vergesystemet. Tore Slatta mener at slike aksjoner både er effektive, demokratiske og desentraliserte. Dette, mener jeg, kan gjelde i en vestlig kontekst, men ikke like mye i et land som Saudi-Arabia hvor ingen kan kritisere eller vise motstand, hvor hvis man viser uenighet blir han betraktet som vandal. Akkurat dette om at disse internett-aksjonene er demokratiske er vanskelig å treffe kampanjer stammer fra Saudi-Arabia, hvor kongen eier første og siste ordet, hvor det er ingen folkestyre som kjennetegner det å være demokratisk. Grunnen til at kvinner protesterer på internett er at dette er et av de siste alternativene de har. En av de fordelene som denne kampanjen har skapt, er internasjonal oppmerksomhet, hvor det ble større press på saudiske myndigheter til å gjennomføre reformer i kvinners sak. Internett har absolutt, som Yeslam Al-Saggaf har funnet ut i sin undersøkelse, gitt en plattform til folket for å uttrykke seg og vise enighet eller motstand. Dette, mener jeg, er et av de største problemene saudiske myndigheter møter i dag; flere tusener protesterer og verden ser på, så hvordan å få disse protestantene til å bli tause uten å miste ansikt foran det internasjonale samfunnet?

V.1.3 Kvinnekamp eller folkekamp?

I de første ukene da kampanjen begynte, hadde jeg trodd at denne kampanjen er en kvinnekamp. Etter resultatet på spørreskjemaet som viste 66% av 12290 deltakere er kvinner, mens resten som utgjør 34% er menn, viser det seg at dette er en folkekamp hvor et flertall av deltakerne er kvinner. Observasjonene av innlegg i emneknaggen #IamMyOwnGuardian støtter denne påstanden. Til tross dette, fant jeg noen forskjeller i argumentene til forskjellige kjønn. Menns taletone er ofte preget av hovmodighet og ønske om å beskytte kvinner. Dette er i samsvar med *Rashid Rida* sin fremstilling av vergesystemet og mandatet i islam som omhandler lederskap og beskyttelse. Det viser seg at menn og kvinner som er sterkt støttende til mannlig vergesystem er mer religiøse og referer til islamske lærdes og *sjeikenes* tolkninger, mens de fleste menn og kvinner av de som er svært imot det mannlige vergesystemet følger en mer moderne tolkning av religion, som Leila Ahmed sin fremstilling som hevder at islam har gitt frihet til kvinner og ikke undertrykt dem.

V.1.4 Forskjellige motiv, parallelle intensjoner

Mens Amanis motiv var barneoppdragelse, utdanning og frihet til å velge å studere i utlandet, var Usama og Rima sine motiv rollene i familien og vold som kvinner er utsatt for i sine familier. Og mens Amanis motiv var valgfrihet i ekteskap og skilsmisse, var Rubas motiv å vise at Saudi-Arabia ikke er et «drittland» for sine innbyggere. Ruba ville gi et fint bilde av hjemlandet sitt, og at vold, trussel og forfølgelse ikke er dominerende i situasjonen til saudiarabiske kvinner. Selv om motivasjonene til informantene er ulike, er intensjonene, etter min mening, sammenfallende. Informantene er delt i to lag; ett som er for avskaffelse og ett som er mot det. Det første laget er misfornøyd med samfunnets sosiale struktur og ønsker et mer utviklede og moderne samfunn, mens det andre laget, som informantene Ruba, er mer fornøyd og sameksisterer med samfunnets verdier. Derfor er det merkelig og forvirrende for det andre laget å sette seg inn i det andre deltakere krever. Dette laget ser ikke lidelsen til de andre fordi de har et bedre liv. Grunnen til at de deltar i kampanjen er å forsvare landets omdømme og forhindre fremmed innflytelse, overholde religionens og samfunnets normer og understreke sin respekt for far, bror og de andre familiens menn. Ruba mente at de kvinnene i kampanjen overdriver, og at det ofte ikke er slik de fremstiller og anfører. Men spørsmålet er: Dersom Ruba hadde vokst opp i en familie med en dårligere økonomisk situasjon eller i en familie som utførte vold mot henne og ikke ga frihet til å velge, reise, jobbe eller studere, ville Ruba i dette tilfelle ha hatt samme mening og respons til kampanjen?

Det tror jeg ikke. Min oppfatning av denne situasjonen er at Ruba kommer fra en overklasse og har hatt et bedre liv enn mange andre kvinner i Saudi-Arabia, og samtidig er hun innelukket i sin samfunnsklasse. Dette har ført til at hun og mange fra denne samfunnsklassen ikke absorberer andres motgang og klager. Det er naturlig for denne gruppen å oppfatte de andre som destruktive.

Dette gjelder også for mange deltakere i emneknaggen. Mens det er et lag av kvinner som sympatiserer og styrker hverandre, -og disse kvinnene har ofte blitt utsatt for seksuell trakassering, overgrep, vold eller hindringer hos de offisielle institusjonene på grunn av det mannlige vergesystemet, finnes det også et annet lag som hevder at det første laget lyver og at vergesystemet har vært et bra system for dem. Begge lagene virker ærlige, men det andre laget gir inntrykk av at de ikke ser ulempene hvis de selv ikke har opplevd dem. Det

mannlige vergesystemet har ikke vært noe problem for en del kvinner i Saudi-Arabia, men det har absolutt blitt misbrukt av mange til å undertrykke kvinner også.

Når det gjelder menns reaksjon på saken, finnes det også to lag. Det første ønsker frihet og selvstendighet til sine kvinner, mens det andre ønsker dem beskyttelse. Det siste laget mener at ved overvåking og press beskytter de kvinner, rett og slett fordi dette laget tenker at kvinner er svake og har en manglende evne til å tenke selvstendig og styre sitt liv, noe som de ble innlært av både utdanningssystemet og det religiøse samfunnet de lever i.

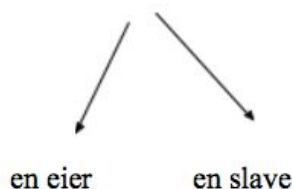
Begge lags intensjoner er ofte preget av kjærlighet til kvinner i sin familie, men de har annerledes definisjoner på kjærlighet, og dermed forskjellige måter å uttrykke seg og vise kjærligheten på. Derfor ligger konflikten mellom disse lagene, i min mening, i uenigheten om definisjonene. Definisjon av frihet og kjærlighet, kvinners og menns rolle i familien og samfunnet, blind tillit til religionens kommandoer og lærdes tolkninger, alt dette er med på å påvirke forståelsen av det mannlige vergesystemet for kvinner.

V.1.5 Uenighet om definisjonen av «mannlig vergesystem»

Rima, Amani og Usama (gruppe 1)	Ruba (gruppe 2)
Håndjern, spøkelse, stor og høy vegg, gammel tankegang, ødelegger samfunnet og familien.	Sosiale lenker, lettere liv, en verge er en forsørger.

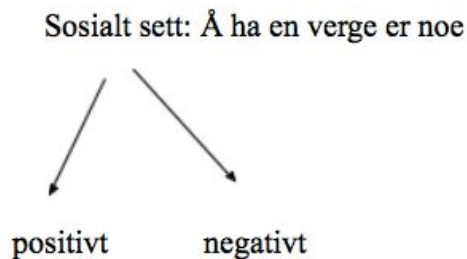
1.

Språklig sett: En verge er

Av al-‘Anbārīs fortolkning av ordet *verge*, samstemmer både gruppe 1 og 2 med betydningen “eier”. De er enige om den språklige betydningen, men uenige om den sosiale rollen til den eieren/vergen.

2.

For gruppe 1 er en verge noe negativt, unormalt, skummelt, gammelt og underutviklet. For gruppe 2 refererer en verge til ansvar. En verge er et sterkere individ, og derfor har det individet fått i oppgave å passe på de som er svakere (kvinner). Gruppe 1 opplever at vergesystemet blir misbrukt mot kvinner og dermed svekkes deres muligheter i samfunnet. Gruppe 1 kjemper derfor mot dette systemet. Gruppe 2 trives med å ha et slikt system fordi det antyder gode familiebånd og gir sosial trygghet. Gruppe 1 mener at en mann ikke bør ha rett til å være verge til en voksen kvinne, mens gruppe 2 mener at menn er pliktet til å være verge av naturlige og religiøse grunner. Her kommer misforståelsen og uenigheten om vergesystemet, slik jeg ser det. Forskjellige sosiale erfaringer og religiøs tro påvirker hvordan en saudiarabisk borger forstår det mannlige vergesystemet for kvinner.

V.1.6 Begrensninger og hindringer

Selv om kampanjen til en viss grad er blitt utbredt og populær, står den overfor flere begrensninger og barrierer. Mange anser den enkle endringen i de offentlige tiltakene som krever verge som håp. Noen andre var mer kritiske, som deltakeren *Kholoud Bareidah*, og ønsket flere og større endringer.¹⁷³ De venter fortsatt på svar mens regjeringen er helt taus. Deltakerne erfarer at til og med shurarådet ikke åpner for diskusjon om systemet om mannlig verge.

Fra et annet hjørne står religiøs makt, både konservative *sjeiker* og det troende samfunnet. Sjeikene angriper kampanjen og fremmer et falskt bilde om kampanjens formål og kampanjens deltakere. Ikke minst er det saudiske samfunnet forankret i sine normer og tradisjoner, og mange stoler på sine samfunns ikoner (*sjeiker*). Som resultat av dette fikk kampanjen et dårlig rykte hos flere. Den ble anklaget for å være en utenlandsk kampanje mot saudiarabiske kvinner og samfunnsnormer. Deltakerne i kampanjen ble anklaget for å ikke være saudiarabiske, og at i tilfelle de er saudiere så deltar de fordi de har drømmer om å flykte og bo i vesten. Vestlig oppmerksomhet til kampanjen har bidratt til å vekke mistanke om dette.

V.1.7 Er *sjeikene* i trøbbel?

Talene som er gitt av *sjeikene* omhandler i stor grad:

1. Oppfordringer om at diskusjonen om mannlig verge unngås:

Ifølge *sjeik* Al-Fawzan er dette systemet en *shariaa* vgjørelse og kan således ikke diskuteres eller ugyldiggjøres.

2. Er motstridende:

Sjeikene er ikke enige om i hvilken grad dette systemet bestemmer over kvinners liv. Al-Tarefe følger Rashid Ridas tanker om at kvinner er svake i natur og at de bør beskyttes av menn av denne grunnen, mens al-Manea mener at mannlig verge i islam kun kreves i ekteskapet. *Sjeik* al-Majid gir ikke klare svare på hva forskjellen mellom vergesystemet og *qiwāma* er. Han lar saken være åpen og sier bare at folk er forvirret og blander mellom sakene.

3. Pynter det mannlige vergesystemet:

¹⁷³ "Saudi Arabia: King issues decree loosening some guardianship regulations, but women remain under control of men in most areas", *GCHR*, 10.05.2017. Hentet 30.10.2018. <https://www.gc4hr.org/news/view/1586>

Diskursen til disse *sjeikene* ikke er bare advarende, men også pyntet. Al-Tarefe reklamerer for dette systemet og gir publisitet om at kvinner er heldige som får sjansen til å være under menns beskyttelse. På samme måte propagerer al-Majid om at kvinner og menn er likestilt i islam, uten å komme med argumenter.

4. Fremmer konspirasjonsteorier:

Al-Fawzan og al-Tarefe spredte rykter om at deltakerne ikke er saudiarabiske, men utenlandske mennesker som forfalsket navnene sine. Dette svarte deltakerne selv på og viste sine saudiske pass. Etter den uttalelsen fra sjeikene anklaget de så kampanjens deltakere for å være uvitende, og å ha intensjoner om å ha krenkende seksuell atferd med kvinner. Etter min personlige mening er sjeikenes meninger inkonsekvente ettersom den andre påstanden utelukker den første. Hvis deltakerne er utenlandske og bor i utlandet hvordan ville de hatt slik atferd mot saudiske kvinner som bor i Saudi-Arabia?

Sjeikene er overrasket over at kampanjen fikk popularitet både nasjonalt og internasjonalt. Al-Fawzan beskrev den som et nytt fenomen i Saudi-Arabia. Det er uklart hva al-Fawzan mente med det. Om han mente at disse problemene om vergesystemet og lignende er nye, er det en stor mangel på kunnskap om kvinners situasjon i Midtøsten generelt og i Saudi-Arabia spesielt. Det finnes jo mange bøker om disse temaene. Om al-Fawzan mente at det er den måten å protestere på som er ny, er det en ganske forståelig mening. Strømmen av sosiale medier og forbindelsen av det interne med det eksterne og det nasjonale med det internasjonale som de sosiale mediene har medført, skaper nye måter å klage på. I det store bildet til kampanjen står *sjeikene* i en svak posisjon hvor de ikke klarer å overbevise den saudiske befolkningen. Dessuten har *sjeikene* ikke kontroll over de nye kommunikasjonsmidlene og dermed er de ikke i stand til å stoppe kampanjen.

V.2 Medienes reaksjon i et komparativt perspektiv

1. Publikum

Oppgavens funn i mediefeltet samsvarer med Tore Slaattas refleksjon om at bevegelser på lokalt nivå får større og direkte tilgang til en global offentlighet. Kampanjen om mannlig verge har blitt reist opp til et internasjonalt plan, men etter min mening er kontakten fortsatt

enveis fordi diskursen til alle de tidligere nevnte mediene (de saudiske, arabiske og vestlige) er adressert til sine lokale publikum av lesere og seere.

Alle funn av artikler av saudiske medier er rettet mot det saudiske folket, enten støttende til kampanjen eller motsettende. Det er merkbart at de fleste artiklene er skrevet i 2016. Kun to artikler ble publisert i årene 2017 og 2018, og uten forfatters underskrift. De arabiske mediene verken støtter direkte eller stiller seg i mot budskapet. De er mest dokumenterende og retter sin ordstrid til den arabiske befolkningen generelt. Selv om for eksempel nyhetsmedier som al-Jazeera sendes fra Qatar, er målgruppen alle arabisktalende publikum. Når det gjelder de vestlige mediene er de dristigere i å kritisere det mannlige vergesystemet og politikken i Saudi-Arabia. Vestlige medier diskuterer saken om mannlige verge etter Saudi-Arabias instruksjoner, men etter min personlig oppfatning ser de ikke nærmere på andre sosiale faktorer. Diskursen er rettet fra og mot vestlig publikum sett fra et vestlig perspektiv. Ingen av de tre geografisk inndelte medier snakker til eller med hverandre.

2. Budskap

Budskapene til de forskjellige mediene varierer etter hvor involverte de er. Til sammen i saudiske medier ble det i alt funnet 16 artikler. Åtte av dem kalte på modernisering av religiøse tolkninger og sosiale normer, eller ba kongen og kronprinsen om å bry seg og se på problematikken om mannlige verge. Seks artikler forsvarte vergesystemet og kritiserte kampanjens støttere. To artikler delte tanker om vestlig innflytelse og sammensvergelse mot Saudi-Arabia. Dette ser man ikke i arabiske medier som ikke var opptatt av vesten og vestlig syn på Saudi-Arabia. Al-Jazeera og al-Hurra var mer tydelige på sitt fokus av kvinneaktivister, ettersom de intervjuet noen av dem. Al-Hurra fokuserte på saken mer regionalt og utvidet problemet fra Saudi-Arabias problem til Gulfens generelt. Andre arabiske medieplattformer var mer nøytrale, og hadde gjester i programmene sine som både støttet og var i mot kampanjen. Den vestlige diskursen er mer preget av et menneskerettighets- eller filosofisk perspektiv. Budskapet handler for det meste om å se "de andre" som er annerledes og har andre levekår. Saken om kampanjen om mannlige verge blir i vestlige medier fort distraheret og vendt til andre relaterte og urelaterte saker som kleskode i Saudi-Arabia. Verken arabiske eller vestlige medier gir forslag på løsning. Tore Slaatta mener at et internasjonalt syn kan gi innvirkning på lokale konflikter. Etter min observasjon av kampanjen mener jeg at

internasjonal oppmerksomhet har skapt en slags spenning og satt forventninger til myndighetene i Saudi-Arabia, men at det ikke har gitt en sterk innvirkning så langt.

3. Tilnærming til kampanjen på Twitter

Saudiske medier fokuserte på kampanjen som en ny hendelse i landet. Deltakerne selv og kravene deres var ganske lite diskutert. Det dominerende bildet som ble vist av saudiske medier var advarsel om ekstern innblanding i lokale saker. Dette er et eksempel på refleksjonen til Ali an-Namla om araberne og orientalisme, hvor ifølge ham, arabiske folk begynte å våkne opp (oppvåkingsfasen) og legge merke til vestens intriger. Vestlig oppmerksomhet på kampanjen ble sett som en farlig intrige og førte til undervurdering av kampanjen. Kampanjen ble dermed utsatt for negativ kritikk av saudiske medier, og det ble vanskeligere å se selve kampanjens og dens krav.

Når det gjelder arabiske medier ble innleggene i emneknaggen ikke direkte diskutert, men de åpnet for debatt mellom representanter av kampanjens støttere og motstandere. Dette var annerledes enn hvordan internasjonale medier tok opp saken. Med unntak av den kinesiske kanalen CGTN, The Guardian og CNN, var det etter min personlige mening en overfladisk dekning av kampanjens krav og selve diskusjonen på Twitter. CGTN var vert for saudiske kvinner som selv snakket om det de kjemper for. The Guardian og CNN oversatte noen innlegg i kampanjen og fremførte kampanjens krav. Mange andre mediekilder flyttet fokus til klestradisjoner i Saudi-Arabia og fremstilte saudiske kvinner som stakkarstlige, uten selv å gi dem taletid.

V.3 Intern kampanje eller utenlandske hender?

Mistanker om utenlandske hender i kampanjen stammer fra to hovedårsaker: *Sjeiker* og lokale medier. *Sjeikene* får stor respekt blant det religiøse folket og spilte en viktig rolle i å påvirke den saudiske befolkningens syn på kampanjen. Dermed fikk kritikken mot kampanjen en religiøs form og ble utvidet fra en ide om en vestlig intrige, til en sammensvergelse mot islam og saudiske kvinner. Ikke minst har lokale mediers bidrag om kampanjen og deres antydning om vestlig innblanding støttet sjeikenes meninger. Ifølge Christopher Hitchens forklaring på fremveksten av konspirasjonsteorier i et samfunn, kan vi forstå det som har oppstått rundt kampanjen som et resultat av en sjokkerende hendelse. Utbrudd av en slik kampanje som

konfronterer både samfunnet, staten og landets *sjeiker* foran det internasjonale samfunnet var sjokkerende. I følge Christopher Hitchens vil en slik uventet hendelse som oppstår og får mulighet til å sirkulere blant store mengder mennesker i et demokratisk samfunn kunne føre til konspirasjonsteorier. Selv om Saudi-Arabia ikke vil anses som et demokratisk samfunn etter de fleste definisjonene på demokrati, har nettsamfunnet skapt et demokratisk plattform. Spørsmålet om kampanjen er en intern kampanje eller om den er drevet fra utlandet er et omstridt spørsmål og svaret vil i stor grad være subjektivt. Hvis vi tar utgangspunkt i Christopher Hitchens perspektiv, er det naturlig å hevde at denne kampanjen er 100% drevet av det saudiske lokale samfunnet. Hvis man derimot velger å tolke internasjonal oppmerksomhet på interne hendelser som en trussel, slik deltakerne som følger sjeikenes antakelser gjør, vil man anse det som arbeid av utenlandske hender.

Etter min mening har rapporten fra Human Rights Watch (2016) inspirert kvinneaktivister som startet kampanjen. Åpenhet i nye teknologier skapte også en fremtredende rolle i å spre ordet og løfte kravet til et internasjonalt nivå. Vesten støttet kampanjen og belyste flere sider av den, men jeg støtter ståstedet om at kampanjen ble startet og drives av saudiske kvinneaktivister og deltakere.

Kapittel VI: Konkluderende svar og kommentarer

VI.1 Konklusjon

Mange av de intrikate problemene i samfunnet knytter seg til religion. Fra østen langt borte hører man om massakrer, forfølgelse og de kvinnene som er dekket i svart og blir utsatt for kjønnslemlestelse og giftet bort i 9-årsalderen. Stemmene til de som kjemper blir også hørt, men ofte diskutert og dømt fra et oppjaget perspektiv der vesten er fasit og analyserer alt som skjer med de andre som ikke er "like sivilisert". Når jeg valgte å skrive om noe fra Midtøsten, valgte jeg derfor å skrive om en kampanje av kvinneaktivister. Dette er en kampanje mot et system som anses av de fleste som å være en del av religion. Likevel er ikke aktivistene nødvendigvis avvisende til religion. I oppgaven har jeg forsøkt å vise hvilke erfaringer disse kvinnene har og hvilke argumenter og tanker de fremstiller - med deres egne ord.

Hovedproblemstilling var: Hvilke holdninger til det mannlige vergesystemet kommer til uttrykk blant deltakerne av kampanjen "I am my own guaridan"?

Dette spørsmålet ble besvart gjennom både analyse og drøfting av debatten mellom kampanjens deltakere på Twitter, og en gruppe informanter på 4 personer for vi kan ikke snakke om alle deltakerne som om de var en person. I emneknaggen på Twitter deltar både støttespillere og motstandere av vergesystemet. Kampanjen ble startet av motstandere, men ble også fulgt opp av støttespillere. De som vil avskaffe vergesystemet har ulike erfaringer og historier om dominans fra menn. De som ønsker dette systemet overlevelse er komfortable med vergesystemet og har begrunnelser. Støttespillerne godtar religionens påstand om at kvinner og menn er forskjellige, og dermed godtar de forskjellene som staten, religionen og samfunnet fastsetter. For dem er vergesystemet en beskyttelse og en form for sosial velferd. På grunn av kampanjen ble staten satt overfor flere utfordringer: (1) motstanderne av vergesystemet, (2) *sjeiker* som har status i landet og (3) landets provokative rykte og behovet for politisk og økonomisk samarbeid med det internasjonale samfunnet.

Nye teknologier og sosiale medier har vært med på sette landet i en vanskelig posisjon på grunn av dets rykte og anseelse. Sosiale medier har hjulpet å overføre stemmer og ekko til mange deler av verden. Kampanjen avslørte mange voldstiltfeller og forfølgelsessaker. Disse

historiene ble løftet frem og havnet ble gitt oppmerksomhet. Vergesystemet endret seg fra å være en privatsak til å bli en sosial og politisk sak.

Første delproblemstilling var: Hvordan snakker de saudiarabiske, de arabiske og de vestlige mediene om kampanjen? Dette spørsmålet ble besvart gjennom en presentasjon av mediens bidrag til temaet, og en komparativ analyse av publikum, budskap og tilnærming til deltakernes deltakelse på Twitter. Saudiarabiske medier gir ikke like mye oppmerksomhet til kampanjen som vestlige medier. Det som kom frem av bidrag fra saudiske medier hadde to stiler. Den ene advarte mot vestlig verdier som de mente ville invadere samfunnet og gjøre saudiske kvinner til kvinner på vestlige premisser. I følge dette synspunktet er vestlige kvinner nærmest for produkter å regne, og det er ikke bra å etterligne dem. Det andre synspunktet var at man burde stå imot vergesystemet. Disse mediebidrag ba staten om oppdatering av de religiøse tolkningene og landets lovverk, og at man burde hjelpe samfunnet til å videreutvikle sine normer og tradisjoner. Denne gruppen ble dessverre satt munnkurv på, og fra 2016 ble det ikke skrevet en eneste avisartikkel om motstand til vergesystemet. De aktivistene som snakket høyt ble fengslet.

Vestlige medier fulgte kampanjen med stor interesse, men problemet er at det ikke hjelper mye siden vesten ofte snakker mest til seg selv. De fleste bidragene fra vestlige medier snakker om kampanjen, men henvender seg til liten grad til kampanjens deltakere eller saudiske myndigheter. Få bidrag fra vestlige medier lar saudiske kvinner forklare seg eller snakke selv.

Arabiske medier er ikke like opptatt av saudiske kvinners situasjon, men til en viss grad gir de kampanjens deltakere plass til å uttrykke seg til de andre arabiske landene i regionen. Saudi-Arabias konservativitet blir fremstilt i arabiske medier som en merkelig sak, men på en mildere og mer forsiktig måte enn det blir omtalt i vestlige medier.

Andre delproblemstilling var: Er kampanjen, “Jeg er min egen verge”, en kampanje som har sitt utspring fra innsiden av Saudi-Arabia, eller kan den sies å ha sitt opphav i utlandet? Denne problemstillingen er bygget på en påstand som ble spredt blant deltakerne i emneknaggen og noen av de saudiarabiske mediene. Påstanden ble basert på konspirasjonsteorier, og er uten bevis. Vestens oppmerksomhet mot kvinnesaken i

Saudi-Arabia spesielt og Midtøsten generelt styrker fremveksten av slike teorier - der alt som får vestens oppmerksomhet blir mistenkelig.

Etter observasjon av emneknaggen #IamMyOwnGuardian og intervjuer med informanter, mener jeg at kampanjen dukket opp fra innsiden av Saudi-Arabia, forårsaket av mange samfunnsendringer. Saudiske unge menn og kvinner følger med på verden og ønsker seg en lignende utvikling. Internett og sosiale nettverk har åpnet et vindu mot omverden, og samtidig har vært et speil som reflekterer hvordan det saudiske samfunnet har sett ut. Dagens saudiske generasjon blir inspirert av ulike tanker de møter på nettet, og kritiserer deretter sitt eget samfunn.

VI.2 Hvordan er situasjonen i dag? (november 2018)

Kampanjen startet for 28 måneder siden. I løpet av denne tiden kom 2030-visjonen og det ble gjort noen viktige forandringer i kvinners situasjon i Saudi-Arabia. Nå kan kvinner kjøre bil og gå inn på fotballstadium, men myndighetene er således tause når det gjelder vergesystemet. Saudiske kvinner bruker fortsatt sosiale medier til å fremme sin stemme og sine krav. Noen kvinner velger å emigrere til andre land på grunn av dette systemet, og kvinners situasjon generelt. Menneskerettigheter og ytringsfrihet i Saudi-Arabia er fortsatt i fare. Tidligere i år ble flere menneskerettighetsforkjempere fengslet. De fleste er kvinner. Blant dem er Aziza al-Youssif som er en av de fremste deltakerne i kampanjen. Den canadiske ambassadøren i Riyadh ble utvist etter at han ba Saudi-Arabia løslate aktivistene. Saudi-Arabia stanset også alle nye handel og investeringer med Canada.¹⁷⁴ Den norske ambassadøren i Riyadh har, sammen med de fleste andre ambassadørene i Saudi-Arabia, foretrukket stillhet og ikke kommentert fengslingen av aktivistene. Drapet på journalisten Jamal Khashoggi, i den saudiske ambassaden i Tyrkia i oktober 2018, lanserte et stort internasjonal angrep mot Saudi-Arabia. Den første anklagede for mordet var kronprins Mohammed bin Salman. Denne hendelsen holder pressefrihet i Saudi-Arabia i bånd enda sterkere enn før. Saudiske journalister og medier har store begrensninger. Dette påvirker absolutt kampanjen og begrenser antall deltakere. Imidlertid drømmer mange saudiske kvinner fremdeles om å avskaffe vergesystemet og tvitrer hver eneste dag i emneknaggen #IamMyOwnGuardian.

¹⁷⁴ "Riyadh utviser Canadas ambassadør", *NRK Nyheter*, 06.06.2018. Hentet 10.11.2018. <https://www.nrk.no/nyheter/riyadh-utviser-canadas-ambassador--1.14154351>

VI.3 Spekulasjoner omkring kampanjens fremtid

Etter denne undersøkelsen tolker jeg fremtiden til kampanjen slik: *Sjeikene* er virkelig i trøbbel. Antall de som ikke tror på dem lenger øker. Imidlertid tror jeg ikke *sjeikene* vil oppmuntre staten til å avskaffe vergesystemet. På samme måte kommer heller ikke shurarådet til å gjøre noe. Mest sannsynlig skal den fortsette å utsette diskusjonen om vergesystemet, men jeg tror at kronprins Mohammed Bin Salman vil komme ut med en tale og avskaffe vergesystemet som en del av reformene han lovte i 2030-visjonen. Kanskje systemet ikke blir avsluttet helt, men i alle fall mer enn noensinne, spesielt når det gjelder reisebegrensninger. Jeg tror likevel at kronprinsen vil fortsette å kneble aktivister og journalister og kvele stemmene deres. De vil bli beskyldt for anklager som for eksempel samarbeid med utenlandske parter som har dårlige intensjoner for landet. På den måten varsler kronprinsen aktivister, dissidenter og kritikere om å slutte, og samtidig får han et godt rykte internt som den eneste reformator.

Det er mulig at *sjeikene* vil forandre sine ord og *fatwaer* om vergesystemet hvis kronprinsen avskaffer det.

Bibliografi:

A

- Ahmed, Leila. *Women and Gender in Islam*. USA: Yale University Press, 1992.
- Al-Anbari. *Al- 'aḍḍād* (motpolene). Beirut: al-Maktaba al-Asriya, 1987.
- “*Al-ḥukm bis-sajn ‘alā sa ‘ūdi yad ‘ū li-isqāṭ al-wilāya*”, *BBC News*, 11.08.2016. Hentet 10.10.2018. <http://www.bbc.com/arabic/middleeast-38444570>
- *Al-Hāj Mansūr*, “*Sa ‘ūdiyyāt muḍṭahaḍāt fī al- ‘wtān wa-muṭāraḍt fīl-manāfi*”, *Al-Hurra*, 25.09.2017. Hentet 12.10.2018. <https://www.alhurra.com/a/Saudi-Arabia-women/409903.html>
- *Al-Ḍaḥyān Sulaymān*, “*Hawāmish ‘alā wilāyat ar-rajul*”, *Mekka*, 28.09.2016. Hentet 10.10.2018. <https://makkahnewspaper.com/article/299437/>
الرأي/هو امش-على-ولاية-الرجل-على-المرأة
- Altorki, Soraya. *Women in Saudi Arabia: Ideology and Behavior Among the Elite*. New York: Columbia Univ. Press, 1986.
- *Al-Sālim Bandar*, “*‘Isqāṭ al-wilāya bayn al-muṭālibnī wal-mu ‘āriḍīn*”, *Mekka*, 10.08.2016. Hentet 10.10.2018. <https://makkahnewspaper.com/article/155866>
- Al-Shamrani Sauaad, “*‘ash-shūrā yu ‘ajjil at-taṣwīt ‘alā ‘isqāṭ al-wilāya ‘an as-sa ‘ūdiyyāt*”, *MBC*, 2018. Hentet 15.10.2018. <http://www.mbc.net/ar/programs/mbc-news/ksa/articles/-الشمري-يؤجل-التصويت-على-إسقاط-الولاية-عن-السعوديات.html>
- Al-Sheikh Moḥammed, “*Wilāyat ar-rajul ‘ala al-mar ‘a*”, *Al-Jazirah*, 29.12.2017. Hentet 09.10.2018. <http://www.al-jazirah.com/2017/20171229/lp3.htm>
- Al-Shihiri Abdullah, “Saudi King grants women seats on Advisory Council”. *The Washington Times*: 11.01.2013. Hentet 14.11.2018. <https://www.washingtontimes.com/news/2013/jan/11/saudi-king-grants-women-seats-advisory-council/>
- *Al-Marjān Abdulrazzāq*, “*New York Times takhūḍ ḥarb nā ‘ima ḍid as-sa ‘ūdiyyīn*”, *Okaz*, 08.11.2016. Hentet 10.10.2018. <https://www.okaz.com.sa/article/1507687/>
كتاب-ومقالات/نيويورك-تأيمز-تخوض-حربا-عامة-ضد-السعوديين

- An-Namla, Ali. *Naqd l-'istishrāq wal-mustashriqīn fīl-marāji' l-'arabiyya*. Riyadh: Bissan Bookshop, 2010.
- Al-Lāḥim 'abd ar-raḥmān, "As-sayyid al-waliyy", *Okaz*, 10.08.2016. Hentet 09.10.2018. <https://www.okaz.com.sa/article/1069478/السيد-الولي>
- Al-'Usīmī Moḥammed, "mā al-mushkila fī 'sqāṭ al-wilāya?", *Okaz*, 04.09.2016. Hentet 09.10.2018. <https://www.okaz.com.sa/article/1073116/ما-المشكلة-في-إسقاط-الولاية>
- Aṭ-Ṭayyār Turkī, "Wilāyat ar-rajul 'alā al-mar'a: Bayn ash-shar' wal-mantiq", *Tawāsul*, 12.08.2016. Hentet 10.10.2018. <https://twasul.info/506912/>
- Al-Wediani, Jawhar. "Gender and subject choice in higher education in Saudi Arabia". Doktoravhandling, University of York, 2016.
- Al-Youssif Aziza. Tv-program 'Ittijahat. Intervju: TV-kanal *Khalījiyya*, 2016. Intervju. Hentet 13.09.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=zHWEGWsl11w>
- "Al-wilāya ḥukm shar'ī wa-lā yajūz 'isqāṭuh", (Youtube, 18.06.2016). Hentet 17.10.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=0LtJ8LowLmM>
- "Amna Aljuaid Free Saudi Women", (Youtube, 17.10.2017). Hentet 30.09.2018. <https://youtu.be/XPpZ3pgY5rk>
- "'As-sa'ūdiyya Mariam Al-Otaibi tu'āniq al-ḥurriyya min jadīd", *Al-Ḥurra*, 30.07.2018. Hentet 2.12.2018. <https://www.alhurra.com/a/maryam-al-otaibi-women-saudi-arabia-guardianship-/380772.html>
- As-Saggaf, Yeslam. "Social media in Saudi Arabia: Exploring its use during two natural disasters". *Charles Sturt University*, 2015.
- "'Ash-shaykh Abdullah al-Manea yatakallam 'an wilāya al-mar'a min an-nāḥiya ash-sha'iyya", (Youtube, 12.04.2017). Hentet 17.10.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=X2HvPIpuCWE&t=24s>
- Aṣ-Ṣaghīr Maryam, «fī 'ahd il-malik salmān al-mar'a as-sa'ūdiyya 'aqwā». *Okaz*: 23.09.2017. Hentet 10.08.2018. <https://www.okaz.com.sa/article/1574269?rss=1>
- 'Assiyāsāt wal-lawā'ih at-tanfīdhiyya li-nizām il-wilāya (Forskrift om beskyttelse mot overgrep), 2012. Hentet 17.05.2018. <https://mlsd.gov.sa/ar/السياسات-و-اللوائح-اللائحة-التنفيذية-لنظام-الحماية-من-الإيذاء>
- Amos Deborah, "How This Saudi Woman Is Fighting Her Country's Male Guardianship Laws", *NPR*, 18.07.2018. Hentet 18.10.2018.

<https://www.npr.org/2018/07/18/630307436/how-this-saudi-woman-is-fighting-her-countrys-male-guardianship-laws?t=1539849087545>

B

- Barkun, Michael. *A Culture of Conspiracy: Apocalyptic Visions in Contemporary America*. Berkeley: University of California Press, 2003.
- Bissada Anne-Marie, «Breaking down Saudi's male guardianship system», RFI, 30.06.2017, Hentet 18.10.2018.
<http://en.rfi.fr/middle-east/20170224-breaking-down-saudi-s-male-guardianship-system>

C

- Cogorno Ingrid, “Kvinnene som frykter for livet”, *Dagbladet*, 23.01.2017. Hentet 19.10.2018.
<https://www.dagbladet.no/nyheter/kvinnene-som-frykter-for-livetnbsp--jeg-vil-avsløre-hva-som-foregar-der/66896919>
- Coker Margaret, “How Guardianship Laws Still Control Saudi Women”, *The new York Times*, 22.06.2018. Hentet 18.10.2018.
<https://www.nytimes.com/2018/06/22/world/middleeast/saudi-women-guardianship.html>
- *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW)*, FN: 1979.

D

- DeLong-Bas, Natana J. *Wahhabi Islam: From Revival and Reform to Global Jihad*. New York: Oxford University Press: 2004.

E

- Elkamel Sara, “Saudi Arabian Artist Fights To Make Her Country Treat Women Like Adults”, *Huffington Post*, 29.11.2016. Hentet 19.10.2018.
https://www.huffingtonpost.com/entry/saudi-arabia-artist-male-guardianship_us_582b2a5be4b060adb5704ad5
- Enge, Caroline, “Flere tusen saudiarabere ber kongen avskaffe vergesystemet”, *Aftenposten*, 27.09.2016. Hentet 19.10.2018.
<https://www.aftenposten.no/verden/i/j7OXe/Flere-tusen-saudiarabere-ber-kongen-avskaffe-vergesystemet>

- Erlandsen, Aashild Sørheim. *Informasjon forskning media: om å popularisere fagstoff*. Oslo: Universitetsforlaget, 1982.

F

- Fairuzabadi. *Al-qāmūs al-muḥīṭ*. Beirut: Dar al-Kutub al-Ilmiyah, 2017.
- “*Fatayāt al-Mamlaka ‘abr Twitter: al-wilāya li-maṣlahat al-mar’a wa-naḥkhar bi-hā*”, *Tawāsul*, 12.06.2017. Hentet 10.10.2018. <https://twasul.info/829062/>
- Fog, Jette (2005), «*med samtalen som utgangspunkt*», Danmark, Akademisk Forlag.
- Ford Liz, “Saudi women strive to bring male guardians to a Twitter end”, *The Guardian*, 28.03.2018,. Hentet 18.10.2018.
<https://www.theguardian.com/global-development/2018/mar/28/saudi-arabia-women-strive-to-bring-male-guardians-to-a-twitter-end>

H

- “*Hamla li-’isqāṭ al-wilāya an al-mar’a as-sa’ūdiyya*”, *BBC News*, (Youtube, 13.01.2017). Hentet 10.10.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=W88m-56srf0>
- *Ḥassūn Almā*, “*Naḥnu ḥaqīqiyyā, naḥnu mawjūdāt*”, *BBC News*, 11.08.2018. Hentet 10.10.2018. <http://www.bbc.com/arabic/middleeast-45098802>
- *Ḥassūna Walīd Khālīd*, “*’Isqāṭ al-wilāya*”, *Mekka*, 07.08.2016. Hentet 10.10.2018. <https://makkahnewspaper.com/article/155549/الرأي/إسقاط-الولاية>
- Hitchens, Christopher. *For the Sake of Argument: Essays and Minority Reports*. USA: Verso, 1993.
- Holt H., Geerdsen L.P., Christensen G., Klitgaard C. og Lind M.L. “The gender-divided labor market”. *The Danish national centre for social research*, 2006.
- Hübinette, Tobias. “Orientalism före och efter Said”. *Center for Pacific Asia Studies*, Stockholms universitet, 2002.
- Human Rights Watch. “*Boxed in: Women and Saudi Arabia's male guardianship system*”, 2016. Hentet 12.08.2018.
https://www.hrw.org/sites/default/files/report_pdf/saudiarabia0716web.pdf

I

- “*If my family come, they will kill me*”, *National Post*, 16.04.2017. Hentet 18.10.2018.
<https://nationalpost.com/news/world/if-my-family-come-they-will-kill-me-a-saudi-woman-plea-exposes-risks-women-take-to-flee-the-country>

- “‘Ijraāt al-ḥuṣūl ‘alā jawāz safar” (Prosedyrer for å skaffe pass), *SaudiArabisk direktorat for pass*. Hentet 26.10.2018.
<https://www.gdp.gov.sa/sites/pgd/ar-SA/Procedures/SaudiProcedures/NewSaudiPassport/Pages/default.aspx>
- “‘Imārātiyyāt yuṭālibn bi-’isqāṭ al-wilāya”, *Al-Ḥurra*, 28.02.2018. Hentet 12.10.2018.
<https://www.alhurra.com/a/uae-women-rights/420915.html>
- Intervju med Aziza al-Youssif, *Al-Jazeera*, (Twitter, 09.10.2017). Hentet .10.10.2018.
<https://twitter.com/AJArabic/status/917479803212541954>
- “‘Isqāṭ al-wilāya ‘an l-mar’a”, (Youtube, 19.07.2017). Hentet 17.10.2018.
<https://www.youtube.com/watch?v=7ZRVXNOk5-o>

J

- “7670 jarīmat ‘uqūq wālidayn bil-mamlaka, wa-mantiqat Makka fil-muqaddima”, *al-madina*, 31.03.2017. Statistikk. Hentet 26.10.2018.
<https://www.al-madina.com/article/516677/7679/محايات-جريمة-عقوق-والدين-بالمملكة-ومنطقة-مكة-في-المقدمة>

K

- Kabbara, Abdulfattah. *Wilāyatu r-rajuli l-’usariyya wal-’amma fil-’islām*. Beirut: Dar al-Nahda al-Arabiyya for publishing, 2008.
- Khal Abdo, “‘Isqāṭ al-wilāya, naz ‘a am-maṭlab?”, *Okaz*, 01.10.2016. Hentet 09.10.2018. <https://www.okaz.com.sa/article/1501492/>
كتاب ومقالات/إسقاط-الولاية-نزع-أم-مطلب
- Koranen.

L

- Ledstrup Martin. “Konspirasjonsteoretikere motsier seg selv”. *NRK*, 10.02.2012. Hentet 15.06.2018.
<https://www.nrk.no/viten/selv Motsigende-konspirasjonsteorier-1.7990861>
- “Lite å juble for i Saudi-Arabia”, *Bergens tidende*, 26.06.2018, Hentet 19.10.2018.
<https://www.bt.no/btmeninger/leder/i/rLJ5jA/Lite-a-juble-for-i-Saudi-Arabia>
- “‘Limādhā al-wilāya ‘ala l-mar’a?”, (Youtube, 24.04.2017). Hentet 17.10.2018.
<https://www.youtube.com/watch?v=E2-CMKdw8g0>

M

- Majed al-Esa, “*Hawages*” (Musikkvideo: 23.12.2016). Hentet 18.10.2018.
<https://www.youtube.com/watch?v=1rUn2j1hLOo>
- Mikaelsson, Lisbeth. “Gendering the history of religions” i *New Approaches to the Study of Religion*, redigert av Antes Peter, Geertz Armin W. og Wrane Randi R. Berlin: Walter de Gruyter GmbH & Co, 2004.
- *Moḥammed Afnān*, “*’al-mar’a waliyyat nafsihā*”, *Okaz*, 13.10.2016. Hentet 10.10.2018. <https://www.okaz.com.sa/article/1502193/صوت-المواطن/المرأة-وليية-نفسها>
- “*Mudawwanat il-mabādi’ wal-qararāt il-’ummaliyya.*” Arbeidsdepartementet i Saudi-Arabia: 1432 i *hijri*-kalenderen, del III, Vedtak (332/2/432), 155. Hentet 20.3.2018. <http://www.labordisputes.gov.sa/Public/Upload/32المجلد-الثالث.pdf>
- Murphy Dan. “Inspired by Tunisia, Egypt’s protests appear unprecedented”, *The Christian Science Monitor*, 2011. Hentet 12.04.2018.
<https://www.csmonitor.com/World/Backchannels/2011/0125/Inspired-by-Tunisia-Egypt-s-protests-appear-unprecedented>

N

- Naseem Sana og Dhruva Kamini, “Issues and Challenges of Saudi Female Labor Force and the Role of Vision 2030”, *International Journal of Economics and Financial Issues*, nr. 7(4) 2017: 23-27.
- Nassif, Walid. *’Al-Asmā’ wa-ma’ānīhā*. Damaskus: dār il-kitāb il-’arabī, 1997.
- “*Niqāsh sākhin bayn Hamsa as-San’ūsī wa-Lamyā’ al-’Ibrāhīm*”, TV-kanal *Khalijyya*, TV-program «Yā hala», (Youtube, 05.05.2018). Hentet 12.12.2018.
https://www.youtube.com/watch?v=SkY_4UrWibk
- Nordland Rod, “Cellphones in hand, Saudi women challenge nations of male control”, *The New York Times*, 21.04.2017. Hentet 18.10.2018,
<https://www.nytimes.com/2017/04/21/world/middleeast/saudi-arabia-women-male-guardianship-activists-social-media.html>

O

- Olsson Svein Vestrum, “Twitter-aksjon for å redde Amna”, *NRK*, 2017. Hentet 30.10.2018.
https://www.nrk.no/urix/_-dette-er-kanskje-den-siste-videoen-i-livet-mitt-1.13755592

- O'Sullivan Donie, "The women tweeting for their freedom i Saudi Arabia", CNN, 16.07.2016. Hentet 18.10.2018.
<https://edition.cnn.com/2016/09/16/world/saudi-arabia-male-guardianship-campaign/index.html>
- Owyang Jeremiah. "Social Networks Site Usage: Visitors, Members, Page Views, and Engagement by the Numbers in 2008". *Web strategist*, 2008. Hentet 19.08.2018.
<http://www.web-strategist.com/blog/2008/11/19/social-networks-site-usage-visitors-members-page-views-and-engagement-by-the-numbers-in-2008/>

Q

- *Qārūb Mājid*, "Al-qaḍā' wa-wilāyat ar-rajul 'ala al-mar'a", *Okaz*, 08.11.2016, Hentet 10.10.2018. <https://www.okaz.com.sa/article/1509379/>
كتاب ومقالات/القضاء وولاية الرجل-على-المرأة

R

- Riyad Rahma, "Isqāṭ al-wilāya 'akhṭar maṭlab nisā'ī qad yughayyir wajh al-mujtama' al-sa'ūdī", *Women 2030*, 2018. Hentet 15.10.2018
<http://women2030.com/ar/node/213>
- "Riyadh utviser Canadas ambassadør", *NRK Nyheter*, 06.06.2018. Hentet 10.11.2018.
<https://www.nrk.no/nyheter/riyadh-utviser-canadas-ambassador--1.14154351>
- Roald, Anne Sofie. *Women in Islam*. London: Routledge, 2001.

S

- "Safar al-mar'a bidūn maḥram", *Faifaa*, 2018. Hentet 15.10.2018
<http://www.faifaonline.net/portal/2018/09/26/445162.html>
- Saudi-Arabias grunnlov (1992). Besøkt 20.11.2018.
http://www.parliament.am/library/sahmanadrutyunner/Saudi_Arabia.pdf
- "Saudi Arabia: King issues decree loosening some guardianship regulations, but women remain under control of men in most areas", *GCHR*, 10.05.2017. Hentet 30.10.2018. <https://www.gc4hr.org/news/view/1586>
- "Saudi Arabia to allow women into sports stadiums as reform push intensifies", *The Guardian*, 30.10.2017. Hentet 14.11.2018.
<https://www.theguardian.com/world/2017/oct/30/saudi-arabia-to-allow-women-into-sports-stadiums-as-reform-push-intensifies>

- “Saudi Arabia - Women and change”, (UK: DW Documentary, 23.06.2018). Film. Hentet 14.10.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=qB0rxjRD0vA>
- “Sa ‘ūdiyya harabat min baladihā, fa-mādihā taqūl? ”, (Youtube, 13.10.2017). Hentet 16.10.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=PKaUBByG4bc>
- Sidahmed Mazin, “Thousands of Saudis sign petition to end male guardianship of women”, *The Guardian*, 26.09.2016. Hentet 18.10.2018. <https://www.theguardian.com/world/2016/sep/26/saudi-arabia-protest-petition-end-guardianship-law-women>
- Slaatta, Rune. *Digital makt: Informasjons- og kommunikasjonsteknologiens betydning og muligheter*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS, 2002.
- Socrates Spiro. *An Arabic English dictionary of the colloquial Arabic of Egypt*. Libanon: Librairie du Liban Publishers, 1999.
- Sreberny, Annabelle. “Women’s Digital Activism in a Changing Middle East”. *SOAS*, University of London, 2015.
- Statista, “Leading countries based on number of Twitter users as of October 2018 (in millions)“. Hentet oktober 2018, <https://www.statista.com/statistics/242606/number-of-active-twitter-users-in-selected-countries/>
- “Svar på spørsmål om fengsling av Amna Al-Juaid”, Utenriksdepartementet, Skriftlig spørsmål nr. 157 (2017-2018) publisert i Regjeringen.no, 17.11.2017. Hentet 19.10.2018. https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/svar_aljuaid2/id2578045/
- “#SaveDinaAli”, (Youtube, 28.04.2017), Hentet 02.10.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=eGvhM7yr8Ug>

T

- *Ṭāshkandī Khālīd Abbās*, “Wilāyat al-mar’a ḥaql alghām as-saḥwa”. *Okaz*, 08.09.2016. Hentet 09.10.2018 <https://www.okaz.com.sa/article/1073649/ولاية-المرأة-حقل-الغام-الصحوة>
- “The heat: Women’s Rights in Saudi Arabia”, *CGTN*, 2017. Hentet 19.10.2018 https://www.youtube.com/watch?time_continue=607&v=ahP26xL2c7Y
- “The Saudi women are afraid to go home”, *CNN*, reportasje (Youtube, 16.01.2017). Hentet 18.10.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=oT82Cjr6Zk0>
- Thomas Antony, “*Death of a princess*”. UK, 1980. Film.

- Tin Ina, “Saudiiske kvinner behandles som barn”, *Amnesty*, 2017. Hentet 19.10.2018.
<https://www.amnesty.no/blogg/2017/04/saudiiske-kvinner-behandles-som-barn>
- Tin, Ina. *Saudi-Arabia sverdet og stemmene*. Oslo: Humanist forlag, 2018.
- Tønnesen Liv, “Women's activism in Saudi Arabia: Male guardianship and sexual violence”, *CMI*, 2016:01.

U

- “Using hashtags on Twitter”, Twitter Help Center. Besøkt 12. februar 2018.
<https://help.twitter.com/en/using-twitter/how-to-use-hashtags?lang=en>

V

- Vikør, Knut. *Mellom Gud og stat*. Oslo: Spartacus, 2003.

W

- Weston Mark. *Prophets and Princes: Saudi Arabia from Muhammad to the Present*. USA: John Wiley & Sons, 2008.
- “*Waṣīyyat al-’amīr Nāyif Bin Abd il-’azīz raḥimahu l-lāh*”, (Youtube, 16.06.2012). Hentet 09.10.2018. https://www.youtube.com/watch?v=5K_yopBnn1c
- “*Wilāyat ar-rajul ’ala al-mar’a wa-qawāmatihī ’alayhā*”, (Youtube, 29.08.2016). Hentet 17.10.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=pjpwjT6oXWg>
- “What women can and can't do under the Saudi male guardianship system”, *National Post*, 09.08.2018. Hentet 18.10.2018.
<https://nationalpost.com/news/world/what-women-can-and-cant-do-under-the-saudi-male-guardianship-system>
- “*Who is a mahram and a wali (Gurdian) for a revert sister?*”, (TV-kanal Huda Live, 2016). Hentet 13.08.2018, <https://www.youtube.com/watch?v=IE6qqFpTSvU>

Y

- “*Yahūdī yaqūd ḥamlat ’isqāṭ al-wilāya ’an al-mar’a as-sa’ūdiyya*”, *al-’ālam al-yawm*, 14.09.2016. Hentet 10.10.2018.
<http://www.worldakhbar.com/gulf/saudia-arabia/75552.html>

Bøker som har vært til hjelp med akademisk skriving:

- Everett, Euris L. og Furseth, Inge. *Masteroppgaven: Hvordan begynne - og fullføre*. Oslo: Universitetsforlaget, 2012.
- Rienecker Lotte og Jørgensen Peter Stray. *Den gode oppgaven*. Bergen: Fagbokforlaget, 2013.
- Grønmo Sigmund. *Samfunnsvitenskapelige metoder*. Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke, 2004.
- Thagaard, Tove. *Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitativ metode*. Oslo: Fagbokforlaget, 2013.
- Førland, Tor Egil. *Drøft: lærebok i oppgaveskriving*. Oslo: Glydendal, 1996.

Vedlegg:

Pressemelding fra den saudiarabiske ambassaden i Filippinene.

سفارة المملكة العربية السعودية لدى جمهورية الفلبين

مانيلا

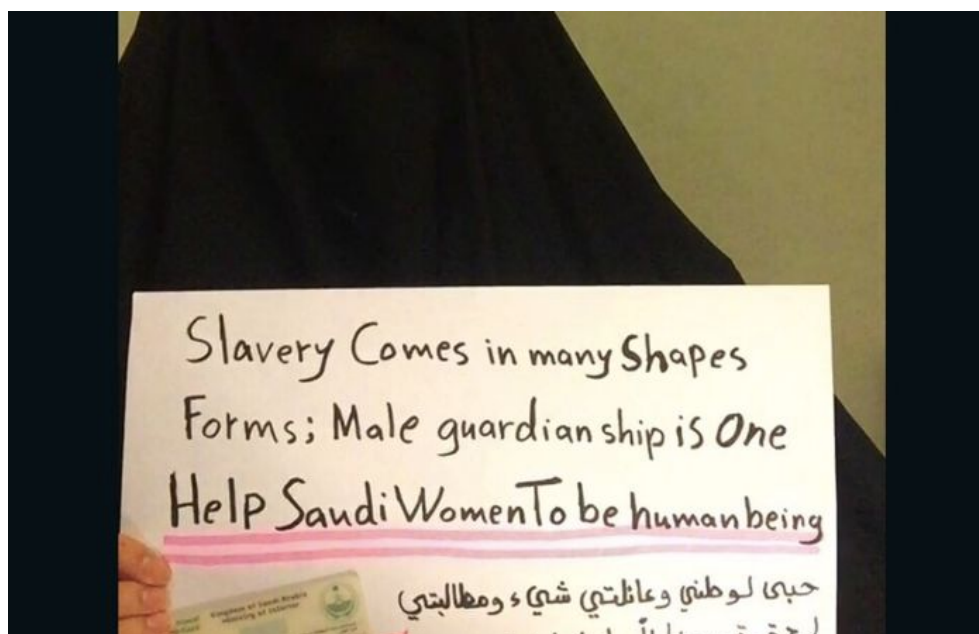
(بيان صحفي)

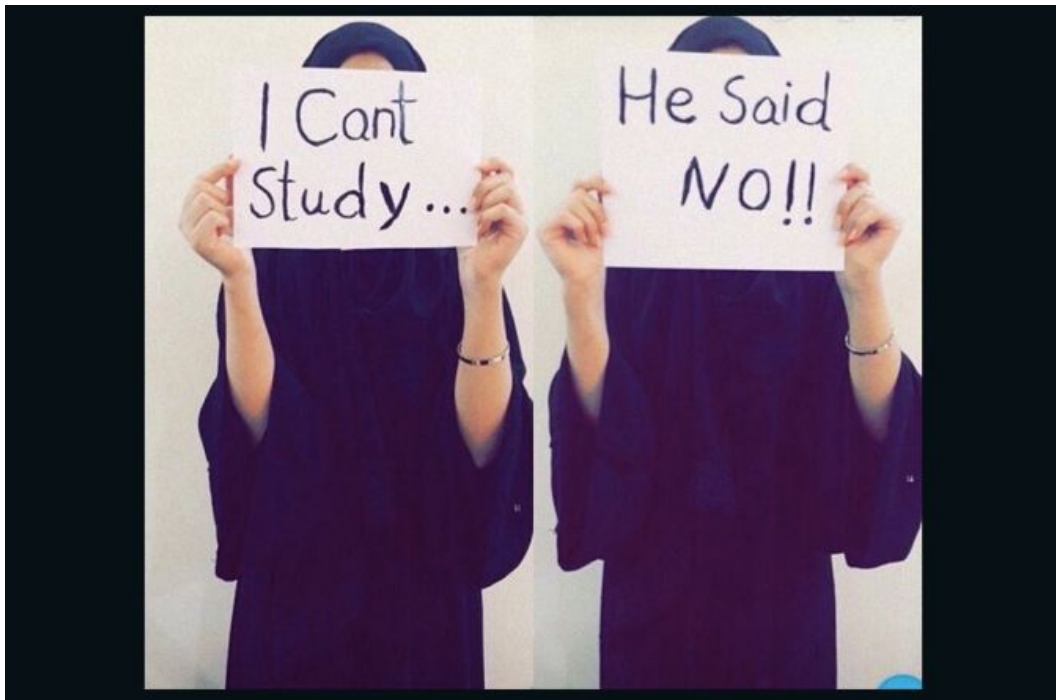
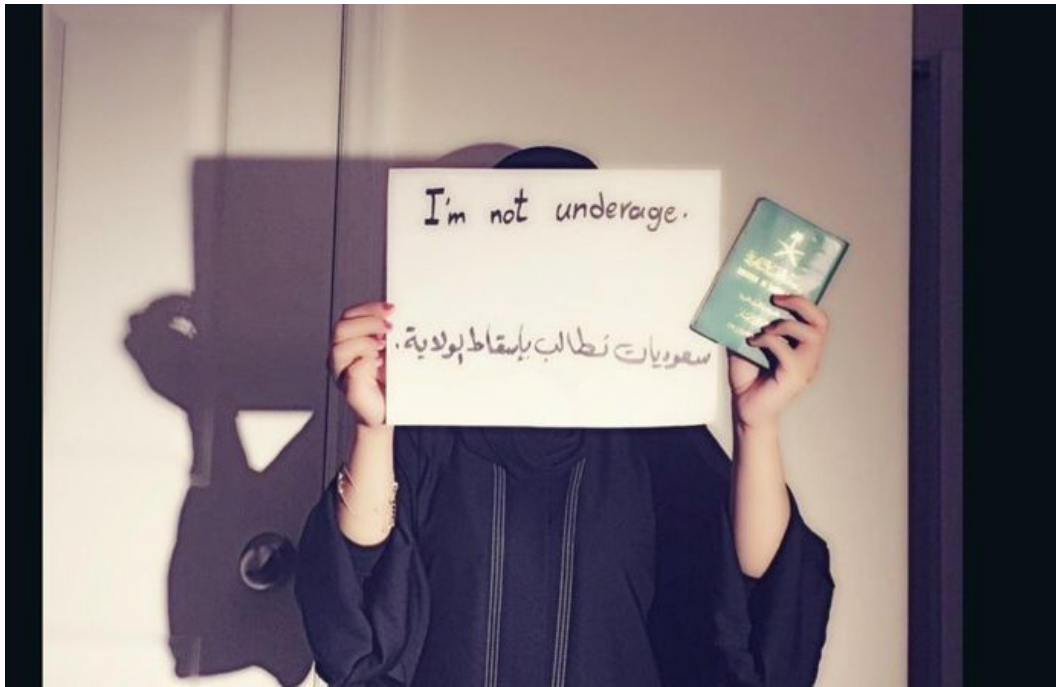
حيال ما تداولته مواقع التواصل الاجتماعي بشأن المواطنة / دينا

تؤكد سفارة خادم الحرمين الشريفين لدى جمهورية الفلبين، عدم صحة ما تم تداوله في بعض مواقع التواصل الاجتماعي، مبيّنه ان ما حدث شأن عائلي وقد عادت المواطنة مع ذويها لأرض الوطن.

حرر في ١٥ رجب ١٤٣٨ هـ

Kvinner tvitrer i emneknaggen #IamMyOwnGuardian for sin frihet

Utklipp fra saudiarabiske nettsider hvor overskriften er “En jøde leder kampanjen for å avskaffe vergesystemet”

حملة إسقاط ولاية الرجل عن المرأة في السعودية

اخبار السعودية

يهودي يقود حملة إسقاط ولاية الرجل عن المرأة السعودية

14-09-2016 8:04 مساءً فريق التحرير

أفادت وسائل إعلام سعودية، اليوم الاربعاء، ان الاجهزة المختصة نجحت في كشف المتورط الرئيسي وراء حملة إسقاط ولاية الرجل عن المرأة السعودية.

وذكرت صحيفة "سبق" السعودية، أن الجهات المختصة، اكدت ان يهودياً يدعى "ازاك كوهين"، هو المدبر لحملة إسقاط الولاية عن المرأة.

مفاجأة .. يهودي خلف حملة إسقاط الولاية وسعوديات يتلقين تعليماتهن منه

كشفت مصادر مسنولة مفاجأة من العيار الثقيل حول حملة إسقاط ولاية الرجل على المرأة، والتي تشهد نشاطاً هذه الأيام عبر موقع التواصل الاجتماعي "تويتر" من خلال الهاشتاق اسقاط الولاية.

وأوضحت المصادر ذاتها أن الهاشتاق يقوده يهودي اسمه إيزاك، وأن بعض السعوديات وقعن في شرك هذا اليهودي وهن يعتقدن انها مطالب حقوقية لهن.

وأشار المصدر إلى أن بعض السعوديات المروجات لهذا الهاشتاق لديهن قروبات على "تويتر" ويأخذن تعليماتهن من إيزاك وبعض الملاحدة.

Kommentarer fra emneknaggen #IamMyOwnGuardian på Twitter av deltakere som er imot avskaffelse av vergesystemet.

 @aloio0 · Aug 25

#كلمه منك للحونه قيادات إسقاط الولاية هم محلدين ويهود هم يعلمون جيدا قيمة مرآة في مجتمع سعودي اذا هدمت مرآة هدم مجتمع معها هذا هو هدفهم تدمير مرآة سعوديه ليس مطالبات لحقوقها لا بل مطالبات لتدميرها لنفق ضدهم من أجل أمك وابنتك واختك لا تسمح لهم بتدميرهم **#الجيش_السلماني**

Translate Tweet

قيادات اسقاط الولاية

#رساله لكل عاق لوالديه الله يوفقك كمل عقوق
لاني في اولياء امور مجرمين عاقين
١٨ أغسطس ٢٠٢٣

3 34 12

Retweeted سعوديات ضد الإسقاط

 @monaty0p9o · Sep 23

#سعوديات_نرفض_اسقاط_الولاية_٨٠٨
نعم نرفض إسقاط الولاية
لأنها مالها علاقة في ظلم الذكور للجنس الآخر نهائي...
وجود الولاية على النساء دعم لها ضد أي ذكر لان الذكور ما يخافوا الا من الرجال فإذا سقطت الولاية لن يردع الذكور أحد عن التمادي بكل انواع الاساءه ضدها

Translate Tweet

 @ziyad1z · Aug 30

Replying to **@AlyaHamadalyah1 @FATMA_S_AL @AjeINews24**

مالومك والله يوم تطلين اسقاط الولاية لان واضح من كلامك انك عايشه في بنيه قنره وصخه كفانا الله والمسلمين من بينه مثل بينتك

Translate Tweet

8 3 29

Retweeted سعودييات ضد الإسقاط

@athwaq_special · Sep 23

سعوديات نرفض التدخل بشؤوننا من قال أننا نريد إسقاط الولاية ومن أعطى الحق للمتجنسات أن يتحدثن نيابةً عنا كلمة أوجهها لمن يردن إسقاط الولاية "إذا كان لكن كلمة فنحن لنا ألف كلمة" نحن بنات هذه البلاد وسنقف بدأ واحدة ضد إسقاط الولاية #سعوديات_نرفض_إسقاط_الولاية٨٠٨

Translate Tweet

74

406

406

سعوديات ضد الإسقاط

WOMEN_PROUD_TRUSTEESHIP

سعوديات ضد الإسقاط

@m_saudi_2030

#سعوديات_نفخر_بولاية_اهلنا_لنا

#saudi_women_proud_trusteeship للرد على

فتنه إسقاط الولاية والمحرضين على تمرد المرأة السعودية

#دره ((فعلوا التنبيهات للحساب))

Kingdom of Saudi Arabia

Joined September 2016

Kommentarer fra emneknaggen #IamMyOwnGuardian på Twitter av deltakere som ber om avskaffelse av vergesystemet.

@mutirfree · Aug 27

ياالله قد ايش هي صعبه لما تحارب اهلك عشان تعيش ابسط حقوقك !!!! اهلك الي يفترض انهم عزوتك يكونون اعدانك !!!! تفكر احيانا طيب ليش يجيبونا للدنيا ؟ ليش ماقتلونا وحننا صغار وريحونا وارتاحوا ؟؟؟ محد يستوعب هالكلام قد البننت السعوديه !

[#سعوديات_نطلب_اسقاط_الولاية781](#)

Translate Tweet

7

60

47

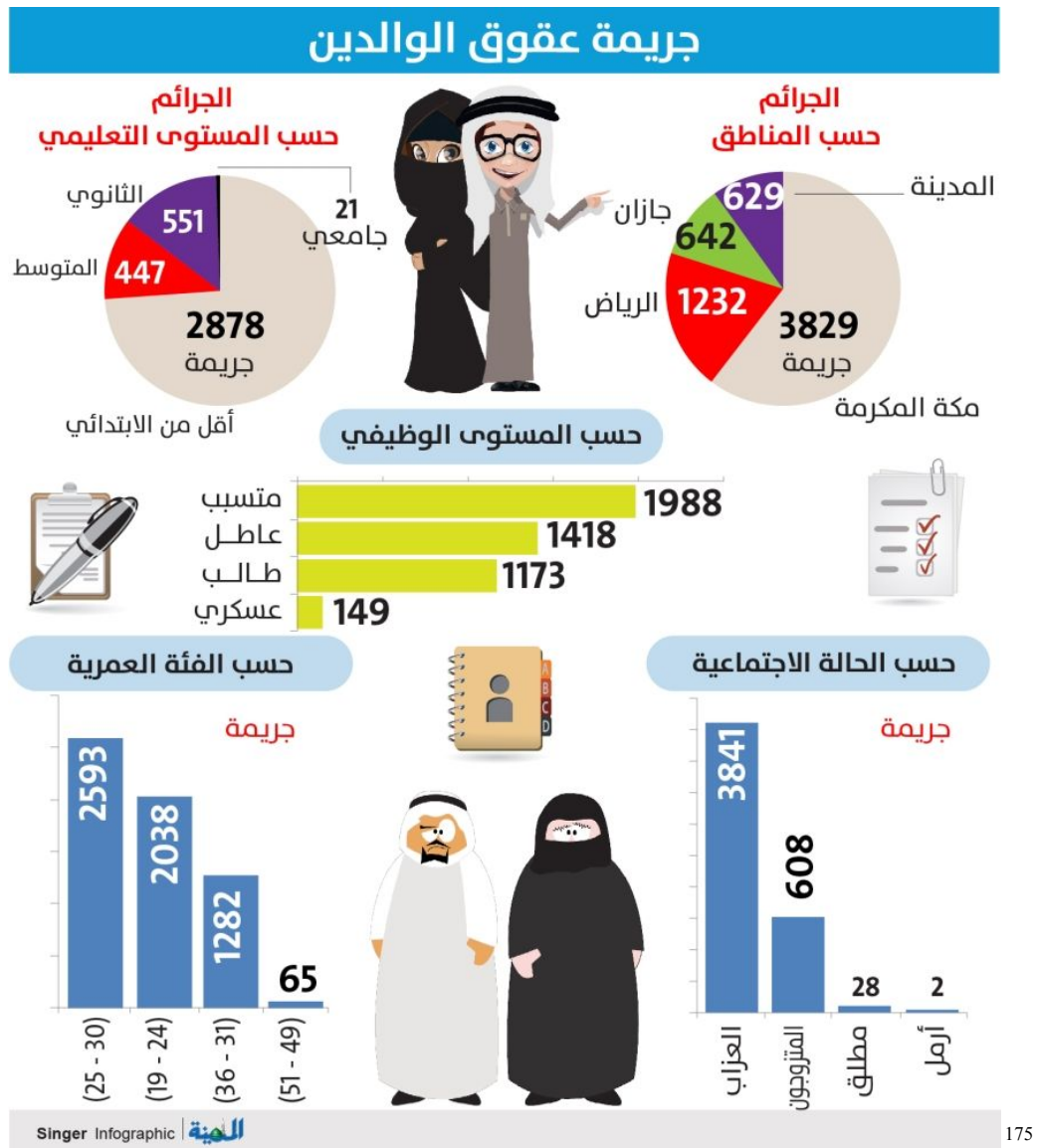
@600_sameh · Aug 29

[#سعوديات_نطلب_اسقاط_الولاية783](#)

الولاية هي لوي الذراع من قبل الولي للاستغلال الاقتصادي للمرأة السعودية

Ulydighet mot foreldre som kriminell handling:

En statistikk gjort av innenriksdepartementet over ulydighet mot foreldre som kriminell handling i årene 2016-2017 viser at det til sammen var 7679 tilfeller av dette. Videre viser statistikken at 2878 av tilfellene var utøvd av personer med universitetsutdanning, 3841 var ugifte, og 2593 var 25-30 år.

¹⁷⁵ “7670 jarīmat ‘uqūq wālidayn bil-mamlaka, wa-mantiqat Makka fil-muqaddima”, *al-madina*, 31.03.2017. Statistikk. Hentet 26.10.2018. <https://www.al-madina.com/article/516677/7679/مجلات-جريمة-عقوق-والدين-بالمملكة-ومنطقة-مكة-في-المقدمة>

Logo av Saudi-Arabias vision 2030

